INDEPENDENCE

ၽႃႈ 264 ၵိူၼ်သၢမ် ပီတႆး 2104 Vol. 27, No 264, FEBRUARY 2010

ဝၼ်းၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းမႄႈၵူႈၸိူဝ်းမိူင်း
(International Mother Language Day)

| 5 | ဝၼ်းၵိူဝ်ႇၼိူဝ်ႇ ၵိူဝ် ဝၼ်းမိူင်း
| 6 | ဝၼ်းၵိူင်ႈတႆး ပၢင်ဝၼ်းႁၵ်း
| 10 | ၶဝ်ႈပွတ်ႈသိုၵ်း တွပ်ႇလၢတ်ႈၵၢၼ်မိူင်း
| 11 | ပၢင်ၵုမ်ၸွင်းၵၢၼ်တၢင်းၵိူင်ႈတႆး
| 25 | သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ မရှိလျှင်
| 32 | အရေးခြုံပြည်ထောင်စု
| 34 | ပင်လုံစိတ်ဓါတ်ဟာ – ဒေါ်စု
| 38 | နားဂစ်ဖွဲ့စည်းပုံ အနှစ်သာရ – အဆိပ်ပြင်းလှ

ပၢင်ပွႆးဝၼ်းၸၢတ်ႈလိူင်ႈတႆးၶွပ်ႈၶူပ်ႉ, 63 ပီ   ဝဵင်ႈလိူင်ႈလွႆတႆးလႅင်း [7/2/2010]

Photo : Hseng Noung Lintner

Photo : SKH (SHAN)

Photo : SKH (SHAN)

Photo : SKH (SHAN)

Photo : Hseng Noung Lintner

S.H.A.N. P.O.Box 15, Nong Hoi P.O., Chiangmai 50007, Thailand
ตู้ ปณ. 15 ปณฝ. หนองหอย อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50007 e-mail: shan@cm.ksc.co.th
www.shanland.org, www.mongloi.org, www.khonkhurtai.org, www.mongloi.org/burmese

ပွင်ႇၵႂၢမ်းၶေႃႈ 1

ဝၼ်းၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းမႄႈၵူႈလိူင်ႈမိူင်း

(International Mother Language Day)

ပေႃးထိုင်ၸွမ်းလိူၼ်သွင်ၵူႈပီပီ ၵွၼ်းၶေႃ ၵႂႃႇ တီႈမိူင်းလွင်ႈဝၼ်းလိူဝ်ႇလၢတ်ႈလိူင်ႈတႃး၊ ၵူလ်းၵႃး ၶတ်းၵၢပ်ႇပီၵႂၢမ်း လိၵ်ႈလၢႆးလၢႆးမၼ်းသေ တီႈမိူင်း လွင်ႈဝၼ်းၸုၼ်သၢမ်လေႃး ၸႅင်းၵူဝ်ႈပိူမ်, တိၵ်း ၵၼ်တင်း ဝၼ်းတၢင်းၽၵ်ႉလုမ်ႈၽႃႇ ၵၼ်ႈၶွင်ႇဝႃး (Valentine's Day) ၵၼ်ပိၼ်ဝၼ်းထိ **14** လိူၼ်သွင်ၵူႈပီ။ ၶၸဝႃး ဝၼ်းၸုၼ်သၢမ်လေႃး ၸႅင်းၵူဝ်ႈပိူမ်, လိူၼ်သၢမ်မွႆ, **3** ၶမ်ႈၵူႈပီပီ သမ့်ၵႂႃႇသိတ်းၸမ်ၵၼ်တင်းဝၼ်း **14** လိူၼ်သွင်၊ မၢင်ပီယင်းၵႂႃႇပိၼ်ဝၼ်းလိဝ်ၵၼ်၊ ၸင်ႇဝႃးသင် တၢႆးၵမ်ႇၸပ့်လိူၼ်ၸပ့်ဝၼ်း ပိၼ်လိူၼ်မွႆႇလိူၼ် လွင်ႈသေ ၸပ့်လွမ်းလုမ်ႈၽႃႇလိုင် မၢင်ၸဝ်ႇ ယူဝ်ၶႄးတေပိၼ်ဝၼ်းလိဝ်ၵၼ်ႁိုဝ်–တွင်ႈထၢမ် ဝ့ၸင်ႇၸႂ် ၽူႈၵၢၼ်ႇၵမ်ႈၽွင်ႈ ယင်းတေတွင်း ယူႇ။

ပုၼ်ႈတႃႇၽိုၼ်ၸႂ်ႉၶတ့ ၵွၼ်းၶေႃၶိုႈတီႈမိူင်း လွင်ႈဝၼ်းၵႂၢမ်းမႄႈၵူႈလိူင်ႈမိူင်း (International Mother Language Day) ၵၼ်ယူႇတီႈမုၵ်ႉ လုမ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈၽွမ့်ႁူမ်ႈ (UN) လႆႈတတ်းမၵ်း မႃး ၸဵမ်မိူဝ်ႈ **17.11.1999** ။ ယွၼ့်သင်ၶလႈ ဝၼ်းထိ **21** လိူၼ်သွင် ပိၼ်မႃးဝၼ်းၵႂၢမ်းမႄႈ ၵူႈလိူင်ႈမိူင်းတင်းလုမ်ႈၽႃႇ ၸႂ်ၸၼ့် မီးပိုၼ်း ၵၼ်လီသူၼ်ၸႂ်လိပ်ႈႁဵၼ်းၶတ့ၶတ့။

မိူဝ်ႈပီ **1948** ၵူၼ်းမိူင်း လိုဝ်းၵိုဝ်းလီ သႃသၼႃၵီသလၢမ်း ၽၢတ်ႇၶွၵ်ႇလိူင်ႈမိူင်း ၵိၼ်းတီးယိူဝ်း (India) သေ ၵေႃႇတင်ႈမိူင်း ပႃၵိသ်ႇသထၼ် (Pakistan) မိူင်းပႃၵိသ်ႇသထၼ် ၸႂ် ပိၼ်ပႃၵိသ်ႇသထၼ်ဝၼ်းတူၵ်းၶလႈ ပႃၵိသ် သထၼ်ဝၼ်းၶွၵ်, ၵၼ်လိူင်ႈမိူင်းၵိၼ်းတီး ယိူဝ်း ၶိၼ်ႈဝူင်ႈၵၢင်ဝႂ်။ (လွမ်းၸင်ႇၽိၼ်တီႈ map ၵိုၵ်းပႃး)

ၵိုင်ၸိူဝ်ပႃၵိသ်ႇသထၼ်ဝၼ်းတူၵ်း (ၵၼ် မီးဝိင်းငဝ်ႈလိူင်ႈလူင်) ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇဝႃး ၵႂၢမ်းၵူၼ တူး(Urdu)ပိၼ်ၽႃႇသႃ (လိၵ်ႈလၢႆးၵႂၢမ်းလၢတ်ႈ) တၢင်းၵၢၼ် (official language) ၶလႈ၊ ၵူၼ်း

ၶေႃးသိူပ်းလိူင်ႇလၢၼ်းဝၼ်းၶွၵ်ႇၸႂ် ၶိူဝ်းတႃႇမီးၵူႈတီႈၵူႈလိၼ် သွၼ်ႇႁဵၼ်းတႃႇမေႃၶိုင်ပွင် ႁဵၼ်းၵႂၢမ်းတူဝ်ၵဝ်ႇလၢင်းၶဝ်ႈၵၼ် တင်းၵႂၢမ်းထႂ်း ၵႂၢမ်းလၢဝ်း ၵၼ်ပိၼ်ၽႃႇသႃတၢင်းၵၢၼ်ယူႇၸၼ့်ၵူလ်း တိုၼ်းတေပေ့ပုၼ်ႈၸိူဝ်ၵႂၢမ်းပိူၼ်ႈလႆႈ။ ႁဵတ်းၵၢၼ်ၵႃႇၶႂၢၵ်ႈလိင့်တွင့်ၵႂႃႇတႃးပႆတၢင်းၵေႃး မေႃၵႂၢမ်းတႃးၵႂႃႇလႆႈၵူႈတီႈၵူႈလိၼ်ၵူႈလွၵ့်ၵူႈလိူင်ႇလိုင် ၵႂၢမ်းတႃးၵမ်ႇတၢပ်ႈလႆႈပိၼ်ၽႃႇသႃတၢင်းၵၢၼ် *(official language)* ၵေႃး တေပိၼ်မႃး ၽႃႇသႃႁဵတ်းၵၢၼ် *(working language)*

မိူင်းပႃႇၵိသ်ႇသထၼ်ဝၼ်းဢွၵ်ႇ ၸိူဝ်းၸႂ်ႉတိုဝ်း ၵႂၢမ်းပင်းၵလီး (Bengali) ၵမ်ႈၼမ် ၶၢမ်ႇ ႁၢၼ်ႉၸႂ်သေ ပႃးၵၼ်သၢၼ်ၶတ်း။ ဢွၼ်တၢင်း မိူဝ်ႈတင်းသိူင်ႈႁူမ်ႈၵၼ်ယူႇတႂ်ႈဢိင်းၵလဵတ်ႈသေ ၸႂ်ႉတိုဝ်းလိၵ်ႈၵႂၢမ်းဢိင်းၵလဵတ်ႈ ပဵၼ်ၽႃႇသႃႇၵၢင် ဢိၵ်ႇၽႃႇသႃႇတၢင်းၵၢၼ်ၼၼ်ႉ ဢမ်ႇယၢမ်ႈထိုင် မေႃးၵၼ်မူၼ်ၼၼ်း။ လင်ႇဝႃႈ ၼႂ်းၸိုင်ႈမိူင်း ဢိၼ်းတီးယိူဝ်းၶတ်ႉ ဢိင်းၵလဵတ်ႈသိုပ်ႇပဵၼ် ၽႃႇသႃႇတၢင်းၵၢၼ် တေႃႇထိုင်ယၢမ်းလဵဝ် ယႃႇႁႂ်ႈ ၵူၼ်းမိူင်းလၢႆၸိူဝ်ႉလၢႆၶိူဝ်းတင်းမိူင်း တေဢမ်ႇ ၽိတ်းၽိူၵ်ႇတိူၵ်ႇယႆႈၵၼ်။

ၸိုင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်မၢၼ်ႈၵေႃႈ တေႃႈၼင်ႇ ၼၼ်း။ မိူဝ်ႈဢဝ်လိၵ်ႈၵႂၢမ်းဢိင်းၵလဵတ်ႈပဵၼ် ၽႃႇသႃႇတၢင်းၵၢၼ်သေ ဢဝ်ၽႃႇသႃႇမၢၼ်ႈၶိုၼ်ႈလွမ်း ၼၼ်ႉ ဢမ်ႇမီးပၼ်ႁႃၼမ်။ ဝၢႆးၵွၼ်းၼေ **1948** မႃး ၽိူဝ်ႇဢဝ်ပိုတ်ႈဢိင်းၵလဵတ်ႈသေ ယုၵ်ႉ ၽႃႇသႃႇမၢၼ်ႈမႃးပဵၼ်ၽႃႇသႃႇၵၢင်ၽႃႇသႃႇတၢင်းၵၢၼ် ၵေႃႈ ၶိုၼ်းထိုင်ႈၶိူင်း ပၼ်ႁႃၵၢၼ်မိူင်း ဢၼ်ပဵၼ် မႃးဝူင်ႈၵၢင် လူင်ပွင်ၸိုင်ႈမၢၼ်ႈတင်းၵူႈၸိူဝ်ႉၶိူဝ်း ၸိူဝ်းဢမ်ႇၸႂ်ႈမၢၼ်ႈၼၼ်ႉမႃး။

တီႈၼႆႈ လီၶႂ်ႈလႆႈဝႃႈ ၼႂ်းၸိုင်ႈတႆးၼႆႉ တႆး ၼမ်လိူဝ်ပိူၼ်ႈၶတ်ႉၸႂ်ႈယူႇ။ ပေႃးဢဝ်သၢႆမႃႈႁူဝ် ၵူၼ်းဢၼ်ၵိူပ်းဝႆႉမိူဝ်ႈပၢၼ်ဢိင်းၵလဵတ်ႈၼၼ်ႉ လႆႈႁၼ်ဝႃႈ ပေႃးႁူဝ်ၵူၼ်းၸိုင်ႈတႆးမီး **100** တႆး မီး **50** ၸိူဝ်းဢမ်ႇၸႂ်ႈတႆး *(ဢၼ်ပဵၼ်ပဢူဝ်း ပလွင်ႈ ဝႃႉ ဢၶႃႇ လႃးႁူႉ ၶၢင် လိမ်ၸိူဝ်းၼႆႉ)* မီး **50** ။ ပေႃးတေတိူၵ်ႈၸႂ်ႉတိုဝ်းလိၵ်ႈတႆးပဵၼ် ၽႃႇသႃႇၵၢင်ၽႃႇသႃႇတၢင်းၵၢၼ်ၸိုင်တေဢမ်ႇၸၢင်ႈ သမ်ႉၸိုင်းပၼ်ႁႃမူၼ်မိူင်းပိူၼ်ႈၸိူဝ်ႉၼၼ်ႉ လီဝူၼ်ႉ လိူၵ်ႉ။

ၽိူဝ်ႇတေႁဵတ်းၼၼ်ႉ တႃႇဢဝ်လိၵ်ႈၵႂၢမ်း ဢိင်းၵလဵတ်ႈပဵၼ်ၸၵ်း ဢဝ်ၽႃႇသႃႇတႆးပဵၼ်ၵိမ်း ၸိုင် တေဢမ်ႇ ၸီလိူဝ်ႁိူဝ်။ ယွၼ်ႉဝႃႈ ၸၢႆးၵူၼ်း ဢေးသျိူဝ်းၸိူင်ႉ ၸၢၼ်းဝၼ်းဢွၵ်ႇၸႂ်ႈ ၶိူဝ်းတႆး မီးၵူႈတီႈၵူႈလိူၼ် သွၼ်ႇၶႂ်ႈတႆး မေႃၶိူင်ပွင်ၶႂ်ႈ ၵႂၢမ်းတူဝ်ႁဝ်ႇ ၸၢင်ႈၶဝ်ႈႁၼ် တင်းၵႂၢမ်းထႆး ၵႂၢမ်းလၢဝ်း ဢၼ်ပဵၼ်ၽႃႇသႃႇတၢင်းၵၢၼ်ယူႇ ၸၼ်ႁုမ်း တိုၼ်းတေပေႃႉပုၼ်ႈၸိူဝ်ၵႂၢမ်းပိူၼ်ႈလႆႈ။ ၶႅတ်းၵၢၼ်ႁႃႉၸႂ်ႁႃလႅင်ႉတွင်ႉ ၵႂၢ်ႇတႃႈပၢႆတၢင်းၵေႃႈ မေႃၵႂၢမ်းတႆးၵႂၢ်ႇလႆႈၵူႈတီႈၵူႈလိူၼ်ၵူႈလွၵ်ႉၵူႈလိူင်ႉ ၸိူင် ၵႂၢမ်းတႆးၶၢမ်ႇတၢပ်ႈလႆႈပဵၼ်ၽႃႇသႃႇတၢင်း ၵၢၼ် (official language) ၵေႃႈ တေပဵၼ်မႃး ၽႃႇသႃႇၶႅတ်းၵၢၼ် (working language) ။

မၢင်ၽဝ်ႇ ၶေႃးလၢင်ႈလီလိူဝ်ပဵၼ်ၽႃႇသႃႇတၢင်းၵၢၼ် ႁွၼ်ႉ။ ႁူၼ်းၵႃႈ ၵႃႈဢၼ်ၵႂၢမ်းႁဝ်းပႆႇမိူၼ်ပိူၼ်ႈ တိုၵ်ႉမိူၼ်မၢၼ်ႈယူႇၸိူင်ႉ တေပႆႇပဵၼ်မႃးလႆႈလိူဝ်ႈ ၸိူင်။

ၵႂၢမ်းဢိင်းၵလဵတ်ႈၵေႃႈပဵၼ်ၸိူင်။ ပိူၵ်ႉ သမ်ႉဝႃႈၽႃႇသႃႇ ယၢမ်ႈပဵၼ်လဝ်ႈပဵၼ်ၶိူဝ်ႉ ၸိူဝ်ႉၵၢဝ်ၶဵဝ် ၸဝ်ႈပၢၼ်ပဵၼ်လႅၵ်ႈပႃႇၵ်ႇ လႆႈဢဝ်ၵႂၢမ်းၽႃႇသႃႇ, သိူဝ်ႈပဵၼ်ၽႃႇသႃႇတၢင်းၵၢၼ်မႃးသေတႃႇ ၶွၵ်ႈ လုမ်းၶွၵ်ႈလိူဝ်းၶတ် ၸိူဝ်ႉတိုဝ်းၵႂၢမ်းဢိင်းၵလဵတ်ႈ လိၵ်ႈဢိင်းၵလဵတ်ႈတိူၵ်းတိူၵ်း ပဵၼ်ၽႃႇသႃႇၶႅတ်း ၵၢၼ် (working language) ၶၢင်ႈ ၵမ်ႈလိူၼ်း မႃးၵေႃႈ ၵွႆႈယူႇၵွႆႈယိူၼ်းပဵၼ် ၽႃႇသႃႇတၢင်းၵၢၼ် (official language) ။

ယၢမ်းၼႆႉ မုၵ်ႉၸုမ်းလၢတ်ႈၸိူင်ႈၽွမ်ႉ ႁူမ်ႈ (UN) လင်ႇၵဵပ်းဢဝ်ပိုၼ်းဝၼ်းတိုၵ်းတေႃး တေႃႇသူႈ ပိုဝ်ႈတႃႇသုၼ်ႇလႆႈၽႃႇသႃႇၸွင်ႁူၼ်းမိူင်း ပင်းၵႃးလီး (**21.2.1952**) လိူၼ် **2** ဝၼ်းထိ **21** ၼၼ်ႉ မႃးတတ်းမၵ်းပဵၼ်ဝၼ်းၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်း ပေႃႈၵႂၢမ်းၶမႈႁူႈလိူင်ႈမိူင်း (International Mother Language Day) ႁူႈပီ တင်ႈၶတ, **1999** ။ လီၶဝ်ႈလွႆၶႅၼ်းႁူႉ၊ ၶၢမ်ႇပၼ်လိၵ်ႈၵႂၢမ်း လုလိူဝ်ဝွတ်ႈဝႃးတႃႇ။ ၶၢမ်ႇႁွႆႈၵႂၢမ်းၶမႈယိူၼ်းႁႃႇ ပိူင်ႈလႃးလႃး၊ ၶွၼ်ပွႆႉပႃးယုၵ်ႉယွင်ႈၵိူတ်ႇၶၶ၊ ၶွၼ်ၶၸတၢင်းပၼ်ၸိူင်းမုၼ်းလိူင်း၊ လီမိူတ်ႇပိူင်း လိူပ်ႈၶႅၼ်းလွႆႉတိုဝ်းၶၽႈတိူၼ်းလွတ်ႇတူဝ်ႈၵႂၢင်ႈ

လီၶဝ်ႈလွႆၶႅၼ်းႁူႉ ၶၢမ်ႇပၼ်လိၵ်ႈၵႂၢမ်းလုလိူဝ်ဝွတ်ႈဝႃးတႃႇ ၶၢမ်ႇႁွႆႈၵႂၢမ်းၶမႈယိူၼ်းႁႃႇပိူင်ႈလႃးလႃး ၶွၼ်ပွႆႉပႃးယုၵ်ႉယွင်ႈၵိူတ်ႇၶၶ ၶွၼ်ၶၸတၢင်းပၼ်ၸိူင်းမုၼ်းလိူင်း လီမိူတ်ႇပိူင်းလိူပ်ႈၶႅၼ်းလွႆႉတိုဝ်းၶၽႈတိူၼ်း လွတ်ႇတူဝ်ႈၵႂၢင်ႈၶၢင်ထိူင်ႈတိူၵ်းတိူၵ်း

ၵမ်းၼႆႉ ယွၼ်းၵႂၢ်ႇ ၸိုၼ်းပိုၼ်းမိူင်းပႃႇၵိသ်ႇ သထၼ် ၶၼ်တေႃႇတႃႇ ၶႆႈမႃးမိူဝ်ႈၵိူၼ်ႈလၼ်ႉထိူင်ႈ။ မိူဝ်ႈ **21.2.1952** လုၵ်ႈၶႅၼ်းတီႈၵိူင်း တႃးၶႃး (Dhaka) ပႃးၵၼ်ၶၸၵၢင်လွႆ လွင်ႈ ၽႃႇသႃႇတၢင်းၵၢၼ် ပႃႇၵိသ်ႇသထၼ်ဝၼ်းဢွၵ်ႇပဵၼ် ဢူႇရတူႇ (Urdu) ၶၼ်ၶၢမ်ႇလွႆႈၵႂၢမ်းပေႃႈၶမႈ ၶဝ်ၸၸႂ်ႉ ပလိၵ်ႈသမ်ႉယိုဝ်းသွႆႉၶလႈ လုၵ်ႈၶႅၼ်း လႆႈတၢႆတၢင်းၸမ်။ ၵေႃႉၸိူင်ႈၸၸႂ်ႉၸၸႂ်ႉ ပႃးလုၵ်ႈ ၶႅၼ်းလိူဝ်ႈ သျႁိတ်းမီးၸႄး (Shaheed Minar) ႁူၼ်ႉႁၢင်ႈပၼ်ႈမၼ်းလႃး တိူၵ်ႉလုၵ်းယူႇႁတ်း ႁတ်းႁၢၼ်ႁၢၼ်ၸွႆးႁူင်းၶႅၼ်းလၼ်ႉလွမ် တႃးၶႃး တေႃႇဝၼ်းမိူဝ်ႈလိူဝ်။

လုၵ်ႉတီႈၼၼ်ႈသေ ၵူၼ်းမိူင်းပႃႇၵိသ်ႇသထၼ်ၵေႃႈ သိုပ်ႇလုၵ်ႉၽိူၼ်ႉၶလႈ ၵမ်ႈလိူၼ်းမႃး တပ်ႉသိူၵ်းဢိၼ်းတီးယိူဝ်းမႃးလွႆႈသေ လွတ်ႈ လိူဝ်းႁွၼ်းၶေ ပဵၼ်ၸိုင်ႈမိူင်းပင်းၵလႃးတဵသျ် (Bangladesh) မႃး တင်ႈၶတ,ပီ **1971** တေႃႇ ၶၢင်ထိူင်ႈတိူၵ်းတိူၵ်း။

ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈၼၼ်ႉ လူဝ်ႇၵႂႃႇလိူဝ်ႇၶိူဝ်းလိူဝ်းလီ မၵ်းမၢႆတွင်းၵိုမ်းလတ်းၶႅၼ်း ဝၼ်းၵႂၢမ်းၶမႈလုမ်ႈ ၽွမ်ႉၸၸႂ်ႉ ပေႃးတႃႇၶၢမ်ႇႁူႉလၵ်း ၶၢမ်ႇၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ပႃးလိူင် သမ်ႉတေႁွႆႈၽႂ်ႁူႉလၵ်းၶဝ်ႈပႃး?။

လင်ႇဝႃႈ ယူႇတီႈၵွၼ်းၼေၵေႃႈ လႆႈတိမ်ႈ ပွင်ႈလိၵ်ႈ "လၢတ်ႈမိူၼ် တိမ်ႈၽွင်မၼ်း" (Speak Universally, Write Locally) ႁူႈလိူၼ်သေ ၶဝ်ႈႁႃၽူႈဢႃၼ်ႇတင်းလႃးမႃး ၶိုဝ်းၶိုဝ်းယွႆးယွႆး။ ပွင်ႈလိၵ်ႈၸၸႂ်ႉ လီလိူပ်ႈၶႅၼ်းဝူၸႂ်ႉၶွပ်ႈလိူဝ်ႉႁိုဝ် ၵေႃႈ ထတ်းသၢင်လၢင်ဝီးသေ လွႆႈၵေႃႈၶၢမ်ႇ မဝ် ၵေႃႈပိူတ်ႈ ပႃးၵၼ်ၶိုင်ပွင်ၵႂႃႇ။ ဝၼ်းၸိူင်ႈလဝ်ႉ လဝ်ႉ ၵႂၢမ်းတႃးလၢင်ႈပိုတ်ႇ ၵီႈႁိုဝ်ႈႁိူင်းၶိုၼ်း၊ ၶိုဝ်း တႃးတင်းလၢႆၵေႃႈ တၵ်းလႆႈယူႇ သဝ်းမၼ်ႈၵိုမ်း ၵိုၵ်းလုမ်ႈၽွမ်ႉၵႂႃႇ။ မုင်ႈမွင်းလိူဝ်ႈမၼ်ႈ (ယုမ်ႇ ယမ်) ၸၸင်ႇၸၸႂ်။

ၽူႈတွႆႈႁွၵ်ႈ (**7/2/2010**)

ဝၼ်းလိူဝ်ႉၸိူဝ်း ႁိုဝ် ဝၼ်းမိူင်း?

ၵူႈပီပီ ပေႃးႁွတ်ႈထိုင်လိူၼ်ၸဵင်ႇ ၽဵဝ်ႇ ဝၼ်းရီး ၸဵတ်းဝၼ်း (7 Feb.) လိူင် ၵေႃႉမီးပၼ်ႁႃ တေ လႆႈႁွင်ႉဝၼ်းၼႆႉလိူဝ်ႉၸိူဝ်း?။

▲ ဝၼ်းလိူဝ်ႉၸိူဝ်းတႆး/ဝၼ်းၸိူဝ်းတႆး/ ဝၼ်းလိူဝ်ႉလၢတ်ႈတႆး/ဝၼ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈတႆး

▲ ဝၼ်းမိူင်းတႆး

▲ ဝၼ်းတႆး

ၵမ်ႈၼမ်ႉ လိူဝ်းၵၢမ်,ၶႂၢမ်းမီးပၼ်ႁႃၼိတ်း ထိင်ၵၼ်ၼၼ်ႉ လင်,မႃးတင်းလိူဝ်းဝႃႈ "ဝၼ်း လိူဝ်ႉလၢတ်ႈလိူင်ႈတႆး" ၼၼ်ႉၵေႃႈမီး။

ပၼ်ႁႃၼၼ်ႉ ၸတ,မႃးတီႈၵၢၼ်ႁဵၼ်းယိူင်ႈ လွမ်ႈထုင်းၵိူင်းၵလိတ်ႈ။ ထွႆႈၵႂၢမ်းၵိူင်းၵလိတ်ႈ သမ်ႉၵၢမ်,တိၵ်,လိူင်း၊ ႁွၵ်,တီႈပွင်,ၼႆႉၸလႈ ပိၼ်ႇမႃး ၼႆႉၵေႃႈဝႃႈလႆႈ။

လိူဝ်ႉၸိူဝ်း (Nation) ၼႆႉၼၼ်ႉ ၼိူဝ်ႉၵၢၼ်ၽိ ထၢၼ်,ၸၼဝ်ႉဝႃႈလုၵ်ႉတီႈထွႆႈလႃးတိၼ်း (Latin) Natio မႃး။ Natio ၼၼ်ႉၵူၺ်းၵေႃႈ လုၵ်ႉတီႈ Nasci ပွင်,ဝႃႈ **ၵိူတ်,** ၸတ,ပိၼ်ႇမႃး။ လွင်ႉတိုဝ်း လႆႇတီႈ

❑ လိူဝ်ႉၸိူဝ်းလိၵ်ႉလိၵ်ႉၵွၼ်, မိူၼ် **သူး** (Sioux) ၼႂ်းလိူင်ႈမိူင်းၶႅမ်ႈတုမ်ၵၢမေႊ ရိၵၢၼ်း။

❑ ၵူၼ်းမိူင်းတင်းသိူင်ႈ ၵမ်,လိူၵ်ႈလိူဝ်ႉၸိူဝ်း ၵၢၼ်ယူ,သဝ်းၵိၼ်ထင်ၼႂ်းမိူင်း လုၵ်ႈ ၼိူင်ႈ။

❑ မိူင်းလုၵ်ႈၼိူင်ႈ ၵၢၼ်မီးဝူင်းယွမ်, လုမ်း ၵူၼ်းလိူဝ်းၵၢၼ်ၽဵသႃ ၽိူင်ႈၸႄႈ ၵိူၼ်း ပိူၼ်း ပိူၼ်ႈတီႈလိၵ်ႉၵၼ် ၶႅမ်ႈယူ,တွၼ်ႈ လူင်ပွင်လိူင်ႈၵၢၼ်လိၵ်ႉ။

ၼွၵ်ႈသေၼၼ်ႉ ၵူၼ်းမိူင်းလိူဝ်းၵၢၼ် ၽႃ သႃ ၽိူင်ႈၸႄႈၵိူၼ်းပိူၼ်း ပိူၼ်ႈတီႈ မိူၼ်ၵၼ်သေ ၵေႃႈ,တင်းမိူင်းႁွၼ်းၶေႃယဝ်ႉၼၼ်ႉၵေႃႈ မႃးႁွင်ႉဝႃႈ Nation State (လိူင်ႈမိူင်းလိူဝ်ႉၸိူဝ်း) ထိင်းၸလႈ လၢင်းပိၼ်လွင်ႈၵူင်ၶွၵ်ႉတႃ,ၵူၼ်းတႆးတင်းၼမ် ၵၢၼ်တိူၵ်ႉပိူတ်,ၶူပိူတ်,တႃ ၸွၵ်ႈတူလႅမ်ႈၽွႆႉ ႁွပ်ႈႁွပ်ႈတူဝ်ႁဵဝ်း။

ၵမ်းၼႆႉ ႁဝ်းမႃးတူလႅင်ႈဝၼ်းလိူဝ်ႉၸိူဝ်း (National Day) ၵၢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉပွင်,သင်။ ၼႆႉ ၵေႃႈ မီးတီႈပွင်,တင်းၼမ် ၼင်,ၵဝ်ႇ။

● ဝၼ်းမၵ်းမၼ်ႈလွင်ႈပိၼ်လိူဝ်ႉၸိူဝ်းၼိူင်ႈ ၼႂ်းမိူင်းၵူၼ်းၶေႃ။

● ဝၼ်းမၵ်းမၼ်ႈ လွင်ႈပိၼ်လိူဝ်ႉၸိူဝ်းၼိူင်ႈ ၼႂ်းမိူင်းၵၢၼ်ၵၢမ်,မီး/ၵၢမ်,ၵၢဝ် သုၼ်,လႆႈၵူၼ်းၶေႃ (non-sovereign country) ။

လွင်ႈတၢင်းၵၢၼ်မၵ်းမၼ်ႈ **ဝၼ်းလိူဝ်ႉၸိူဝ်း** ၼၼ်ႉၵေႃႈ မိူင်းၼိူင်ႈတင်းမိူင်းၼိူင်ႈ ၵမ်,မိူၼ် ၵၼ်။

❖ မၢင်မိူင်း ပိၼ်ဝၼ်းၵၢၼ်ပိူၼ်ၽၢဝ်, ၸတ, တိူၵ်းၵၢဝ်ၵူၼ်းၶေႃ မိူၼ်ၼင်,လိူင်ႈမိူင်း ၶႅမ်ႈတုမ်ၵၢမေႊရိၵၢၼ်း (4.7.1776)။

❖ မၢင်မိူင်း ပိၼ်ဝၼ်းၵၢၼ် သိူၵ်းတိူၵ်းၵၢဝ် ၵူၼ်းၶေႃၸတ,ပိၼ်မႃး မိူၼ်ၼင်,မိူင်းၵလ ၵျီးရီးယိူဝ်း (Algeria) **1.11.1954**။

❖ မၢင်မိူင်း ပိၼ်ဝၼ်းၵူၼ်းၶေႃၵမ်းလိၵ်ႉ၊ မိူၼ် ၼင်,ၵၢၽ်ႇၵၢၼ်ၼိသထၢၼ် **19.8.1919**။

❖ မၢင်မိူင်း ၵၢဝ်ဝၼ်းယႂ်ႇ,ဝၼ်းလူင်သေပိူင် ပိူင်ၼႂ်းပိူၼ်း မၵ်းမၼ်ႈပိၼ်ဝၼ်းလိူဝ်ႉၸိူဝ်း၊ လိူဝ်ႉၼင်,သပိၼ်း (Spain) ၵၢဝ်ဝၼ်းၶူဝ်းလမ်း ၶသ်ႉ (Christopher Columbus) ၶူၼ်ႉႁၼ်ၵုၼ် ၵၢမေႊရိၵၢၼ်း(**12.10.1492**)။

လိူဝ်ႉၼင်,မိူင်းၸၢ,သမ်ႉ ၵၢဝ်ဝၼ်းၵၢၼ် လိၵ်ႈလႆႈဝၢၼ်ႈမိူင်းပိၼ် မိူင်းၶွမ်းမိဝ်းၼိတ်ႉ (**1.10.1949**) ပိၼ်ဝၼ်းလိူဝ်ႉၸိူဝ်း။

❖ မၢင်မိူင်းသမ်ႉ ၵၢဝ်ဝၼ်းယႂ်ႇ,ဝၼ်းလူင်ၵိဝ်, ၵပ်း ၽူႈယႂ်ႇ,ၽူႈၼမ်းလူင်ၸဝ်မၵ်းမၼ်ႈပိၼ် ဝၼ်းလိူဝ်ႉၸိူဝ်း။ မိူၼ်ၼင်,မိူင်းထႆး ၵၢဝ်ဝၼ်းၵိူတ်, လဝ်ႈၶႃႈၵမ်း ၽူႈမိၽူၼ်း ၵၢတုၼ်းလယတိတ်, (Bhumibol Adulyadej) **5.12.1927** ပိၼ် ဝၼ်းလိူဝ်ႉၸိူဝ်း။ ၵူၼ်းၵမ်ႈၼမ်ၵၢမ်,ႁွင်ႉဝႃႈဝၼ်း လိူဝ်ႉၸိူဝ်းသေတႃႉ လၢတ်ႈၵျၼ်းၶိူဝ်ႈယႂ်ႇ,လိူင်,ၼင်, ဝၼ်းလိူဝ်ႉၸိူဝ်း။

တီႈၼႆႉထွႆႈၵႂၢမ်းၵၢၼ်ဝႃႈ **လိူဝ်ႉလၢတ်ႈ** ၼၼ်ႉ လုၵ်ႉလွင်ႉမႃး။ ယွၼ်ႉဝႃႈ ၵမ်ႈၼမ်ၵေႃႈႁွင်ႉဝႃႈ **ဝၼ်းလိူဝ်ႉလၢတ်ႈ** ။ လိူဝ်ႉလၢတ်ႈၼႆႉပိၼ်ထွႆႈၵႂၢမ်း ထႆး။

ၵိူင်ၼိူဝ်ထွႆႈလႃးတိၼ်း Natio ၼၼ်ႉ ပွင်,ဝႃႈ **ၵိူတ်,** ၸလႈ ၵၢဝ်ၵႂၢမ်းပႃလိ **လၢတိ** (ၵိူတ်,) မႃးလွင်ႉတိုဝ်းႁွၵ်,သိူင်ပိၼ် **လၢတ်ႈ** (သိူင် ထႆးဝႃႈ ၶျၢတ်ႈ)။ လွင်ႉတိုဝ်းတီႈၼႆႉၵႂၢမ်းၵၢၼ်ဝႃႈ Nation ၸလႈ National ။

တီႈပွင်,ၽႃသႃၵႂၢမ်းထႆးသမ်ႉ ပေႃး လိူဝ်ႉ လၢတ်ႈ (เชื้อชาติ ၶျိူဝ်ႉ+ၵၢႉ ၶျၢတ်ႈ) ၼႆႉသမ်ႉ ၵမ်,ပွင်,ဝႃႈ Nation/National ။ ပွင်,ဝႃႈၼိူဝ်ႉ လိူတ်ႈၸိူဝ်းၵူၼ်း (race) ယွၼ်ႉၼၼ်ႉ ပေႃးတႆးသမ်ႉ ၵိုပ်းၵၢဝ်ထွႆႈၵႂၢမ်းၼႆႉမႃးပိၼ်, National Day ဝႃႈ

သိုပ်,ၼႃႈ–9

ဝၼ်းၵိူင်ႈတႆး ပိၼ်ဝၼ်းႁၢဝ်း

ၵူႈပီပီ ႁဝ်းႁႃးႁဵတ်းပွႆးဝၼ်းတႆးမႃး ပေႃးထူၼ်ႈပူၼ်ႉ 60 ပီ၊ ၵူၼ်းၵမ်ႈၼမ်ႁဵတ်းပွႆးၶဝ်ႈပွႆးတူၺ်းပွႆးမႃးႁိုဝ်။ ႁဝ်းၵျႃႉလွမ်းပွႆးဝၼ်းတႆး။ ပေႃးဢမ်ႇႁူႉလွင်ႈဝၼ်းတႆးၼႆႉ လီပ်ႈတေဢမ်ႇမီးၼမ်ႉတွၼ်းသင်။ ဢၼ်ၶဝ်ႈပွႆးၼၼ်ႉၵေႃႈ တေဢမ်ႇမီးတီႈပွင်ႇသင်။ ႁွပ်ႈသင် ယိုၼ်ယၼ်ႁဵတ်းပွႆးဝၼ်းတႆးၵူႈပီဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ ၵိုင်ႇလီႁူႉလွမ်း။

ဝၼ်းတႆး ၼၼ်ႉ တင်ႈပိုတ်ႇဢွၵ်ႇမႃးလႅမ်ႇ မိူဝ်ႈ **1930** ။ ၽွင်းမိူဝ်ႈမိူင်းတႆးတိုၵ်ႉမီးတဵၵ်ႈ ဢိင်းၵလဵတ်ႈၼၼ်ႉ လူင်ပွင်ၵိုၼ်းဢိင်းၵလဵတ်ႈ ဢၢင်ႈမုၼ်ႉၶမ်းၵၢၼ်ၽွင်းငမ်းၶလႆႈ ပွႆႇလုမ်းလွင်ႈ ထၢမ်ၵၢင်လႆႈ ဢၼ်*သိုဝ်ႈၵျွၼ်း သၢႆမွၼ်း* (Sir John Simon) ဢွၼ်ႁူဝ် ၽိူဝ်မႃးထိုင် *ဢိၼ်းတီးယိူဝ်း*တင်း မိူင်းမၢၼ်ႈမိူဝ်ႈ **1929**။

သၢႆမွၼ်းၶွမ်းသျိၼ်း ၼႆႉၵေႃႈႁွင်ႉ။ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇမိူင်းတႆးၵေႃႈၶပ်ႉၶိုင်ဝႆႉ တႃႇတုၵ်းယွၼ်းလွင်ႈမိူင်းတႆး တီႈမူႇလုမ်းလွင်ႈထၢမ်ၼၼ်ႉ။ လၢင်ႈၽူႈလူင်ႉလိၼ်ႇ မၢ်မီး **3** ၵေႃႉ တိမ်းပၼ်ၽိုၼ်လိၵ်ႈတုၵ်းယွၼ်း၊ လႆႈပၼ်ငိုၼ်းၵူႈပီး ဢိုင်ႈမိုၼ်ႉ။

မိူဝ်ႈ*သိုဝ်ႈၵျွၼ်း သၢႆမွၼ်း* ၽိူဝ်ဝိင်းတႃႈ လိူဝ်ႉမႃး လၵ်ႈၽႅၼ်ႇမိူင်းတႆးလိူဝ်းပိၼ် လၵ်ႈၽႅၼ်ႇ သီႉပေႃႉ လၵ်ႈၵၢင်ႉၵျႃႉ၊ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇမိူင်းမိတ်ႈ လၵ်ႈၶုၼ်မွင်ႉ၊ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇသိၼ်ဝီ လၵ်ႈၶွမ်ႉၽႅၼ်ႇ၊ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇယွင်ႁွၺ်ႈ လၵ်ႈသူလ်ႉတိူၵ်ႈ၊ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇ တွင်ႉပိင်ႉ လၵ်ႈၶုၼ်ပၢၼ်းလိင်ႉ၊ မျူဝ်ႈလၢႆးပူလ်ႉ လ လၵ်ႈလၢမ်ႉမျႂ်ႉ ၶဝ် **6** ၵေႃႉ လူင်းႁူဝ်တၢင်ႉ ထိုင်တီႈၶိင်းၸႄႈၽိုၵ်ႉၼၼ်ႉ။

ၼႆ်းၽိုၼ်ႁႃးငၢၼ်းမူႉလုမ်း *သၢႆမွၼ်း* ဢွၵ်ႉမႃးမိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **24.6.1930** ဝႃႈ ၼင်ႉၵႃႈ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇမိူင်းတႆးၶဝ် တုၵ်းယွၼ်းမႃးၼၼ်ႉ ဢမ်ႉ လႆႈၵေႃႈပိူင်ၼိုင်ႈ၊ ဢမ်ႉၽိတ်ႈမွၵ်ႉလၵ်ႈၽႅၼ်ႇမိူင်း တႆး ႁူႉၶိုၼ်ႈပၢင်ဢၵပ်ႉဢၵူဝ်းတီႈ *လၼ်းတၼ်း* တႃႉဢၵပ်ႉၵမ်လွင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈ ၶူမ်ႈပႃးမိူင်းတႆး ၼၼ်ႉၵေႃႈပိူင်ၼိုင်ႈ၊ ၼႆ်းၶၵႈၵၢင်လၵ်ႈၽႅၼ်ႇၶဝ် မေႃးၶမ်းၵၼ်ၶတ်ႉၶတ်ႉ။ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇၶဝ် တွႆႉသၢ လူမ်းလူး ၶုၼ်ၽွင်းငမ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ၊ လွမ်ၶုၼ်ၽွင်း ငမ်း*ဢိၼ်းတီးယိူဝ်း*၊ ၶုၼ်ၽွင်းလူင်ၶွင်ႈၵၢၼ် မိူင်း*ဢိၼ်းတီးယိူဝ်း* တီႈ*လၼ်းတၼ်း* တွၼ်ႈ တႃႉၽူႈတိူၼ်းမိူင်းတႆး တေလႆႈႁူႉၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင် ၵုမ် တီႈ*လၼ်းတၼ်း*သေတႃႉ ၶုၼ်ၽွင်းငမ်း မိူင်းမၢၼ်ႈ ပတ်းပၢၵ်ႈပိူတ်ႈ။

ဝၼ်းထိ **7.9.1930** လၵ်ႈၽႅၼ်ႇမိူင်းတႆး တင်းသိူင်ႈ ႁဵတ်းပၢင်ၵုမ်တီႈတူၼ်ႈတီးသေ တုၵ်း ယွၼ်းထိူင်ႈဝႃႈ *"ဢမ်ႇလႆႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈဢူပ်ႇဢူဝ်း တီႈပၢင်ၵုမ်လၼ်းတၼ်းသေတႃႉ ႁႂ်ႈၽူႈတိူၼ်း မိူင်းတႆး လႆႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈငိၼ်းထွမ်ႇလွင်ႈတၢင်းဢူပ်ႇ ဢူဝ်း လိူဝ်းၵပ်းၵႂႃႇလူလ်ႈမိူင်းတႆးသေၵမ်း"* ၼႆ ယူႇ။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ လူင်ပွင်ၵိုၼ်းဢိင်းၵလဵတ်ႈတွပ်ႇ မႃးဝႃႈ တေပၼ်ၽူႈတိူၼ်းမိူင်းတႆး ၶဝ်ႈႁူမ်ႈငိၼ်း ထွမ်ႇတီႈပၢင်ၵုမ်ယူႇ၊ ၵူလ်ႈၵႃႈ ဢမ်ႇလႆႈၶဝ်ႈ ဢူပ်ႇဢူဝ်းသင်၊ တေလႆႈငိၼ်းထွမ်ႇလႆႈလႆ တေလႆႈ ဢဝ်ၵေႃႉၵၼ်းလၵ်ႈၵဝ်ႈ၊ ႁူမ်ႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်၊ လူင်ပွင် လိူင်ႈဢိင်းၵလဵတ်ႈ တေဢမ်ႇၵမ်ႉလွၵ်ႉၵႂႃႇၼၼ်ႉ ၵႃႈမႃး။ တုၵ်းယွၼ်းလႆႈၵႃႈ ၼႆၵေႃႈ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇ ၶဝ်ပိၼ်ဢၼ်ႁၢၼ်ႉလႄႈ လူမ်းသိုဝ်းသေ လိူၵ်ႈတင်း လၵ်ႈၽႅၼ်ႇမိူင်းမိတ်ႈ လၵ်ႈၶုၼ်မွင်ႉ၊ တင်း လၵ်ႈ ၽႅၼ်ႇယွင်ႁွၺ်ႈ လၵ်ႈသူလ်ႉတိူၵ်ႈ ႁူဝ်ၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ငိၼ်းထွမ်ႇ၊ တီႈပၢင်ၵုမ်လၼ်းတၼ်း။

ႁွပ်ႈတုၵ်းယွၼ်းလႆႈ တႃႉၽူႈတိူၼ်းမိူင်း တႆး ႁူဝ်ၶဝ်ႈႁူမ်ႈငိၼ်းထွမ်ႇ၊ တီႈပၢင်ၵုမ်ၼၼ်ႉလႆႈ ၶလ ၼႆ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇၶဝ်တတ်းမၵ်းဝၼ်းထိ 7 လိူၼ် သိပ်းထိမ်းပိူဝ်း ပိၼ် **ဝၼ်းၶိူဝ်းတႆး** ၼႆမေးယူႇ။ ပေႃးဝၼ်းထိ 7 လိူၼ်သိပ်းထိမ်းပိူဝ်း ၵူႈပီ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇၶဝ်မေးတီႈတူၼ်ႈတီးသေ ၵုမ်ၵၼ်လွင်ႈ ၸႄႈၵၢၼ်မိူင်းတႆး၊ ႁဵတ်းပွႆးဝၼ်းၶိူဝ်းတႆး ဢၼ် လၵ်ႈၽႅၼ်ႇ လၵ်ႈမိူင်း/ၵိၼ်မိူင်းၶဝ် ၶိူဝ်းလၵ်ႈၽႅၼ်ႇ ၶဝ် လၵ်ႈၸႄႈတီႈၶိင်းၵလဵတ်ႈ လၵ်ႈၸႄႈတီႈ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇၶဝ်ၵူလ်ႈ ၶဝ်ႈႁူမ်ႈ။

ဝႆႉသေ သိုၵ်းၵမ်ႉၽႅၼ်ႉထူၼ်ႈသွင်ယဝ်ႉႁူဝ် လွင်ႈတူင်ႉၸိုင်ၵၢၼ်မိူင်း မိူင်းမၢၼ်ႈ မိူင်းတႆး ပိုတ်ႇဢွၵ်ႉမႃး ပိၼ်မေႃႉပိၼ်ႁွင်း။ မိူင်းႁွၼ်ႉၶတ်ႉ တီႈမိူင်းတႆး ပႆႉယၢမ်ႈမီးမုၵ်ႉလုမ်းၵၢၼ်မိူင်းမေး သေတႃႉ ဝႆႉသိုၵ်းလူင်ယဝ်ႉႁူဝ်၊ မီးမေးသၢမ်လုမ်း မုၵ်ႉလုမ်းလၵ်ႈၽႅၼ်ႇလိူင်ႈတႆးပတ်းပိူၼ် CSSS၊ ငဝ်ႈငုၼ်းပူတ်းပွႆႇၵူၼ်းမိူင်းလိူင်ႈတႆး SPFL ၶလႆ မုၵ်ႉလုမ်းၵေႃႉႁၢၼ်ၵူၼ်းမိူင်း PCO။

ပၢင်ၵုမ်လူင်ပၢင်လူင် ထူၼ်ႈၸိုင် ဢၼ် ႁဵတ်းမိူဝ်ႈလိူၼ်မၢတ်ႉၶျ် **1946** ၼၼ်ႉၵေႃႈ ယၢမ်ႈ ၶႂ်ႈလွႆတႃႉ ၶိုၼ်းတတ်းမၵ်း ဝၼ်းၶိူဝ်းတႆး ၶလ တင်းမိူင်းတႆးထိူင်ႈ။ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႃႈ ဝၼ်းထိ 7 လိူၼ်သိပ်းထိမ်းပိူဝ်းၼၼ်ႉ ၵပ်းၵႃႉ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇ ၶဝ်လၢႆလၢႆ။ ပိၼ်လွင်ႈတူင်ႉၸိုင်လၵ်ႈၽႅၼ်ႇၶဝ်လၢႆ လၢႆ၊ ၵုမ်ၵၼ်မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **24** မၢတ်ႉၶျ် **1946**။ ၵူလ်ႈၵႃႈပႆႉလႆႈၶေႃႈတူၵ်းလူင်းသင်။

ၵမ်းၼႆႉ တေၽိူဝ်ဝၼ်းထိ 7 လိူၼ်ၾႅပ်ႇ ဝိဝ်းရီး၊ ဢွၼ်ၵၼ်ႁူႉဝႆႉဝႃႈ လိူၼ်ၾႅပ်ႇဝိဝ်းရီး **1947** ပိၼ်ပၢင်ၵုမ်ပၢင်လူင်။ ၽူႈတိူၼ်း တႆး၊ ၶၢင်၊ ၶျၢင်း၊ မၢၼ်ႈ၊ ယၢင်း၊ ယၢင်းလိူင် တင်း ၵူၼ်းတၢင်ႉလၢတ်ႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈ။ မိူဝ်ႈလဝ်ႉ လၵ်ႈၽႅၼ်ႇ ၶဝ်ၶပ်းၶိုင်ဝႆႉ ပေႃးၽိူဝ်ဝၼ်းထိ 7 လိူၼ်ၾႅပ်ႇ

ဝၼ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈတႆး ဢၼ်လတ်းႁဵၼ်းတီႈဝိင်းတူဝ်းၵိဝ်း မိူင်းၵျပၢၼ်ႇ

ပိဝ်ႊရီႊ တေၵုမ်ၵၼ် လွင်ႈတေတတ်းမၵ်း ဝၼ်းၼိူဝ်းတႃႇ ၸလႄႈ တိုင်းတႃႇ ၵၼ်ပႆႇ,ယဝ့်တူဝ်ႈ မိူဝ်ႈပီပူၼ်ႉ။ ၼႂ်းၶၢဝ်းယၢမ်းပၢင်ၵုမ်ပၢင်လူင်ၼၼ်ႉ ၸဝ်ႈၾႃႉၶဝ် တုၵ်းယွၼ်းဝႆ့တီႈလူင်ပွင်လိူင်ႈ ၵိူင်းဢလီတ်ႈဝႃႈ ပေႃးၵမ်ႉ,ပႃးၽူႈတၢင်းၵူၼ်း မိူင်း ၼိုင်ႈၼိူင်ႈလိူင် ၸဝ်ႈၾႃႉၶဝ်တေၵမ်ႉ,သိုပ်ႇ, ၶဝ်ႈပႃး ၼႂ်းၶွင်ႊသီႊမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်ၸဝ်ႈၾႃႉတႃႇ။ ၸဝ်ႈၾႃႉၶဝ်ၵေႃႈ မီးလွၵ်းတႃႇ,ႁူမ်ႈၵွႆႈတၢင်းၵၢၼ်ၵွမ်း ၵူၼ်းမိူင်းမႃး။

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 7 ၾႅပ်ႇပိဝ်ႊရီႊ **1947** တၢမ်းၶမ်း ၽူႈတၢင်းလိူင်ႈတႃႇလႆႈလႆႈ ပႃးလႅမ် ၸဝ်ႈၾႃႉ၊ လႅမ်ၵူၼ်းမိူင်း ၶိုတ်းပၢင်ၵုမ်ၵၼ်။ ပဵၼ် ပၢင်ၵုမ်တၢင်,ၶႃႈလွၵ်ႉ လွင်ႈဝၼ်းၼိူဝ်းတႃႇ ၸလႄႈတိုင်း တႃႇ။ ႁူလ်းၵူႈ ပႆ,တၼ်းၵုပ်,ယဝ့်သင်လီလီ မိူဝ်ႈယၢမ်း **5** မူင်းပႅၼ်ႈၼိုင်ႈၼၼ်ႉ လိၵ်ႈသႅၼ်ႈလူမ်းတီႈ ၸဝ်ႈၼေႈတီႈ ႁွင်ႈၵၢၼ်ၽွင်းငမ်းလီၼ်လီၼ် တီႈတၢႆႈၵူင်း ထိုင်မႃးတီႈပၢင်လူင် မႆႈလိူဝ်ႈႁူဝ်ပဝ်ႈ မုၵ်ႉလုမ်းၸဝ်ႈၾႃႉ လိူင်ႈတႃႈပတ်းပိုၼ်ႇ ၸဝ်ႈၾႃႉ တွင်,ပိူင်, ၸဝ်ႈၶုၼ်ပၢၼ်းလိူင်,။ လင်,ၵၢဝ်လိၵ်ႈ သႅၼ်ႈလူမ်းၼၼ်ႉ မႃးလူၸၼ်ၵူၼ်းၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ် တင်းလႆႈ။ ၼႆႉသႅၼ်ႈလူမ်းပႃးမႃး "*ၵၼ်ၸဝ်ႈၾႃႉ ၶဝ်တုၵ်းယွၼ်းမႃးၼၼ်ႉ လူင်ပွင်လိူင်ႈၵိူင်းဢ လီတ်ႈ ၵမ်,လၢင်ႈၽွမ့်ၵွမ်းၵိုတ်းပၼ်လႆႈ၊ ႁူလ်း တေလတ်းၵိုၼ်းပၼ်ပၢင်ၵုမ် ၶွင်ႉသီႉမိူင်းႁူမ်ႈ တုမ်ၸဝ်ႈၾႃႉတႃႇ မိူၼ်ႁူႈပွၵ်ႈ*" ၼႆၸလႄႈ ၵိုတ်း ၵိုႈၸဝ်ႈၾႃႉၶဝ်ၵမ်,ၵၢၼ်ႉလွၵ်ႉ ၼိူဝ်လူင်ပွင်လိူင်ႈ ၵိူင်းဢလီတ်ႈႁူ,ၸတ့ၸတ့။

တၢင်းမုင်ႈမွင်းၽူႈတၢင်းၵူၼ်းမိူင်း လိူဝ်း တေမီးတိူဝ့်တၢင်းတႃႇ,ၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ၼႆႉၵၢၼ်ၽွင်းငမ်း မိူင်းတႃႇ လွမ်းၸၢင်,ၸဝ်ႈၾႃႉၶဝ်တုၵ်းယွၼ်းၼၼ်ႉ ၵေႃႈ လွင်ႈလွမ်းသႅၼ်ႈလူမ်းႁူ,ၸလႄႈ ၶဝ်ၶိၼ်းလႅပ်း လွၵ်ႉၸိူဝ်ၵိူင်းဢလီတ်ႈ။ ၶၢဝ်,ငၢဝ်းလွင်ႈသႅၼ်ႈလူမ်း ၼၼ်ႉ လွတ်,တူဝ်ႈႁူ,ၼႆႉပၢင်ပွႆးၸလႄႈ ၵူၼ်းၵမ်, ႁၢၼ်ႉလွၵ်ႉၵေႃႈ ၼမ်တိူဝ်းမႃး။ ႁွပ်ႈၼႆႉ မိူဝ်ႈယၢမ်း ႁူဝ်ၶမ်းမွၵ်ႈ 7 မူင်း လင်,ၶိုတ်းပၢင်ၵုမ်တၢင်,ၶႃႈလွၵ်ႉ လွင်ႈသႅၼ်ႈလူမ်းၼၼ်ႉသေ ၽူႈသူၼ်းတုမ်ငဝ်ႈငုၼ်း ပူတ်းပွႆႇ,ၵူၼ်းမိူင်းလိူင်ႈတႃႇ လုင်းထုၼ်းမျဵၼ်ႇ လၢင်းၼိူဝ်း လင်,မွၵ်,လၢတ်ႈဝႃႈ "*ႁွပ်ႈၵိူင်းဢ လီတ်ႈႁူႉဝႆႉဝႃႈ ပႃႈလင်ၸဝ်ႈၾႃႉၶဝ် ၵမ်,မီး ၵူၼ်းမိူင်းပႃးလွမ်းၼၼ်ႉၸလႄႈ လင်,ႁတ်းလူလႆႈမႃး တၢၼ်,ၼၼ်ႉ၊ ႁွပ်ႈၼႆႉ ၵူၼ်းမိူင်းထုၵ်,လီၸၼ်ၵူင်လွၵ်ႉ သေ တေႃ,သူႈၼိုၼ်း၊ ပေႃးၵမ်,လႆႈ ၶိုၼ်းလီ တိူဝ်းသၢၼ်ၶတ်း တုၵ်းယွၼ်းႁူ,လိူဝ်ၼေ့*’” – ဝႃႈ ၼႆ။

ၸဝ်ႈၾႃႉသီၼ်ဝီ ၸဝ်ႈႁူမ်,ၾႃႉ လင်, တၢင်,ၸၼ တႃ,ၶိုတ်းပၢင်ၵုမ်ၵူၼ်းမိူင်းၵမ်းလီဝ်။ ႁွပ်ႈၼၼ် ၸဝ်ႈၾႃႉၶဝ် ၽူႈတၢင်းၵူၼ်းမိူင်းၶဝ် ၸဝ်ႈၼေႈတီႈၸဝ်ႈၾႃႉၶဝ် လင်,လီၼ်ႈၶဝ်ႈၼႆႉ ပၢင်ပွႆးၵမ်းလီဝ်သေ သူၼ်းတုမ်ႁူလ်းႁွင့်ၵူၼ်းမွၵ်ႈ သွင်ၶိုင်။ ပွႆးလၢတ်ႈသိုင်း ၵၼ်ၵူၼ်းမိူင်းတိုၵ်ႉ လူမ်းတူလ်း၊ ပၢင်တေႃ,လွင်း ၵၼ်ၵူၼ်းမိူင်းတိုၵ်ႉ ၵျေႃ, တိုၵ်ႉတေႃ,လွင်းယူ,လိူဝ်းၼၼ်ႉ ၵိုတ်းႁူ, ပိုတ်ႈသိုင်း။

မိူဝ်ႈ **9** မူင်း လင်,ၸတ,တင်ႈၶိုတ်း ပၢင် ၵုမ်ၵူၼ်းမိူင်း။ ၸဝ်ႈယီပ်,ၾႃႉ ၶိုတ်းၸဝ်ႈငမ်း ပၢင်၊ ၶုၼ်ၵျေႃ,ပု ၶိုတ်းၽူႈၶပ်းပၢင်ႁူ,။ ၸဝ်ႈငမ်း ပၢင် ၸဝ်ႈယီပ်,ၾႃႉ လင်,မွၵ်,လၢတ်ႈၶေႃႈႁၢမ်း တၢ,ၵူၼ်းမိူင်းတင်းသိုင်ႈ ၵႂၼ်ၵၼ်ၵမ့်ထိမ်ၶေႃႈ တုၵ်းယွၼ်းၶွင်ၽူႈၼမ်းတႃႇ တုၵ်းယွၼ်းတီႈ လူင်ပွင်လိူင်ႈၵိူင်းဢလီတ်ႈ။ တီႈပၢင်ၵုမ်ၼၼ်ႉ သိုပ်,လိူၵ်ႈတင်ႈၽူႈတၢင်းၵူၼ်းမိူင်း 7 ၵေႃႉ

1. လုင်းတိၼ်,ၵေႃး တူၼ်ႈတီး
2. လုင်းထုၼ်းမျဵၼ်ႇ လၢင်းၼိူဝ်း
3. ၶုၼ်းလေႃး ပၢင်းတြႃႉ
4. ၶုၼ်ထီး ပၢင်လူင်
5. ၶုၼ်ၵျႃ,ပု သီ,ပေႃႉ
6. ၸဝ်ႈယီပ်,ၾႃႉ သီၼ်ဝီ
7. ၶုၼ်ၽူင်း ႁူတ့ၶႃႇ

ဝႆႉလိူၵ်ႈတင်ႈၽူႈတၢင်းၵူၼ်းမိူင်းယဝ့် သိုပ်,ၶွတ်,ၽွတ်ႈၵေႃပွင်ၵၢၼ်ၶွင်,သီ,လိူင်ႈတႃႇ ၵၼ်ၽူႈတၢင်းၵူၼ်းမိူင်း 7 ၵေႃႉ တင်းၽူႈတၢင်း ၸဝ်ႈၾႃႉ 7 ၵေႃႉ ပႃးလွမ်းၵၼ်။ ၽႂ်,ၸဝ်ႈၾႃႉ ၶဝ်ၸတ့ ၵၢဝ်ၽူႈပွင်ၵၢၼ်မုၵ်ႉလုမ်းၸဝ်ႈၾႃႉ လိူင်ႈတႃႇ 7 ၵေႃႉသိူဝ်,မႃး

1. ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်တွင်,ပိူင်, (ၼမ့်သၼ်,) ၸဝ်ႈၶုၼ်ပၢၼ်းလိူင်,
2. ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်ယွင်ႁူလ်ႈ ၸဝ်ႈသူလ်,တႅၵ်ႈ
3. ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်သီၼ်ဝီ ၸဝ်ႈႁူမ်,ၾႃႉ
4. ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်မိူင်းမိတ်ႈ ၸဝ်ႈၶုၼ်ၸိူဝ်
5. ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်မိူင်းပွၼ် ၸဝ်ႈၸၢမ်,ထုၼ်း
6. ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်သထုင်, ၸဝ်ႈၶုၼ်ၵျီ,
7. ၸဝ်ႈၾႃႉလူင်သမိူင်းၶမ်း ၸဝ်ႈထုၼ်းဢေး

တီႈပၢင်ၵုမ်ၵူၼ်းမိူင်း မိူဝ်ႈ **9** မူင်းပႅၼ်ႈၼိုင်ႈ ၼၼ်ႉ ၵႂၼ်ၵၼ်ၵမ့်ထိမ်ၶေႃႈတုၵ်းယွၼ်းၶွင် ၸဝ်ႈၾႃႉၶဝ်သေ ၸဝ်ႈၶုၼ်ပၢၼ်းလိူင်, လင်,တွႆႉ သႅၼ်ႈလူမ်းလူႉၶုၼ်ၽွင်းငမ်း မိူင်းမၢၼ်ႈ လွင်ႈဝႃႈ "*ၶေႃႈတုၵ်းယွၼ်းမိူင်းတႃႇ တေၵမ်,လိၵ်ႈလႆႈ သင်၊ တေသိုပ်,လုၵ်းမၼ်းၼိူဝ်ႈၶေႃႈတုၵ်းယွၼ်း လွမ်းၸၢင်,သႅၼ်ႈလူမ်းမႆႈ **605** ၼၼ်ႉႁူလ်း*"။

ဝၼ်းထိ **11** လိူၼ်ၾႅပ်ႇပိဝ်ႊရီႊ **1947** ၸဝ်ႈၾႃႉ တင်းၾႆႇ,ၵူၼ်းမိူင်း သိုပ်,ၶိုတ်းပၢင်ၵုမ် ထိင်ႈ။ ၸဝ်ႈသူလ်,တႅၵ်ႈ ၶိုတ်းၸဝ်ႈငမ်းပၢင်။ တီႈပၢင်ၵုမ်ၼၼ်ႉ လင်,ၵႂၼ်ၵၼ်တတ်းမၵ်းလႆႈ တိုင်းလိူင်ႈတႃႇ၊ ဝၼ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈတႃႇ၊ ႁၢမ်းတၢင်, တိုင်း ၵမ်,ၼၼ် ၽိူင်းလၢတ်ႈ။ ၵေႃပွင်ၵၢၼ် ၶွင်းသီးလိူင်ႈတႃႇ ၵၼ်လႆႈၶွတ်,ၽွတ်ႈဝၼ်းထိ 7 ၼၼ်ႉ ပွင်,ဝႃႈ ၸဝ်ႈၾႃႉ တင်းၵူၼ်းမိူင်းတႃႇ ၽွမ့်ၵၼ်သၢၼ်ၶတ်းၼိုၼ်းလူင်ပွင်လိူင်ႈသေ ပူၵ်း တင်ႈ လူင်ပွင်လိူင်ႈမိူင်းတႃႇ ၵေႃႈဝႃႈလႆႈ။ ပဵၼ် ဝၼ်းၸဝ်ႈၾႃႉ တင်း ၵူၼ်းမိူင်းတႃႇ ပဵၼ်လွၵ်ႉလီဝ် ၵၼ်သေ လုၵ်ႉတိူၼ်,သၢၼ်ၶတ်းၽူႈၶၢၵ်ႈမိူင်း ႁတ်းႁတ်းႁၢၼ်ႁၢၼ်ၸလႄႈ လင်,ၵႂၼ်ၵၼ်လႆႈလွၵ်ႉ တႃ,ၵၢဝ်ဝၼ်းထိ 7 လိူၼ်ၾႅပ်ႇပိဝ်ႊရီႊ တတ်း မၵ်းပဵၼ် "ဝၼ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈ"။

တိုင်းလိူင်ႈတႃႇၸတ့ ပႆ,ယၢမ်ႈမီးမႃးသေပွၵ်ႈ မိူဝ်ႈပၢၼ်ႁျပၼ်, ယၢမ်ႈတတ်းမၵ်း တိုင်းတႃႇမႃး ပွၵ်ႈၼိုင်ႈ။ လႆႈႁူႉဝႃႈတိုင်းၼၼ်ႉ ပႃးႁၢင်ႈႁူဝ်သိူဝ်။ တိုင်းတႃႇ ၵၼ်တတ်းမၵ်း မိူဝ်ႈပၢင်ၵုမ်လူင် ပၢင်လူင်ၼၼ်ႉ တင်းယၢဝ်း **5** ထတ်း၊ တင်းသုင် **3** ထတ်း၊ သီလိူင်၊ သီၶဵဝ်၊ သီလႅင် တိူဝ်းၸွမ်း ၽိူင်,ၵၼ်သေ ယေႈသီသုင် **1** ထတ်း၊ ၼႆႉၵၢင် မၼ်းမီးဝူင်းလိူၼ်ၶၢဝ်မူၼ်း ႁူင်ႈ **1** ထတ်းၼိုင်ႈ။

ၽိုင်းလိူဝ့်လၢတ်ႈ ၵမ်,ၼၼ် ႁၢမ်းတၢင်, တိုင်း–

ၼိူဝ်းႁဝ်းၼိူဝ်းရျ,လၢ,
ၵလၢမ်,သမ့်လၼ်,တႃ,
လိူၼ်ၶမ်းလဝ်ႈလၵျူ,
ႁိုႈႁဝ်းမီးတေ,လၢ,
ၽွမ့်ပိုင်းလွၵ်ႉဝႃ,လၢ,
သူလဝ်ႈႁဝ်းၶႃႈ ႁိုႈမီးလွၵ်ႉသတ်ႈလၢ,။

ၽိုၼ်လိၵ်ႈတတ်းမၵ်းပိုၼ်ၽၢဝ်ႇပီၼ် ဝၼ်းၸိူဝ်းတႆး၊ ၵႂၢမ်းၸိူဝ်းတႆး တင်း တုင်းလိူင်ႈတႆး။

SHAN NATIONAL DAY, SHAN NATIONAL ATHEM AND SHAN NATIONAL FLAG

At a meeting of all the Saohpas and representatives of the people of the Shan States held at PANGLONG, on the 11th February 1947, it was unamiously decided that the SHAN NATIONAL DAY be celebrated on the 7th February every year instead of as previously on the 7th September.

It was also resolved unaniously that the attached shall be the SHAN NATIONAL ATHEM as a temporary measure and the atteached specimen flag shall be the SHAN NATIONAL FLAG.

The flag shall be a tricolour of yellow, green and red horizontal bars, with a white ball in the middle nine inches in radius or 1.5 feet diameter. The flag to be 3 feet by 5 feet.

Sd; Hkun Pan Sing

President

Council of the Shan States' Saohpas
Dated Panglong the 11th February 1947.

ၽိုၼ်ၵိူင်
ၶုၼ်ႇသႅင် ၽွင်ႇပီၼ်ၽွင်ႇၸိုင်ႈမိူင်းတႆး မွၵ်ႇၵူႈသွႆႇလႅင် တႃႈၵုင်ႈ **1997** ။
ၸိူဝ်းသႅၼ် ပိုၼ်ႈၸိူဝ်းတႆး ၸလႈ ပိုၼ်းမိူင်းတႆး **1996** ။

ဦးအုန်းဖေ ပင်လုံစစ်တမ်း စပယ်ဦးပုံနှိပ်တိုက် ရန်ကုန် ၁၉၈၄။
မြန်မာ့သမိုင်းဖြစ်ရပ်အမှန်များ ရေးသားပြုစုရေးအဖွဲ့၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအရေးနှင့် ၁၉၄၇ အခြေခံဥပဒေ ပထမတွဲ
တက္ကသိုလ်များ ပုံနှိပ်တိုက် ရန်ကုန် ၁၉၉၀။
မောင်ခွန်နွယ် (အင်းလေး) "ပြည်ထောင်စုနေ့ သန္ဓေတည်ရာ"
ရွှေရတု သျှမ်းပြည်နယ်မဂ္ဂဇင်း။ တောင်ကြီးအသင်း (ရန်ကုန်) ၁၉၉၇
အောင်သန်းကျော် "သျှမ်းအမျိုးသားနေ့ သျှမ်းအမျိုးသားသီချင်း နှင့်သျှမ်းအမျိုးသားအလံ"။

ၽိင်းလၢတ်ႈလိူင်ႈတႆးၼၼ်ႉ ၶူးမေႃယႃလူင် တွၵ်ႇတိူဝ်း ပႃႇလၢၼ်ႇ သီႇပေႃႉ တၢမ်ႈဝံႉလိၵ်ႇ မိူဝ်ႈပၢၼ်ၵျပၼ်ႇ။ ၽိင်းလၢတ်ႈမိူဝ်ႈပၢၼ်ၵျပၼ်ႇ ၼၼ်ႉ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ ပီၼ်တုင်းႁူဝ်သိူဝ်ၸလႈ တီႈ "ၵလၢမ်ႇသမ့်လၼ်ႇတႃႇ လိူၼ်ၶမ်းလဝ်ႈလၵျႃႇ" ယၢမ်ႈပီၼ် "ၵလၢမ်ႇသမ့်ပျၵ်ႉၶႃႇ .... တူဝ်သိူဝ် လဝ်ႈမၵျႃႇ ...."။ "ပျၵ်ႉၶႃႇ" ၵၼ်ဝႃႈ ၼၼ်ႉ ပီၼ်ၶေႃႈပႃလိ **ပျၵ်ႉၶ** ပွင်ႇဝႃႈ **သိူဝ်**။

ဝႆႉသေၼၼ်ႉ ၵွၼ်ႁၼ်ၶိူတ်းပွႆးဝၼ်း လၢတ်ႈမႃး တေႃႇထိုင်ယၢမ်းလႅဝ်။ မိူဝ်ႈပၢၼ်လူင် ပွင်လိူင်ႈ ၽသေပလ ၽွင်းငမ်း ၶိူတ်းၶုၼ်မိူင်း မၢၼ်ႈ၊ မိူဝ်ႈ **1950** တီႈပၢင်ၵုမ် တႃႇၶိူတ်းပၢင် ၵိူဝ်ႈ ဝၼ်းၸိူဝ်းတႆးၼၼ်ႉ လွမ်ၽွင်းလူင် လူင်ပွင် လိူင်ႈမိူင်းတႆး လဝ်ႈၽွႄႉမိူင်းမိတ်ႈ လဝ်ႈၶုၼ်သိူဝ် မွၵ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ "ပေႃးဝႃႈဝၼ်းၸိူဝ်းတႆးၵူလႆး တေ ၵပ်းၵႆႇလၢဝ်းၸိူဝ်းတႆးလႆႇလႆႇၸလႈ ထုၵ်ႇလီၶွင်ႇ **ဝၼ်းလၢတ်ႈလၢဝ်းၸိူဝ်းမိူင်းတႆးၶၼ်းလီ** ၼႆသေ လင်ႇၵွၼ်ႁၼ်တူၵ်းလူင်း လၵ်ႈလႆႈၶွင်ႇပီၼ် **ဝၼ်းမိူင်းတႆး** ။ ၵူလ်းၵႃႈ **1959** မိူဝ်ႈလဝ်ႈၽွႄႉ သၼ်ဝီ လဝ်ႈၶူမ်ႇၽွႄႉ ပီၼ်လွမ်ၽွင်းလူင် လူင်ပွင် လိူင်ႈမိူင်းတႆး မႃးၼၼ်ႉသမ့်ၶိုၼ်းလဵဝ်ႉလၵ်ႈလႆႈၶွင်ႇ **ဝၼ်းၸိူဝ်းတႆး၊** **1961** မိူဝ်ႈလဝ်ႈၶုၼ်သိူဝ် ပီၼ် လွမ်လိၵ်းမႃး ၶိုၼ်းလၵ်ႈလႆႈၶွင်ႇ **ဝၼ်းမိူင်းတႆး** ထိူင်ႈ။ ၵမ်ႈၽွင်ႈၸတေႃႇၶွင်ႇဝႃႈ **ဝၼ်းလိူဝ်ႇလၢတ်ႈမိူင်းတႆး**။ ယူႇၵူႇယူႇမႃး ၵူၼ်းမိူင်းတႆးၵူလ်း ၵွၼ် ႁၼ်ၶွင်ႇ **ဝၼ်းတႆး**။

ဝၼ်းၼႆႉၵမ်ႇလႅင်ႈဝၼ်းပိူၼ်ႈပၼ်၊ ပီၼ်ဝၼ်း ၵၼ်ၵူၼ်းမိူင်းႁဝ်းၶိူတ်းၵဝ်ႁင်းႁွႆး၊ တတ်းမၵ်း သူင်လွမ်းႁင်းႁွႆး၊ ပီၼ်ဝၼ်းၵၼ်ၵူၼ်းမိူင်းတႆး တင်းသႅင်ႈ ၽွမ့်သႅင်ပိင်းပၢၵ်ႇၵၼ် တူင့်တိူၼ်ႇ ၶတ်းၶိင်ႈတေႃႇ ၽူႈၶၢၵ်ႈမိူင်းမႃး လွမ်းငဝ်းလႆး ၵၢၼ်မိူင်းၵတ်းယိၼ်ၸွင်ႈပိုၼ်း ပွၵ်ႈၵွၼ်တၢင်း သုတ်းၸလႈ ပီၼ်ဝၼ်းၵိူၵ်းၵပ်းလုမ်ႈၽွႄႉ ယိူၼ်း ယၢဝ်းဝၼ်းၸိူင်ႈ။

လၢႆးလိူၼ်ႈ DDZ
(26/1/2010)

ဝၼ်းၸၢတ်ႈလိူင်ႈတႆး ငဝ်ႈငုၼ်းလွႆႈတႆးလႅင်း

ဝၼ်းၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈလိူင်ႈတႆး (National Day of Shan State) ဝၼ်းထိ **07/02/10** ၶၢၼ်ၶပ်းႁွၼ်းတီႈလွႆႈတႆးလႅင်းၼၼ်ႉ ႁၢင်ၼႆ ၽွင်သိုၵ်းမွၵ်ႈႁိူင် ၶဝ်ႈထႅဝ်ၶိုၼ်ႈၼႄႈၸေႃႈၽၢင် ၸၢင်ႈသိုၵ်း၊ ၵျၽူဝ်းလူင်, ႁူဝ်ပဝ်ႈၸွင်ႊၵၢၼ်ၸိုတ်ႉ လိူင်ႈတႆး SSC ပဵၼ်ၽူႈၼင်ႈလိူင်ႈ၊ ၽူႈယႂ်ႇလိူဝ်း မွၵ်ႇလၢတ်ႈပူင်ၵၢမ်းမီး– ၸဝ်ႈၵၼ်းၸိုတ်း၊ ၸဝ်ႈပၢႆးမိူင်း။ လူၶၢၼ်ႈၽိုၼ်လိၵ်ႈလိူဝ်းမုၵ်ႉၸုမ်း ၶူလ်းလီလၢၸုမ်း ၽွၵ်ႈတွၼ်ႈထိုင်၊ ၸုမ်းတႆး ၼႂ်းမိူင်းၼွၵ်ႈမိူင်း၊ ၵူၼ်းမိူင်းၼႂ်းပိုၼ်ႉတီႈ ၸလႈ ၶူလ်းလီ မိူၼ်ၼင်ႇၸုမ်းပူတ်းပွႆႇၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈ ပၶူဝ်း PNLO ၊ ႁူမ်ႈတုမ်ၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈယၢင်း ၽိူၵ်ႇ, KNU ၊ ပႃႇတီႇမွၵ်ႇသုင်ၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈယၢင်း လႅင် KNPP ၊ ႁူမ်ႈတုမ်တီႈမွၵ်ႉၶရိတ်ႉတိၵ်ႉ လႃးႁူ, LDU ၊ ၸုမ်းၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈဝႃႉ WNO လိူဝ်းၼၼ်ႉ၊ ၽူႈသိုဝ်ႇၶၢဝ်ႇၶွၵ်ႈမိူင်းၸလႈ မိူင်းထႆး ၵႃႇၶဝ်ႈႁူမ်ႈသိပ်းပႆ။

ၸဝ်ႈသိုၵ်းပွင်ၶိူဝ်း ၶႆႈၸေပိုၼ်းလမ်ႇလွင်ႈ ဝႃႈ– (**1**) ဝၼ်းၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈလိူင်ႈတႆး (ၽႅပ်း ၵိဝ်းရီး 7 ဝၼ်း) ၵိုၵ်းပိုၼ်းပုၼ်ႈတႃႇ, ႁူႈၸၢဝ်း ၶိုဝ်း ၼႂ်းလိူင်ႈတႆး၊ တႃႇလိူင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်ပတ်း ပိုၼ်ႉငေႈ ဝႃႈလႆႈ၊ ပေႃးၶၢမ်ႇမီးဝၼ်းထိ 7 ငေႈ ၶၢမ်ႇမီးဝၼ်းထိ **12** ဝၼ်းလိၵ်ႈႁူမ်ႈမႆၢပၢင်လူင်၊ ပေႃးၶၢမ်ႇမီးဝၼ်းထိ **12** ငေႈ ၶၢမ်ႇမီး ဝၼ်းမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်ၵွၼ်းၶေႃ ၵျၼ်း ၶိဝ်းရီး **4** ဝၼ်း။ (**2**) ၸၼ်လိၵ်းထၢၼ်ဝႃႈမိူင်းတႆးမိူင်းမၢၼ်ႈ ၶၢမ်ႇလႅဝ်ႈမိူင်းလိဝ်ၵၼ်၊ ပဵၼ်မိူင်းၽႅဝ်မိူင်းမၼ်းၸလႈ ၸင်ႇလႆႈပဵၼ်တၵ်းပၢင်ၵုမ်တီႈပၢင်လူင်။ (**3**) ၸဝ်ႈ ၶုၼ်ပၢၼ်းလိင်, ၸဝ်ႈၽေႃႉၼမ်ႉသၼ်, ႁူဝ်ပဝ်ႈ ၸွင်ႊသီး လိူင်ႈတႆး တတ်းမၵ်းပိုၼ်ၽၢဝ်ႇ, **3** ပိူင်၊ ဝၼ်းၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈ ၽႅပ်ႉၵိဝ်းရီး **7** ဝၼ်း၊ တုင်းၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈလိူင်ၶဵဝ်လႅင်၊ ၵၢမ်းၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈ ၶိုဝ်းႁွၵ်ႉၶိုဝ်းရျႇႁၢ။ (**4**) ပဵၼ်ဝၼ်းႁူႈၸၢဝ်းၶိုဝ်း ၼႂ်းလိူင်ႈတႆးပတ်းပိုၼ်ႉ ၸၼ်လွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈၸိူဝ်ႉ ၸၢတ်ႈ။

ဝႃးပၢင်ၵဵဝ်ႈဝၼ်းလိူင်ႈတႆးယဝ်ႉ ၸဝ်ႈ ယွတ်ႈသိုၵ်း ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်ၸွင်ႊသီး ၶၢဝ်ၶိုၼ်း လိူင်ႈတႆး SSRC သပ်းလႅင်းလႅင်ႈၶၢဝ်, တေႃႇ ၸုမ်းၽူႈသိုဝ်ႇၶၢဝ်ႇၶွၵ်ႈမိူင်း/မိူင်းထႆး ၵႂႃႇလူလွႆႈ ဝၼ်းၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈလိူင်ႈတႆး၊ ငဝ်းလၢႆးႁၢၼ်မိူင်း မိူင်းမၢၼ်ႈယၢမ်းလဵဝ် မိူၼ်ၼင်ႇႁၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈပီ **2010** ၊ လွင်ႈယႃႈမဝ်းႁမ်၊ ငဝ်းလၢႆးလူင်ပွင်လိူင်ႈ ထႆးမိူဝ်ႈလိဝ်မီးပေႃႇလသီႇ,ၸိူဝ်ႉလွႆႈတႆးလႅင်း။ ၶွၵ်ႈ သေၼၼ်ႉ မၼ်းၸဝ်ႈ သင်ႇလၢတ်ႈလုမ်းၽေႃႉ လတ်းၽၢၼ်ႇသိုဝ်ႇဝႃႈ – ႁႂ်ႈဝႃႇတူလ်းႁၼ်းမိူင်း တႆး ၸိူဝ်းတုၵ်ႉယၢၵ်ႈတူၵ်းၽၢၼ်ၸလႈ ႁႂ်ႈၵွႆႈ ထိမ်။ ❑

သိပ်ႇမႃးၼႄႈ–5

ဝၼ်းၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈ ၶမ်ႇဝႃႈ **ဝၼ်းၸၢတ်ႈ** ၼႆၵေႃႈ ႁဵတ်းႁႂ်ႈပီႈၼွင်ႉထႆးၶဝ်ၵူင်။ ပုၼ်ႈတႃႇပီႈၼွင်ႉ ထႆးၼႆႉ ပေႃးဝႃႈ **ဝၼ်းၸိူဝ်ႉၸၢတ်ႈတႆး/ထႆးယႂ်ႇ** ၼႆၵေႃႈ ၶဝ်ၶဝ်ႈၸႂ် (ပွင်ႇၸႂ်) ဝႃႈ ပဵၼ်တႃႇတႆး ၵူလ်း၊ ၶမ်ႇၵႅဝ်ႇ, ပၶူဝ်း ပလွင်ႈ ဝႃႉ လႃးႁူ, လိူဝ်းယူႇၼႂ်းမိူင်းတႆး။ ပေႃးဝႃႈ **ဝၼ်းၸၢတ်ႈတႆး/ထႆးယႂ်ႇ**ၼႆ ၸင်ႇပွင်ႇဝႃႈ ပဵၼ်ဝၼ်းၶၢၼ်ၵႅဝ်ႇၸွင်ႈ ၵူၼ်းမိူင်းတႆးပတ်းပိုၼ်ႉ။

ၶိုင်ၸိူဝ်ႉ National Day **ဝၼ်းၸၢတ်ႈ** ၼၼ်ႉ ၵႅဝ်ႇၸွင်ႇလွမ်း **ၵွၼ်းၶေႃ** ၼမ်ၸလႈ လိူဝ်းမီး ၶႃႇၼႃႇ ၼႂ်းလိူင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်ႁွၵ်းၼႆႉငေႈ ၶမ်ႇ လႅပ်းထုၵ်ႇၸႂ်။ ၸင်ႇဝႃႈ ၶဝ်လိၵ်ႈလႆႈပဵၼ် **ဝၼ်းၸလႈမိူင်းတႆး** ၶမ်ႇၼၼ် **ဝၼ်းလိူင်ႈတႆး** (Shan State Day) မႃး။

ထႅင်ႈပိူင်ၼိုင်ႈငေႈ ၵႅဝ်ႇလွင်ႈပွင်ႇၸႂ်ၼိူဝ်း ဝၼ်းၸၢတ်ႈ (National Day) ၼႆႉ တီႈပွင်ႇမၼ်း ပၢၼ်ႁူႈပွၵ်ႈတင်းမိူဝ်ႈလိဝ် ၶမ်ႇမိူၼ်ႁၼ်။ မိူဝ်ႈ ၽူႈတႅမ်ႈငေႉလိၵ်ႉ ပေႃးထိုင် 7 Feb. ႁူႈၸၢဝ်း ၶိုဝ်း/ၸိူဝ်ႉၶိုဝ်း ၼႂ်းလိူင်ႈတႆး ႁူမ်ႈပႃးသေၸတ်း ႁွၼ်းပွႆး။ ယႂ်ႇမႃးသမ်ႇ လႆႈႁၼ်ပၵ်ႇပိူင်ႈမႃးၼမ်။ ပေႃးႁွင်ႉ Shan National Day (ဝၼ်းၸၢတ်ႈ တႆး) မၼ်းငေႈၵႅဝ်ႇၸွင်ႈတင်း **တႆး** ၵူလ်း၊ ၶမ်ႇ ၵႅဝ်ႇႁၼ်တင်း ပၶူဝ်း ပလွင်ႈ လႃးႁူ, ဝႃႉ သင်။ ၸၢဝ်းၶိုဝ်းၶဝ်ငေႈ တၵ်းလႆႈမီးဝၼ်းၸၢတ်ႈၶဝ် ႁင်းၶေႃ ပဵၼ်ၼၼ်မႃး။

ၸင်ႇဝႃႈ ၵႅဝ်ႇလူလွႆႈ ပၼ်ႁႃၶၢၼ်ဝႃႈတေ လႆႈႁွင်ႉ **ဝၼ်းၸိူဝ်ႉၶိုဝ်းတႆး/ဝၼ်းၸၢတ်ႈလိူင်ႈတႆး၊ ဝၼ်းၸၢတ်ႈတႆး** ႁိုဝ် **ဝၼ်းလိူင်ႈတႆး/ဝၼ်းမိူင်းတႆး** ႁိုဝ်ၼႆၼၼ်ႉ တၵ်းလႆႈမီးဝၼ်းႁဝ်း ၸွၼ်ႈတုမ် ၵုမ်ငေႈ ႁူမ်ႈၵၼ်တီႈပ်းတတ်းထႅင်ႈယူႇ။

ပေႃးႁဝ်းၶမ်ႇတီႈပ်းတတ်းလႆႈလိူင် ၵႅဝ်ႇ, လူလွႆႈထွႆႈၵၢမ်းသေ ၵုမ်ႇၽိတ်းၵၼ်ၽိုၵ်ႇ,ၵၼ် တိူၵ်ႇ,ယႃႈၵၼ်တိၵ်းတိၵ်း။ ပေႃးတီႈပ်းတတ်းလႆႈ ၸင်ႇတေပဵၼ်ၶၢၼ်ၵမ်ႇလွႆႈ လွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈၼႂ်း လိူင်ႈတႆးပတ်းပိုၼ်ႉသေ ယၢင်ႈၵႃႇလူးတီႈယိူင်း ၶၢၼ်း ၶၼ်ဝႃႈ ၶိုၼ်ႈယႂ်ႇ,ၵတ်းယႅၼ် ၸလႈ လွတ်ႈလႅဝ်း။

ၸၢႆးၶိုၼ်းသႂ် (**9/2/2010**)

ၵႂၢမ်းလၢတ်ႈ

လဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်းတွပ်ႇလၢတ်ႈၵၢၼ်မိူင်းတေႃႇ ၽူႈသိုဝ်ႇၶၢဝ်ႇဢွၵ်ႈမိူင်း

ဝၼ်းပၢင်ၵိဝ်ႈ ဝၼ်းလိူဝ်ႇလၢတ်ႈလိူင်ႈတၢႆး (လႅတ်ႈလီင်း) ယဝ်ႉတူဝ်ႈ မီးပၢင်သပ်းလီင်းလိူင်ႈၶၢဝ်ႇတီႈႁူင်းႁွႆးလူင်ပၢင်ၵုမ်၊ လဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်ၸွင်ႉသီး ၵဝ်ၶိုၼ်းလိူင်ႈတၢႆး RCSS တွပ်ႇၵႂၢမ်းထၢမ်ၽူႈသိုဝ်ႇ ၶၢဝ်ႇ၊ လွင်ႈၵၢၼ်မိူင်းလႆႈလၢႆပိူင်။

ၽူႈသိုဝ်ႇၶၢဝ်ႇလိူဝ်းၵျႃႇၶဝ်ႈႁွမ်း ဝၼ်းလိူဝ်ႇလၢတ်ႈလိူင်ႈတၢႆး (**07/02/2010**) ၶလႈ ပၢင်သပ်းလီင်းၶၢဝ်ႇၼၼ်ႉ မီးၽူႈသိုဝ်ႇၶၢဝ်ႇဢွၵ်ႈမိူင်း Swiss TV ၊ Magazin, Reuter ၊ လုမ်းသိုဝ်ႇၶၢဝ်ႇမိူင်းထႆး ၸိင်းႁွၵ်ႇ ၽူတ်ႉသ်၊ ၶူမ်းၶျတ်ႉလိုၵ်ႉ၊ ပၢၶျူးထႆး၊ မတိၶျူၼ်း၊ ၶေႃးသျၼ်းဝိၵ်ႇလီး၊ Thai PBS-TV တင်း ၽူႈတွႆႇႁွၵ်ႈ။ ၽူႈသိုဝ်ႇၶၢဝ်ႇၶဝ်ထၢမ်ၼၼ်ႉ လဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း တွပ်ႇလၢတ်ႈလွမ်းၼင်ႇႁူဝ်ရူပ်းၶေႃးလမ်ႇလွင်ႈလိူဝ်းၼႆႉ။

Photo : SKH (SHAN)

ထၢမ် ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈ ၼႂ်းပီ **2010** လွင်ႉတေပိၼ်ၶတ။

တွပ်ႇ ႁၼ်ထိုင်ဝႃႈ လိၵ်ႈလွမ်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၶဝ် တေၶတ်းလႅၵ်ႈၸႂ်ပိၼ်ယူ၊ ၵူၺ်းၵႃႈ ၽူႈၼမ်းပႃႇတီႇၵၢၼ်မိူင်း NLD, SNLD လိူင်း ၼၼ်ႉ လႆႈထုၵ်ႇၵုမ်ၶင်တူၵ်းၶွၵ်ႈဝႆႉယင်းပႆႇပွႆႇ၊ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၵွတ်းပၢင် လိူၵ်ႈတင်ႈၵေႃႈ မိူၼ်တင်းၵိင်ႈၶူၵ်ႉၵိုၼ်းလွႆႇၵူၺ်း၊ ၵမ်ႉလွင်ႈယိုင်းလူးလွၵ်ႈပိုင် တီးမွၵ်ႉၶရေႃးသီး။

ထၢမ် ဝၼ်းလိူၵ်ႈတင်ႈယဝ်ႉတေၵွၵ်ႉၽႄၵ်ႇႁၢင်ႈလိူင်ႉႁိုဝ်၊ လၢင်ႈပိၼ်သင်မႃး။

တွပ်ႇ လၢင်ႈၵိူတ်ႇသိုၵ်းၵၢင်မိူင်း (Civil war) ထီင်ႈသေ မီးလွင်ႈ တိုၵ်းတေႃးၵၼ်ထီင်ႈ၊ ၵွပ်ႈဝႃႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵမ်ႉသူၼ်လႅၵ်ႈ ပိုဝ်ႈတႃႇၶၢႆးလိတ်ႈၵၢၼ်မိူင်း၊ မီးလုမ်းလၢဝ်းၶိုဝ်းၶလႈ လုမ်းတီးမွၵ်ႉၶရေႃး သီး လိူဝ်းပိၼ်ၽႂၢႆႇသၢၼ်ၶတ်းၵူၺ်း ၶတ်းလႅၵ်ႈတႃႇၵူပ်ႉၵူဝ်းၶၢႆးလိတ်ႈ ၵၢၼ်မိူင်း။ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၶတ်းလႅၵ်ႈ **3** ပိုင် **(1)** ဝႆႉၼၵ်းၵၢၼ်သိုၵ်းၼမ် လိူဝ်ၵၢၼ်မိူင်း ၵေႃႇသၢင်ႈႁွမ်ၶိုင်းၶၢၵ်ႈသိုၵ်းတိၵ်းတိၵ်း **(2)** ၶသႇယူင်း ပူင်းလၢႇလိူၵ်ႈၶၽလၢဝ်းၶိုဝ်း ၸိမ်လုမ်းၵိူတ်းသိုၵ်း လုမ်းတိုၵ်းသိုၵ်း ၽိတ်းၽိူၵ်ႇတိူၵ်ႇယၢႆႈၵၼ် **(3)** ၽိူဝ်ႈလၢင်ႉတိလွပ်းၽႂၢႆႇသၢၼ်ၶတ်းၼႂ်းမိူင်း။

ထၢမ် ပေႃးဝၼ်းလႆးလိူၵ်ႈလႆႈလိုတ်ႇမႆႈမႃး ယူႇတီႈ RCSS တေႁွမ်း မိုဝ်းတၢင်ႇလုမ်း တၢင်ႇလၢဝ်းၶိုဝ်းလိူင်ႉႁိုဝ်။ တႃႇႁွမ်ႇႁွမ်းလုမ်း ၵူလုံးလီတၢင်ႇမူႇတၢင်ႇလုမ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉ မီးၶေႃႈၽွင်ႉ/ငိူၼ်းၶႂ်လိူင်ႉႁိုဝ်။

တွပ်ႇ တႃႇႁွမ်ႇႁွမ်းၵူလုံးလီၵူႈလုမ်း ၼႂ်ႈပေႃးလၢင်ႈပိၼ်ပႆႇပိုင်ႈၵိုင် ၵၼ်ၼၼ်ႉ ႁဝ်းယိုၼ်းမိုဝ်းၶဝ်ႈႁႃသူၼ်းတုမ်ယူ၊ လွင်ႈၼၼ်ႉ လႆႈႁပ်ႉၵႂၢမ်းတွပ်ႇၵူႈမူႇၵူႈလုမ်းဝႃႈႁၼ် လီၵမ်ႉထိမ်၊ ၵူၺ်းၵႃႈ ႁဝ်းတေ ႁွမ်းၵၼ်လိူင်ႉႁိုဝ်၊ ပိၼ်ပႆႇလွႆႇထိမ်ၵၼ်လႆးလွႆႇၼၼ်ႉ တိုၵ်ႉငူပ်ႉဝိၵၼ်ယူႇ။ လုမ်းဝႃႇ လုမ်းမိူင်းလႃး လုမ်းတၢႆးၵိူတ်ႇသိုၵ်းၶဝ်ဝႃႈ ၼႂ်ႈပၼ်ၶၢဝ်းယၢမ်းၽွင်း၊ ၵွပ်ႈဝႃႈၶဝ်လၢင်ႈပုတ်းၶၢတ်ႇတိူၵ်ႇလီင်း၊ လွင်ႈလီၵ်ႈလႆႈၼိူတ်း တပ်ႉပွႆႇလိူၼ်လိၼ်ၵေႃႈ ယွမ်းႁပ်ႉတၢမ်လၵ်းၵၢၼ်ၵူၺ်း၊ လုမ်းဢွၵ်ႈမိူင်း လၢႆလၢႆလုမ်းၵေႃႈ တင်ႈၶတ၊ပီၵႂၢမ်း မီးလွင်ႈၵူပ်ႉၵူဝ်းၵၼ်ယူ၊ ပႆႇလၢင်ႈ တူၵ်းလူင်းၵၼ်သင် ၶတႉၶတႉ၊ မီးလွင်ႈၶဝ်ႈလႅၵ်ႈလူင်လီင်းၵၼ်မႃးလိူဝ်ၵဝ်ႇ၊ NLD ၵွင်ႇသၢၼ်းသုၵ်ႇၶတ ၵမ်ႉလႆႈတိတ်းတေႃႇၵမ်းသိုဝ်ႈ။ႁဝ်းတေ သိုပ်ႇတေႃႇသူႈတိုၵ်းတေႃး ပုၼ်ႈသုၼ်ႇလႆႈႁဝ်းၵျႃႇ။

ထၢမ် ၵိင်ၼိူဝ်ပၵ်းဝေႈငုၼ်းလွမ်းလီၼ်လိၼ်ထႆးမႃးၼၼ်ႉ လူင်ပွင်လိူင်း ထႆး လွင်ႉမီးသႂၢင်ႇလိူၵ်ႈလႆႈပုတ်းၶၢတ်ႇတေႃႇ RCSS/SSA ။

တွပ်ႇ ႁဝ်းၵမ်ႉယူႇၼႂ်းလိၼ်ထႆး၊ ထႆးတေမီးလွင်ႈပုတ်ႇၶၢတ်ႇတိူၵ်ႇ လီင်းၼိူဝ်ႁဝ်းလိူင်ႉႁိုဝ်ၼၼ်ႉပႆႇလၢမ်းႁူႉလႆႈ၊ ၵၢႆႈပူၼ်ႉမႃးတေႃႇ ယၢမ်းလိူဝ်ပႆႇႁၼ်မီး။ ၵူၺ်းၵႃႈ မိုဝ်းၼႃႈမႂ်းဝႃႈတေမီးလွင်ႈၶဝ်ႈလႅၵ်ႈ ပိၼ်ပႆႇပိုင်ႈၵိင်ၵၼ်ယူ။

ထၢမ် လွင်ႈၽူႈၼမ်းၼႂ်းၵူႈလွင်ႈလွင်ႈလုမ်းမိူင်းလႃး ၸႂ်ႈယိုဝ်းတၢႆးၼႆႉ လုမ်းၵိူတ်းသိုၵ်းၶဝ် တေလၢင်ႈမီးသႂၢင်ႇလိူဝ်းလိူၵ်ႈလႆႈ ၽွမ်ႉ ၵွတ်းတပ်ႉပွႆႇလီၼ်လိၼ် လွမ်းၼင်ႇလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတုၵ်းမႆႈမိပ်ႇ ငိူၼ်းႁႃႇ၊ တေၸိူၼ်းၸိူင်ႈၸိင်ၵၢၼ်သိုၵ်းတေႃႇၵၢၼ်မႃး လိူဝ်ၵဝ်ႇႁႃႇ။

တွပ်ႇ လွင်ႈၼၼ်ႉႁဝ်းလၢတ်ႈတီႈၼၼ်းၶဝ်ၵမ်ႉလႆႈ။

ထၢမ် လႆႈလၢႆၽႂၢႆႇဝႃႈၼႂ်းလိူင်ႈတၢႆးၵွၵ်ႉယႃႈၼမ်လိူဝ်ၵဝ်ႇ၊ RCSS/SSA သမ်ႉၵမ်ႉပေႃးႁၼ်တူင်ႉၼိူင်/ၽိူဝ်ႈမူလ်ႉမိူၼ်ၵူႈပွၵ်ႈ။

သိုပ်ႇၼႃႈ–18

ၵၢၼ်မိူင်းၵၢၼ်သိုၵ်း

ပၢင်ၵုမ်ၶွင်ႊၵရႅတ်ႇၸိုင်ႈတႆး (ၵူပ်ႉၶၢဝ်း) ပွၵ်ႈၵမ်း 2 သၢင်ႈပွင်ၵၢၼ်မိူင်းလီၸိူဝ်ႉၼႄႈ

Photo : Hseng Noung Lintner

ပၢင်ၵုမ်လူင်ၶွင်ႊၵရႅတ်ႇၸိုင်ႈတႆး (ၵူပ်ႉၶၢဝ်း) ပွၵ်ႈၵမ်း **2** SSC ‘Shan State Congress (Provisional)’ ဝႆႉၸိုင်ႈလွႆတႆးလႅင်း ဢၼ်လုမ်းဝႂ်ႉ လႄႈၸူႉ ပဢူဝ်း တႆး ဢွၼ်ၼူဝ်ၼမ်းၼေႃႈၶပ်းၶိုၼ်းတင်ႈၶတ, **(04–06/02/10)** ၼၼ်ႉ မီးလုၵ်ႈလုမ်းၶလႈၽူႈၵႅဝ်ႉၶွင်ႈ ၶဝ်ႈႁူမ်ႈမွၵ်ႈ **150** ။ ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်ႁူမ်ႈတုမ်တီႉမွၵ်ႉၶရႅတ်ႇတိၵ်ႉလႄႈၸူႉ (LDU) ၵျၽူဝ်းလူင်, ပႅၼ်ၽူႈၼင်ႈၸိုင်ႈ၊ မီးလွင်ႈတၢင်ႇၶၼၽိုၼ်ၽႃႉငၢၼ်းဢၼ်ၵေႃၵမ်ၵၢၼ် (EC) ၶွင်ႊၵရႅတ်ႇၸိုင်ႈတႆး (ၵူပ်ႉၶၢဝ်း) လႆႈၽိူတ်းသၢင်ႈမႃး ၶၢဝ်းတၢင်း **1** ပီ၊ ထတ်းသၢင်ၼိူဝ်ၽႃႉငၢၼ်းၽပ်ႉၸွင်းမၵ်းမၼ်ႈ။ ဢုပ်ႇဢူဝ်းလွင်ႈ ၵၢၼ်ငၢၼ်းမိူဝ်းၼႃႈ/လိူၵ်ႈတင်ႈၵေႃၵမ်ၵၢၼ်မႂ်ႇ/လွင်ႈငိူၼ်းႁွင်ၵၢင်၊ ၽပ်ႉၸွင်းၼႃႈၵၢၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းၵေႃၵမ်ၵၢၼ်ၶလႈ သုၼ်ႇလႆႈၽိူတ်းသၢင်ႈ၊ ၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်၊ ပၢင်ၵုမ်မိူဝ်းၼႃႈ ၵေႃႈ ၼႂ်းမီးႁူဝ်ၶေႃႈတႃႇသပ်းလႅင်းတၢင်ႉၶၼလွင်ႈၽိူတ်းသၢင်ႈတူင်ႉၼိုင်လုၵ်ႈလုမ်း– လိူဝ်းၼၼ်ႉ။

ဝၼ်းထိ **06/02/10** လိူၵ်ႈတင်ႈၵေႃၵမ်ၵၢၼ်ၶွင်ႊၵရႅတ်ႇ (ၵူပ်ႉၶၢဝ်း) **9** ၵေႃႉ **1.** ၵျၽူဝ်းလူင်, (LDU) ႁူဝ်ပဝ်ႈ၊ **2.** ၸၢႆးလၢဝ်သႅင် (RCSS) ၽူႈၼမ်းၼႄး။ မီးၽူႈၶဝ်ႈပႃး **7** ၵေႃႉ **3.** ၽူႈတၢင်တူဝ် (PNLO) **1** ၵေႃႉ၊ **4.** ၽူႈတၢင်တူဝ် (WNO) **1** ၵေႃႉ၊ **5.** ၸဝ်ႈပိုၼ်ၶမ်း (TCC)၊ **6.** ၸၢႆးၸၼ် (SYNG)၊ **7.** ၸၢႆးၸူဝ်း (ၵေပွင်ၵၢၼ်ၸွႆႈၸၢတ်ႈမိူင်းႁွၵ်ႉ)၊ **8.** လုင်းပၢၼ်းၼု (SSWA)၊ **9.** ၸၢႆးၶမ်းၸွႆ (ပုၵ်ႉၵလႁူၼ်း)။ ဢၼ်ယုၼႃႈၵၢၼ်ၶွင်ၵေ ၵမ်ၵၢၼ် **2** ပီ။

ၼႃႈၵၢၼ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၵေႃၵမ်ၵၢၼ်ၶွင်ႊၵရႅတ်ႇၸိုင်ႈတႆး (ၵူပ်ႉၶၢဝ်း) **(1)** ၶႅၼ်ႇတႅမ်ႈပၵ်းပိူင်ၵေႃၵမ်ၵၢၼ် **(2)** ၶႅၼ်ႇတႅမ်ႈပၵ်းပိူင်ၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ (ၵေႃၵမ်ၵၢၼ်)။ **(3)** ၽပ်ႉၸွင်းသုၼ်ႇလႆႈၵေႃၵမ်ၵၢၼ် ထၢင်ႇၽၢင်ႈၽိူတ်းသၢင်ႈ (ၵ) ၶႅၼ်ႇတႅမ်ႈပၵ်းပိူင်ၵေႃၵမ်ၵၢၼ် (ၶ) ၸွင်းပၢင်ၵုမ် (င) ၸွႆႈတိူဝ်းငိူၼ်းႁွင်ၵၢင် (ၸ) သုၼ်ႇလႆႈတႅပ်းတတ်းလုၵ်ႈလုမ်း ၶလႈ ၽူႈလိူပ်ႈၽိူၼ်းလိူဝ်းထုၵ်ႇလီမွၵ်ႇၸွင်း။

ယိူင်းဢၢၼ်းၵၢၼ်သူၼ်းတုမ်ၶွင်ႊၵရႅတ်ႇၸိုင်ႈတႆး (ၵူပ်ႉၶၢဝ်း) ၼႆႉလုမ်းၸွၵ်ႈမိူင်းၼႂ်းမိူင်း ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပႅၼ်လုၵ်ႈလုမ်းထႅင်ႈၼၼ်ႉ သိုပ်ႇၶတ်းၸွႆသူၼ်းတုမ် **(1)** လုမ်းယိပ်းႁွင်ႈၵၢင်ႇၼႂ်းမိူင်း **(2)** လုမ်းၽိူတ်းၵၢၼ်မိူင်း ၼႂ်းမိူင်း ၼွၵ်ႈမိူင်း **(3)** ၽူႈမီးပလၢႆႇပိူၼ်ႉၸူႉတၢင်းၽၼ်၊ ၽူႈမီးၶေႃးလၢႆႇဝႄႈလႆႈပွင်ပိၼ်၊ လိူဝ်းၽိူတ်းၵၢၼ် တူင်ႉၼိုင်တၢႆႇႁူၼ်းမိူင်းၸိုင်ႈတႆး။

တုမ်ၵေၸိုင်ႈတႆး (ႁိူဝ်) ၶွင်ႊၵရႅတ်ႇၸိုင်ႈတႆး SSC ၵေႃႇတင်ႈမိူဝ်ႈ ပၢင်ၵုမ်လူင် **3** ဝၼ်း **21–23/12/08** ဢၼ်ၸွႆႉလိူဝ်ႈဝႄႈပၢင်ၵုမ်ၶွင်ႊသီႉၽၵ်ႉလိူဝ်ႉၸၢတ်ႈၸိုင်ႈတႆး ပွၵ်ႈၵမ်း **1** (SSNPCC- The 1st Shan State National Patriots’ Council Conference) ဢၼ်မီး–လုမ်းၵပ်းသၢၼ်တႆး (TCC) ။ ၶွင်ႊသီႉဢၢဝ်ၶိုၼ်းၸိုင်ႈတႆး (RCSS) ၸဝ်ႈယွတ်ႈသိုၵ်း ဢွၼ်ႁူဝ်ၽူႈမီးၸၼ်ႉ **20–30** ၵေႃႉ။ မုၵ်ႉလုမ်းပူတ်းပွႆႉလိူဝ်ႉၸၢတ်ႈပဢူဝ်း (PNLO)။ မူႉလုမ်းလိူဝ်ႉၸၢတ်ႈဝႄႉ (WNO)၊ ႁူမ်ႈတုမ် တီႉမွၵ်ႉၶရႅတ်ႇတိၵ်ႉလႄႈၸူႉ (LDU)၊ ပႄႉတီႉပူၵ်းပွင်လိူဝ်ႉၸၢတ်ႈလႄႈၸူႉ (LNDP) ၵျၵူး–လိူဝ်းၼၼ်ႉ။ ❑

ပႃႇတီႈႁူဝ်သိူဝ်တုၵ်းယွၼ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈပွႆႇၸုၼ်ထုၼ်းၵူး

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **09/02/10** ပႃႇတီႈႁူဝ်သိူဝ် (ႁိူဝ်) ၸဝ်ႈၸုမ်းတီႈမွၵ်ႇၸရေႇသီႊလိူဝ်ႇၸိူဝ်းတႅမ်ႈ SNLD ၵွၵ်ႈၶႄႈပိုၼ်ဢေဝ်ႈ Statement တုၵ်းယွၼ်းႁႂ်ႈလုမ်းလိၵ်းလွမ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ပွႆႇပၼ်လၢဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၵူး ၶၼ်လႂ်ႈထုၵ်ႇ တီၸင်ၸွၵ်ႈလူလုၼ်ႈ ၵမ်ႇလွမ်းပိူင်ထမ်းၸူပ်းႁွပ်ႈ **5** ပီ။ လၢတ်ႈၸၼ လွင်ႈတၢင်းဝႃႈ– လၢဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၵူး လႂ်ႈထုၵ်ႇ လၢဝ်ႈၼႄႈတီႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ႁွင်ႉၵူႈႁူပ်ႉ လူဝ်ႇၵိပ်ႉၵူလႃး၊ တေႃႇထိုင်မိူဝ်ႈလိဝ်ပႆႇပွႆႇၸိုၼ်းသေ လႂ်ႈထုၵ်ႇပၼ်တူတ်ႈတၢမ်ႇၸွၵ်ႈပီယၢဝ်း ၶၢဝ်းႁိူင် –ၼႆယဝ်ႉ။

ၽူႈၶၢၼ်ပၢၵ်ႇပႃႇတီႈႁူဝ်သိူဝ် လၢႆးလိၵ်ႉ လၢတ်ႈဝႃႈ– *“တႃႇၵေႃႇတင်ႈလိူင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်ၼႄႉ ၵႅတ်းၸင်းၵူလႃးၵေႃႉလိဝ်ၵမ်ႇလႂ်ႈ၊ တၵ်းလႂ်ႈပႃးလၢဝ်းၸိုဝ်းတင်းသိၼ်ႈ။ မိူဝ်ႈလိဝ် ထိုင်ၶၢဝ်း ယၢမ်းၸိုၵ်ႉယိုၵ်ႇလမ်ႇလွင်ႈ တႃႇၵေႃႇတင်ႈလိူင်ႈမိူင်း လွမ်းလွၵ်းပိူင်တီႈမွၵ်ႇၸရေႇသီႊၸလႂ်ႈ ႁႂ်ႈလီဝ်း ပွႆႇပၼ်လၢဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၵူး တင်း ၽူႈၼမ်းၼိုင်ႈ ၵူႈလွင်ႈလွင်ႈ လၢႆးၼုတ်း ဝႆးဝႆး။ လိူဝ်းတုၵ်းၸွၵ်ႈ ယွၼ်ႉၵၢၼ်မိူင်းတၢင်ႇၵေႃႉၸလႂ်ႈ လိူဝ်းလႂ်ႈထုၵ်ႇ ၵုမ်းၸင်ၵိုၵ်းႁိူၼ်းၵေႃႈ ႁႂ်ႈပွႆႇပၼ်ၽိူၼ်းၽိူၼ်း လူလုၼ်ႈ ၵမ်ႇမီးၶႄႈဢွင်ႇသင်။ ဢွၵ်ႇသေၼၼ်ႉ ႁႂ်ႈမီး ပၢင်ၵုပ်ႇၵူဝ်း 3 ၽႃႇ (လၢဝ်းၸိုဝ်း၊ ၽႃႇတီႈမွၵ်ႇၸရေႇသီႊ၊ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၽိူၼ်းၽိူၼ်း)”*– ၼႆယဝ်ႉ။

သိုပ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ– “လၢဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၵူး တင်းလၢႆးၼုတ်းၶဝ်ၼႆႉ ၵမ်ႇမီးတၢင်းၽိတ်းသင်၊ တႃႇၵေႃႇတင်ႈ ၸွင်ႈသီႊၵိူဝ်းၵုမ်လိုင်ႈတႅမ်ႈၵေႃႈ တိုၼ်းၵၢၼ်ႁႂ်ႈလွမ်းထမ်းၵြႃးယူႇ၊ ၵၢၼ်းတၢင်ႇ လိၵ်ႈယိုၼ်ႈယွၼ်းႁႂ်ႈပိၼ် လုမ်းၸဝ်ႈလွမ်းပိူင်ထမ်း။ ႁူဝ်ပဝ်ႈလၢဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၵူး လၢႆးၼုတ်း တင်းလၢႆးလႃႉၵွင်ႇလိူဝ်းၼႆႉပိၼ် လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ႁၢလိူင်ႈသေတီလွပ်းၵူလႃး၊ ၵွပ်ႈၼႆ ႁႂ်ႈပွႆႇပၼ် ၽိူၼ်းၽိူၼ်း”– ဝႃႈၼႆ။

ပႃႇတီႈႁူဝ်သိူဝ် SNLD ပေႉပၢင်လိူၵ်ႈ တင်ႈ **1990** လႂ်ႈတီႈၼင်ႈၼမ်သုတ်းထိ **2**၊ **1993** ၸဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်လူင်လိူဝ်ႇလၢတ်ႈ NC ၶိၼ်းတီႈမ်ႈပိူင်ၸဝ်ႈပိူင်းမိူင်း ၶၼ်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၼမ်းၼႄႈလၢတ်ႈၵွတ်း၊ **1996** ထွၼ်တူဝ်ၵွၵ်ႈ NC ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၵၼ်ဝႃႈ ၵၢၼ်ၶိၼ်းတီႈမ်ႈပိူင်ၸဝ်ႈပိူင်းမိူင်းၼၼ်ႉ လၢဝ်းၸိုဝ်း **7** မိူင်း ၵမ်ႇမီးသုၼ်ႇ လႂ်ႈၵၢၼ်မိူင်းသင်။ ❑

လုမ်းတႅမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းၵမ်ႇတူင်ႉတိုၼ်ႇယုပ်းၽႄၼ်ႈ လွင်ႈမၢၼ်ႈလုၺ်ႉၸွတ်းပီႈတုလိတ်ႉ

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **06/02/10** ၽူႈၼမ်းလုမ်းတႅမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း တပ်ႉသိုၵ်းလိုင်ႈတႅမ်ႈ SSA ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်လၢဝ်ႈလွႆႇမၢဝ်း ၵူႈႁူပ်ႉၵုပ်ႇ လွမ်သိုၵ်းၸယႊမျိၼ်ႉ ႁူဝ်ၼႄႈၽႅႃႇႁူမ်ႇလူမ်းသိုၵ်း (MAS) တီႈလႃႈသိဝ်ႈ ၶၼ်ၸယႊမျိၼ်ႉ လၢတ်ႈၵႃမ်းသိၼ် ၶိၼ်ပုတ်းၶၢတ်ႇ သႂၢၵႃမ်းမီးတီႈပွင်ႇဝႃႈ– ပေႊ လိူၼ်ၽိဝ်ပ်ႉၶိဝ်ႊရီႊ **2010** သိၼ်ႈႁႂ်ႈလိၵ်ႈလႂ်ႈ ၸွတ်းပီႈတုလိတ်ႉယဝ်ႉတူဝ်ႈ၊ ပေႊၵမ်ႇယဝ်ႉ တူဝ်ႈၵုဝ်းတေလွႆႉၵၢၼ်သိုၵ်းတိုၵ်းတေႃး လုမ်းသူ– ၼႆၼၼ်ႉ ႁၢၼ်ႉတေႃႇယၢမ်းလိဝ် လုမ်းတႅမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း ၵမ်ႇတူင်ႉတိုၼ်ႇသင်၊ ၵမ်ႇလိပ်ႈ ၶိုလွႆႉၼိင်လွႆႉသင်၊ ပူၼ်ႉဝၼ်းၶိတ်ႇသိၼ်ႈတႃႇ သေတႃႉၵေႃႈ မၢၼ်ႈၶွၼ်ႈၸွတ်းႁိူဝ် ၵေႃႈၸွတ်း၊ ၵမ်ႇမႆႈလွႆႉ၊ မီးလွင်ႈႁၢင်ႈၶိုၼ်းၵၢၼ်သိုၵ်း ဝႆႉယူႇ –ဝႃႈၼႆ။

ၵူၼ်းၵႃႉၵမ်ႈၽွင်ႈထတ်းသၢင်ဝႃႈ– ၵိမ်ႇ ႁူဝ်ပဝ်ႈ လၢဝ်ႈၵႂၢႇၽႂႃႉၵေႃႈ– ပေႊသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵမ်ႇယွၼ်ႇယၢၼ်းပၼ်၊ ၵမ်ႇလိၵ်ႈလႂ်ႈပေႃႇလသီႈ ၼိူဝ်လုမ်းတႅမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းၸတႃႉ လိပ်ႈတေၶဝ်ႈ ဝိင်း/ပွၵ်ႈမိူဝ်းႁိူၼ်းၼိူင်းလႃႈသိဝ်ႈၵမ်ႇလႂ်ႈ၊ မၢၼ်ႈ လၢင်ႈလိၸၼႃးဝႃႈ– မၼ်းလၢဝ်ႈမီးတၢင်းၽိတ်း ပူၼ်ႉပိၼ်မၢမီးသေလိူဝ်ႇသေပိူင်–ဝႃႈၼႆ။

“ၵိုတ်းမႃးပိၼ်ၵူၼ်းလၢႆးၼိူင်ႈၵေႃႈ သမ်ႉ ၸွတ်းၵၢၼ်လိူဝ်ႇလၢတ်ႈမႃးပီယၢဝ်းၶၢဝ်းႁိူင်၊ ၸုလုၼ်ႈ တီမ်ႇၼွမ်းယေႃႇသုတ်းလိူဝ်ဝၢင်းၸိူင်ႈ/ယွမ်းတူဝ်ၼႄႉ ၵမ်ႇမီးသင်”။ ၼႆပိၼ်ၶႄႈၵႃမ်းလၢဝ်ႈၵႂၢႇၽႂႃႉ ယၢမ်ႈတွပ်ႇလၢတ်ႈတီႈ ၽူႈၵွၼ်းတိူင်းသိုၵ်း လိၼ်ႇႁွင်ႇဝၼ်းၵွၵ်ႈ (လႃႈသိဝ်ႈ) လွမ်ႁၢၼ် ၵွင်ႇတၢၼ်းထုတ်ႉ ယွၼ်ႉမၼ်းလႆးႁူမ်းဝွၼ်း လုပ်ႈလင်လၢဝ်ႈၵႂၢႇၽႂႃႉ ႁႂ်ႈၵွၼ်ႁူဝ်သိုၵ်းလုမ်း ၼိူင်ႈ ဝၢင်းၸိူင်ႈ၊ တေပၼ်သုၼ်ႇလႂ်ႈသုၼ်ႇပိၼ်။

ၶၢဝ်ႇ NEJ ဝၼ်းထိ **09/02/10** ဝႃႈ– ႁူဝ်ပဝ်ႈလူင် လၢဝ်ႈလွႆႇမၢဝ်း တင်းၵိမ်ႇႁူဝ်ပဝ်ႈ လၢဝ်ႈၵႂၢႇၽႂႃႉ ႁူပ်ႉထူပ်းလွမ်သိုၵ်းၸယႊမျိၼ်ႉ တီႈလႃႈသိဝ်ႈ ဝၼ်းထိ **06/02/10** ၼၼ်ႉ လိၼ်ႇၶၢဝ်ႇယိုၼ်ယၼ်ပွင်ႇမႃးဝႃႈ– ၵမ်ႇပႊ လၢဝ်ႈၵႂၢႇၽႂႃႉ၊ မၼ်းလၢဝ်ႈပေႊၵူႈမီးၼိူင်းၼႄႈလိၼ် တပ်ႉလုမ်း–**1** လွမ်းလွမ်ႁၢၼ်ပၢင်ၽႂႃႉယဝ်ႉ– ဝႃႈၼႆ။

ဝၼ်းထိ **10–13/02/10** ၶၢဝ်းတၢင်း **4** ဝၼ်း၊ ၽူႈၵွၼ်းတပ်ႉၵွင် **33** မိူင်းၵၢဝ် လၢဝ်ႈသိုၵ်းလူင် ၵျေႃႇၵျေႃႇၼႄႈ တင်းသိုၵ်းႁူမ်ႇလူမ်းမၼ်း **10** ပႃ၊ ပႊတင်းပီႈတုလိတ်ႉလႃႈႁူ၊ လူင်းၵူႈ ထတ်းသၢင်လွမ်းတႃႈၸူင်း မိူၼ်ၼင်ႇတႃႈသႂၢးလိၼ် တႃႈသူပ်းသူလုၺ်သေ ၸိုၼ်းပွၵ်ႈမိူဝ်း ႁႂ်ႈငၢၼ်းၸၼ ပိဝ်ႇႁၢႇမူး တီႈတၢင်ႉယၢၼ်း။ လွင်ႈၼႆႉ ၽူႈၵွၼ်း သိုၵ်းၸဝ်ႈၸုမ်းပၢင်သၢင်းၵေႃႈ လႂ်ႈငိၼ်းၶၢဝ်ႇသေ ၽႄၢင်ႉၵိမ်းဝႆႉယူႇ–ဝႃႈၼႆ။

ၽူႈၵွၼ်းသိုၵ်းလၼ်ႉသုင် ၼႆႉပၢင်သၢင်း ၵေႃႉၼိူင်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ– *“ဝႆႉၸယႊမျိၼ်ႉ လၢတ်ႈ မႃး ႁႂ်ႈႁူဝ်ပဝ်ႈလူင်ပဝ်းယိဝ်ႇသျိၼ် ၵူႈထူပ်းတီႈ လႃႈသိဝ်ႈ* **(06/02/10)**၊ *မၼ်းလၢဝ်ႈတွပ်ႇဝႃႈ ၵမ်ႇပေႊယူႇလီ၊ ၵမ်ႇလၢင်ႈၵူႈ၊ ပေႊၸုၼ်ႈထုပ်း ႁႂ်ႈမႃးပၢင်သၢင်း ၼႆၼၼ်ႉ ၽႅႃႇမၢၼ်ႈၵမ်ႇတၵ်း သိၼ် ၵၼ်မၢၼ်ႈတိတ်ႉသီႈယိၼ်ယူႇၼႄႉ ႁဝ်ႈၶိၼ်း တၵ်းလႂ်ႈၽႄၢင်ႉလိူဝ်ၵဝ်ႇ”*–ဝႃႈၼႆ။ ❑

ၵၢၼ်ႇၶၢႆႈပူင်ၵႃမ်းတၢၼ်းသူလ်ႇ

ဝၼ်းမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်ၵၢမ်ႇတူၵ်ႇၸိူဝ်းပၢင်လူင်–ၵွင်ႇသၢၼ်း

ဝၼ်းထိ 12/02/10 ပဵၼ်ဝၼ်းလိုင်ႈမိူင်း ႁူမ်ႈတုမ် ၸွပ်ႈၸူပ်ႇ 63 ပီ ၊ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ဝဵင်းမူႇၶလႈ လိသၢင်ႇတိၵ်ႈၸၢၼ်း ၸၢႆးႁၢပ်ႇၵၢၼ်ၸုၼ်၊ လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵမ်ႈၼမ်၊ ပႃးတင်းၵေႃလိၵ်ႈလၢႆး 7–8 ၵေႃႉ၊ ၵူႈၸဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်လူၵၢၼ်ႇၽိုၼ်လိၵ်ႈ ပူင်ၵႃမ်း ၵွမ်ၵိၵ်းသိုၵ်းတၢၼ်းသူလ်ႇ ၵၢၼ် ၵတ်းၶဵတ်းတီႈဝၢင်းလုၵ်ႈၸင်မ်ႇ ဝၢၼ်ႈႁူဝ်ၸေႊ ၸွပ်ႇဝဵင်း။ ၵေႃႉလူၽိုၼ်လိၵ်ႈၶၢႆႈပူင်ၵႃမ်း ပဵၼ်ၽူႈၵွၼ်းၶလႈတွၼ်ႈ (ၸယၵ ၵုၵ်ႉၵထ) ၵူးထုၼ်းမိၼ်းၵေႃ,။ ၸွၵ်ႈသေၸၼ်ႉ လိသၢင်ႇ ပူၵ်းတုင်းမၢၼ်ႈၵွမ်းႁူင်းသဝ်းႁူင်းၶမ်းထိၼ်ႈ။

လိူင်ႇၸၢဝ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ– *“ၽိုၼ်လိၵ်ႈၶၢႆႈ ပူင်ၵႃမ်း ယၢဝ်းမွၵ်ႈ 5 မိၼိတ်ႉ၊ ၸႂ်ႈလၢတ်ႈၶၼ ပိုၼ်းမၢၼ်ႈ တင်ႈၶတ,ၵၢပ်ႈပၢၼ်ၶိုၼ် ‘ပူင်ႇတွင်ႇ ပူင်ႇလႃႇ’ တေႃႇထိုင်ပၢၼ်ၵၢင်းၵိတ်ႉၸၢၵ်ႈမိူင်း၊ ႁူႈလၢဝ်းၸိူဝ်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈၵၼ်လုၵ်ႉၽိုၼ်ႉတေႃႇသူႈ တိုၵ်းတေႃးၵၢဝ်ႁွၼ်းၶေႃမႃး၊ တေႃႇထိုင်မႃးပၢၼ် မိူဝ်ႈလိူဝ် 2008 ၼၼ်ႉ,တဵမ်ႈပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်းမႂ်ႇ၊ ပီ 2010 တေမီးပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ–လိူဝ်းၼႆႉႁူလ်း၊ ၸိူဝ်းလိၵ်ႈႁူမ်ႈမႂ်ႇပၢင်လူင်တင်း လိူဝ်ႈၵွင်ႇသၢၼ်း ၵမ်ႇတူၵ်ႇပႃးသေတူဝ်သေၶေႃႈ။ တီႈမူႇၶလႈ– ၸမ်ႉၸမ်းၼၼ်ႉ ၵၢင်ၸမ်ႈၵေႃႈတေၵမ်ႇမီးပွႆးလၢမ်း သင်”*–ဝႃႈၼႆ။

တီႈဝဵင်းပၢင်လူင်သမ်ႉ တိၵ်ႈၸၢၼ်းၵူၼ်း ဝၢၼ်ႈ၊ ၸၢႆးႁၢပ်ႇၵၢၼ်ၸုၼ်၊ လုၵ်ႈႁဵၼ်းၵမ်ႈၸမ် တင်းမူတ်းမွၵ်ႈ 400–500 ၵေႃႉ ႁူမ်ႈၸဝ်ႈႁူမ်ႈ ထွမ်ႇပၢင်လူၵၢၼ်ႇၽိုၼ်လိၵ်ႈ ၶၢႆႈပူင်ၵႃမ်း တၢၼ်းသူလ်ႇ တီႈဝၢင်းသဝ်ၶိုၼ်တဵမ်လဝ်ႉ ၸင်ႇ ၵဝ်ႇ။ ၽူႈၵွၼ်းၶလႈဝဵင်း ၵူးလႃႉမျၼ်ႉ လူၵၢၼ်ႇ ၽိုၼ်လိၵ်ႈ၊ တွၼ်ႈသူး/ၵျၢင်းဝၼ်း လုၵ်ႈႁဵၼ်း ၵတ်ႉၼၼ်ႇသေ ပူတ်းပၢင်သိုပ်ႇလႅၼ်ႈၶိုင်း။

ၵၼ်ၵမ်ႇတူၵ်ႇၸိူဝ်း လိၵ်ႈႁူမ်ႈမႂ်ႇပၢင်လူင် ၶလႈ လိူဝ်ႈၵွမ်သိုၵ်းၵွင်ႇသၢၼ်းၸၼ်ႉ ၽူႈလဵပ်ႈ ႁဵၼ်းၸဝ်လၢတ်ႈဝႃႈ– *“လိၵ်ႈႁူမ်ႈမႂ်ႇပၢင်လူင် လွမ်သိုၵ်းၵွင်ႇသၢၼ်း လိူဝ်းၼႆႉ ပဵၼ်ၽဵတ်ႇၽီ လွၵ်ႇလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈမႃးတေႃႇသေ၊ ၸဝ်တိုၼ်ႇ သၢၼ်ႈယုပ်းၽၢၼ်ႈႁူဝ်ယၢၼ်ႈ ၵမ်ႇႁတ်းတူၵ်ႇ လၢတ်ႈၸႂ်ႈၸိူဝ်းမၼ်း ယွၼ်ႉႁူဝ်ႁူၼ်းမိူင်းႁူႉပိုၼ်း ၸမ် လုၵ်ႉႁိုၼ်ႇသၢၼ်ၸတ်း”*။

ဝဵင်းပၢင်လူင် မီးပၢင်လွင်းလူင် ၵၼ်ၶတ, မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 02/02/10 ႁိုင် 10 ဝၼ်းပႆႇ။ ၵၼ်းထၢၵ်ႉပၢင်လွင်းလိူဝ်ႈ ၵွင်ႇလူဝ်းဝိၼ်း ၵႃႇယူ 40 ပႆႇ။ လၢဝ်းမၢၼ်ႈပွၵ်ႉ 1 မႃးယူႇတီႈ ပၢင်လူင် လႆႈမွၵ်ႈ 20 ပီ။ ပေႃးပဵၼ်ပၢင်လွင်း ယႂ်ႇလူင် မၼ်းလႆႈပဵၼ်လဝ်ႈပၢင်လွင်းလွၼ်ႉလွၼ်ႉ သေ ယဵတ်ႈမွၼ်လိူင်ႉၵႂ်ႇပၼ် ၽူႈၵွၼ်းၶလႈဝဵင်း ၵူးလႃႉမျၼ်ႉ၊ ၽူႈၵွၼ်းၶလႈတွၼ်ႈ လႂ်လိူမ်၊ ၽွႆႇ,ႁူမ်ႇ,လူမ်ႈသိုၵ်း MAS ၊ ၽွႆႇ,လွပ်ႇ,ၸၢဝ်ႇ,SB၊ ၽွႆႇ,ၽွင်းငမ်း (ထူလ်ႇ,ၵူၵ်ႉ) တင်းမူတ်းၸိုင်ႈပွၵ်ႈ လႆမိူၼ်းငိုၼ်းမွၵ်ႈ 5–6 လၢၼ်ႉပျႃး။ ❑

လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၸႂ်ႈႁႂ်ႈၵၢမေးၵိၸိူဝ်း လႂ်ႈတၢႇၽဵဝ်ႈလုမ်းလၢဝ်းၸိူဝ်း

ဝၼ်းထိ 14/02/10 လွမ်သိုၵ်းမိၼ်း ၵွင်ႇလႆ၊ ၽူႈၵွၼ်းသၢမ်တိူင်းသိုၵ်း ႁူမ်ႈၵိဵင်းတုင် ႁွင်ႉပၢင်ၵုမ် တီႈလုမ်းၵွၼ်းတိူင်းသိုၵ်းသၢမ်လိူင်ႇ (ၵဵင်းတုင်) ယၢမ်းၵွၼ်ဝၼ်း။ မွၵ်ႇလၢတ်ႈပူင်ၵႃမ်းဝႃႈ– *“လုမ်းၵိတ်းသိုၵ်းလိူဝ်း တိုၵ်ႉႁူဝ်ၸိူင်ၸတ်းႁူၸတ်းတၢႇယူႇၼႆႉ ပဵၼ်လုမ်းဝႃႉပၢင်သၢင်း၊ လွင်ႈၸဝ်ၶဵတ်းယၢႈမဝ်းၵမ်ၼႆႉ ႁူႈလိုင်ႈမိူင်းတင်း လုမ်းၽွႆႉႁူႉလွမ်း၊ ၵၢမေးၵိၸိူဝ်းလိူင်ႈၵႃမ်းၵၢဝ် လိူၵ်ႈလိူၵ်းလူင်ၵွင်ႉၶေႃးၸဝ်ဝႆႉ ယင်းပႆႇႁူႉတူဝ်၊ တၢႇၽဵဝ်ႈမူလ်ႉယၢႈမဝ်းၵမ်ၸၼ်ႉ ၵၢမေးၵိၸိူဝ်း ၵေႃႈ ပႆႇလွႆႈလူင်ပွင်လိူင်ႈသိုၵ်းႁဝ်းၶတႉၶတႉ၊ သင်ၸဝ်လွႆႈပၼ်ၶိူင်းႁဝ်းၶတႉ ႁဝ်းၽဵဝ်ႈပိတ်ႈ လုမ်းဝႃႉ၊ လုမ်းမိူင်းလႃး၊ လုမ်းၸၢင် KIO လိူဝ်း ၼႆႉ လႆႈလိူမ်လႂ်။ မိူဝ်ႈလိူဝ် ၶၸ,ၵမ်ႉထိူမ်ပၼ်ၶိုင်း ၵၢဝ်ၸဝ်ၶိုတ်းႁူဝ်ႉလိူၵ်း ႁူဝ်ႉတွင်းဝႆႉလွမ်းလိူၼ် လိၼ်ၶၸ,ၸဝ်”*။

လုမ်းၵိတ်းသိုၵ်း လိူဝ်းပၵ်းငဝ်ႈငုၼ်း လွမ်းလိူၼ်လိၼ်မိူင်းၶၸ, မီးမိူၼ်ၸင်ႇ တပ်ႉသိုၵ်း ၸၢင်လွတ်ႈလိူဝ်း KIA ၊ တပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းဝႃႉၽွမ်ႉ ႁူမ်ႈ UWSA ၊ တပ်ႉသိုၵ်းၵူလ်းလီ တီႈမွၵ်ႉ ၸရိတ်ႉတိၵ်ႉလိူဝ်ႉလၢတ်ႈ–လိူင်ႈတႆး ပွတ်းၵွၵ်ႇ NDAA-ESS လုမ်းမိူင်းလႃး၊ ႁူႈပွၵ်ႈပႃးႁူဝ်း ၵၢင်ႉ။ ပၢင်ၵုမ်ပွၵ်ႈၼႆႉ ၵမ်ႇတူၵ်ႇလၢတ်ႈၸိူဝ်း လုမ်းတႆးၵိတ်းသိုၵ်း ။

လွမ်သိုၵ်းမိၼ်းၵွင်ႇလႆ၊ ပဵၼ်ၽူႈၵွၼ်း ၸိူဝ်သၢမ်တိူင်းသိုၵ်း ၼႆႉလိူင်ႈတႆးၶလႈယၢင်းလိူင်

(1) တိူင်းသိုၵ်းလိူင်ႇႁွင်ႇဝၼ်းၵွၵ်ႇ (လႃႈသိူဝ်ႈ) လွမ်ၸၢၼ် ၵွင်ႇတၢၼ်းထုတ်ႉ ပဵၼ်ၽူႈၵွၼ်း (2) တိူင်းသိုၵ်းဝၼ်းၵွၵ်ႇ (တူၼ်ႈတီး) ပႃးလိူမ် မိူင်းယၢင်းလိူင် လွမ်ၸၢၼ် ယႃႇပျေႉ ပဵၼ်ၽူႈၵွၼ်း (3)တိူင်းသိုၵ်းသၢမ်လိူင်ႇ (ၵဵင်းတုင်) လွမ်ၸၢၼ် ၵျေႇၽဵဝ်း ပဵၼ်ၽူႈၵွၼ်း။ မိူဝ်ႈပႆႇၸိုၼ်ႈလၼ်ႉ ပဵၼ်ၽူႈၵွၼ်းသၢမ်တိူင်းသိုၵ်းၸၼ်ႉ မိၼ်းၵွင်ႇလႆ၊ ယၢမ်ႈပဵၼ်ၽူႈၵွၼ်းတိူင်းသိုၵ်းသၢမ်လိူင်ႇ–ၵဵင်းတုင်။ ❑

လုမ်းဝႃႉ/မိူင်းလႃးဝႃႈ ၸၼ်ႇၶိုတ်းၾႆးၸမ်ႉၼႃႉ–ၸမ်ႉလူလ်ႉ ၼဝ်ႈလွၵ်းၽိူၼ်မၢၼ်ႈ

ဢၼ် 2 ၸွမ်းပၢၼ်းၼၼ်ႉ ၵူပ်ႉၵူဝ်းမၢၼ်ႈ တႃႉၶိုတ်းၾႆး ၸမ်ႉၼႃႉ–ၸမ်ႉလူလ်ႉ၊ ပိူဝ်ႈတႃႉ ၾႆးၾႃႉၶိူင်းၸမ်ႉသေ ၾႆးမၢၼ်ႈတွပ်ႉဝႃႈ မီး ၽိူၼ်ၵၢၼ်ၸင်ႉၵၼ်ၸၼ်ႉ လုမ်းဝႃႉတၢင်းလုမ်း မိူင်းလႃးဝႃႈ– ပိၼ်ၽိူၼ်ၵၢၼ်မၢၼ်ႈ ယိုမ်မိုဝ်းၼၼ်ႉ ဢၢၼ်းၽိူဝ်ႈမူလ်ႉၼဝ်– လိူင်ႉၼၢဝ်ႉပွင်ႉမႃးၸင်ႉၸႂ်ႉ။

"ပိၼ်ၽိူၼ်ၵၢၼ်မၢၼ်ႈယိုမ်မိုဝ်းၼၼ်ႉ ဢၢၼ်း ၼွႆႈၽိူဝ်ႈမူလ်ႉႁဝ်း၊ တေဝႃႈႁဝ်းၵူဝ်ၼၼ်ႉလိူဝ်ၵူဝ် မၢၼ်ႈ၊ ပေႃးပိၼ်မၢၼ်ႈ တေသၢၼ်ၼတ်း၊ ပေႃးပိၼ် ၼၼ်ႉ တေဢမ်ႉႁတ်းသၢၼ်ၼတ်း။ ပေႃးတေၶိုတ်း ၼူင်းၵၢၼ်တိူင်ၾႆးၸမ်ႉၼႃႉ–ၸမ်ႉလူလ်ႉၼတႃႉ ဢမ်ႉ ၵူပ်ႉပႃးႁဝ်းဢမ်ႉလႆႈ။ တႃႉၶိုတ်းၼူင်းၵၢၼ်ၸႂ်ႉ ၼဝ်ယွၼ်းဢၶူလၢတ်ႈႁဝ်းသေ ၼဝ်ႈမႃးၵူတ်ႉ ထတ်းလိူပ်ႈၶိုၼ်းတူလ်းသေ ယိုၼ်ၶိူင်လူင်ၵူႉ၊ မူဝ်ႈလိူဝ်လႆႈၶူႉဝႃႈၼၼ်ႉၼဝ်ၵူႉ ၵူပ်ႉမၢၼ်ႈထိူင်ႈ" –လဝ်ႈၸေႈတီႈပၢင်သၢင်း ဢမ်ႉၼွႆႈၵွၵ်ႉလိုဝ်ႈ ၵေႃႉၸိုင်ႈ လၢတ်ႈၸင်ႉၸႂ်ႉ။

လဝ်ႈၸေႈတီႈလုမ်းမိူင်းလႃး ၵေႃႉၸိုင်ႈၵေႃႈ လၢတ်ႈမိူၼ်ၸင်ႉပၢင်သၢင်းသေလိမ်ပႃးဝႃႈ *"ပေႃး ဢမ်ႉလႆႈဢၶူလၢတ်ႈႁဝ်း၊ တတ်းတူၼ်ႈမႆႉၵွၼ်ႉ တူၼ်ႈၸိုင်ႈၵူလ်းၵေႃႈ ႁဝ်းဢမ်ႉပၼ်"* – ဝႃႈၸႂ်ႉ။

ဢိူင်ၸိူဝ်ၽိူၼ်ၼၢဝ်ႉၽျေသႃၼၼ်ႉ ၵွၵ်ႉတၢင်း www.news.soho.com ဝၼ်းထိ **08/02/10** သေ မီးၽူႈတူင်ႉၸိုင်ၾႆႉသိူင်ႉၸိူတ်ႉလွမ်ႉ ပိၼ်ႉ ၽျေသႃၵၢင်းၵိတ်ႉၸၼ်ႉဝႃႈ ဝၼ်းထိ **04/02/10** ၸွမ်းပၢၼ်းၼၼ်ႉ **2** ဢၼ် မိူၼ်ၸင်ႉၸွမ်းပၢၼ်း ၶိုတ်းၵွၵ်ႉၶိူင်းၾႆးၾႃႉ ၼလႈမိူင်းယုၼ်ၸၼ် (Yunnat Power Grid Corporation - YPGC) ဢိၵ်ႉတင်း ၵၢၼ်လူင်းတိုၼ်းၼလႈ ပူၵ်းပွင်လိုင်ႈမိူင်း (State Development and Investment Corporation - SDIC) ၸွမ်းပ ၸၢၼ်းႁူၵိုင်း (Huajing Power Holdings) ဢၼ်ႁူႉၵူပ်ႉၵူဝ်းၸွင်ႈၵၢၼ်လူင် ၾႆႉၶိုတ်းၵွၵ်ႉ ၶိူင်းၾႆးၾႃႉမၢၼ်ႈ ၵိဝ်ႉၵပ်းၽိူၼ်ၵၢၼ်တႃႉႁူမ်ႈ မိုဝ်းၵၼ် ၵေႃႉသၢင်ႈၾႆႉၸမ်ႉၼႃႉ–ၸမ့်လူလ်ႉ ၸွမ်းပီ **2008** ၸၼ့် ထိုင်မႃးလိူၼ်တီႈသိမ်းမိူဝ်း **2009** ပူၼ့်မႃးၸႂ်ႉ ဢိူင်ၸိူဝ်ၾႆႉမၢၼ်ႈ လိူင်ႈတွပ်ႉယိုၼ်

ယၼ်ဝႃႈ ၾႆႉမၢၼ်ႈၵေႃႈ ဢၢၼ်းၵေႃႉသၢင်ႈၼလႈ ၼၼ်ႉတင်းမၢၼ်ႈတေႁူမ်ႈၵၼ်ၶိုတ်းႁူႉ– ၸႂ်ယဝ်ႉ။

ၵိမ်ၽူႈလတ်းၵၢၼ်ၵူႈလွင်ႈလွင်ႈ(Deputy General Manager) ၼွင်ၸွမ်းပၢၼ်း ၶိုတ်းၵွၵ်ႉ ၶိူင်းၾႆးၾႃႉၼလႈမိူင်းယုၼ်ၸၼ် (YPGC) လိုဝ်ႈ *ဝင်ဝိူၼ်* တင်း ၽူႈပွင်ၵၢၼ်–ၵၢၼ်လူင်းတိုၼ်း ၼလႈ ပူၵ်းပွင်လိုင်ႈမိူင်း (SDIC) ၼွင်ၸွမ်းပၢၼ်း ႁူၵိုင်း (Huajing Power Holdings) လိုဝ်ႈ *ၵူၵင်း*၊ လႆႈလူင်းလၢႆးမိုဝ်းၵၼ်မိူဝ်ႈ ဝၼ်းထိ **04/02/10** ဝႃႈ– တေႁူမ်ႈၵၼ်ပူၵ်းပွင် ၼူင်းၵၢၼ် ၶိူင်းၸမ်ႉ တီႈၼမ်ႈၸမ်ႉၼႃႉၼလႈ ၼမ်ႈၸမ်ႉလူလ်ႉ။

ႁူလ်းၵႃႈ ၶၢၼ်ႉတေႃႉမိူဝ်ႈလိူဝ် ယင်းပႆႉ လူင်းလၢႆးမိုဝ်းၼေႃႈဢိၼ်ၵိၼ်ႉၵၼ်။ ၾႆႉတႃႈသၢင်း ၼတႉ ၼတႉလိူပ်ႈၶိုၼ်းမႃးလိမ်မိူဝ်ႈ **1997** သေ ၾႆႉထႆး တင်း မၢၼ်ႈလူင်းလၢႆးမိုဝ်း ပိူဝ်ႈတႃႉႁူမ်ႈ ၵၼ်ၵေႃႉသၢင်ႈ။

ၼမ်ႈၸမ်ႉၼႃႉ လုၵ်ႉၸိုင်းမိူင်းၼၼ်ႉ လႆႈလူင်း တၢင်းလၢၼ်းလိူပ်ႈလိၼ်လိၼ်ဝႃႉၶိမ်းဝိူင်းပၢင်သၢင်း လႆႈႁူႉၾႆႉတူၵ်းၸိုၼ်းလူင်းတၢင်းမေႉၽျႃႉ၊ သိုပ်ႉ လႆႈၼဝ်ႈၸမ်ႉၼူင်း၊ တီႈဢၼ်တေၶိုတ်းၾႆႉ ပိၼ်ၸွင်း မေႉၽျႃႉ ၸေႈလိၼ်ဝႃႉၵုမ်းယိပ်း၊ လၢမ်းၼၢတ်ႈ ဝိႉဝႃႈ ပေႃးၵေႃႉသၢင်ႈယဝ်ႉ တေၶိုတ်းၵွၵ်ႉ ၶိူင်းၾႆးၾႃႉလႆႈ **200–240** မိၵ်ႉၵိူဝ်းဝတ်ႉ။ ၸမ်ႉလူလ်ႉၼတႃႉ လုၵ်ႉၸိုင်းမိူင်းၼၼ်ႉ လႆႈလူင်းမႃး လတ်း ၸေႈလိၼ်လုမ်းမိူင်းလႃးၵုမ်းယိပ်းသေ ၼဝ်ႈလူးၼမ်ႈၸမ်ႉၼွင်၊ တေၶိုတ်းၾႆႉ **6** တီႈ၊ လၢမ်းၼၢတ်ႈ ဝႃႈတေၵွၵ်ႉ ၶိူင်းၾႆးၾႃႉလႆႈ **396** မိၵ်ႉၵိူဝ်းဝတ်ႉ။ ❑

မၢၵ်ႇတႅၵ်ႇ

မၢၵ်ႇတႅၵ်ႇတီႈပၢင်လွင်း ၽၢင်ႉတူင်ႉၵူၼ်းသူင်ႁႂ်ႈတွင်းလၢပ်ႇႁူႉတူဝ်

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 30/01/10 ယၢမ်း 9 မူင်း ၵၢင်ၶိုၼ်း မၢၵ်ႇတႅၵ်ႇတီႈပၢင်တေႃႇလွင်း ဢၼ်ပိုတ်ႇတေႃႇလွင်းမႃးလႄႈ 5–6 ဝၼ်း တီႈဝၢၼ်ႈၼွင်မႄႉၼိူဝ် ၼႂ်းၵိူင်ႇ 19 ဝၢၼ်ႈ၊ (ၵိင်ႇၸေႈဝဵင်း မၢၼ်ႈႁိူဝ်း) ၸေႈတွၼ်ႈမူႇၸေႈ။ ယွၼ်ႉမၢၵ်ႇတႅၵ်ႇႁိမ်းပၢင်လွင်း ဢမ်ႇၵႂ်ႈၼႂ်းၸၵႈၵူၼ်းၸေႈ ဢမ်ႇမီးၵူၼ်းတၢႆ/ဝၢတ်ႇ/ႁၢၼ်ႉတေႃႇမိူဝ်ႈလႅဝ် ပဵၼ်ၽႂ်လုမ်းလွပ်ႇၶူႉ၊ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵမ်ႈၽွင်ႈဝႃႈ ၸၢင်ႈပဵၼ်ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၼင်ႇၵၼ်ၵျႃႈပဵၼ်လႄႈ၊ ၵွပ်ႈဝႃႈ ၶႂ်ႈၽၢင်ႉ တူင်ႉသင်ႇသွၼ်ၵူၼ်းၵိုဝ်းမိူင်ႉမဝ်းၵွမ်း ၵၢၼ်တေႃႇ ၵၢၼ်လွင်း၊ လၢတ်ႈဢမ်ႇထွမ်ႇ၊ ႁၢမ်ႈလၢႆပွၵ်ႈၵေႃႈဢမ်ႇလႆႈ။ ၽၢႆႇၼိုင်ႈ လဝ်ႈၸေႈတီႈၼႂ်း SSA ၼႄႈလိၼ် 701 ၽၢင်ႉတူၼ်ႁၢမ်ႈတပ်ႉ မႃးလၢႆပွၵ်ႈၵေႃႈ တိုၵ်ႉႁဵတ်းပၢင်လွင်းယူႇတိုၵ်း တိၵ်း –ဝႃႈၼႆ။

“မၢၵ်ႇတႅၵ်ႇၵွမ်းပၢင်လွင်းၼႆႉ ပႆႇယၢမ်ႈမီးတီႈလႂ် ပွၵ်ႈၼႆႉပွၵ်ႈဢွၼ်တၢင်းသုတ်း။ ပၢင်လွင်းၼႂ်းဝဵင်းမူႇၸေႈ တီႈယွမ်ႇပၢင်ႇလူင်ၵေႃႈ ပိၵ်ႉၵႂႃႇ၊ ပၢင်လွင်းတီႈ ၸေႈဝဵင်းပၢင်ႇသၢႆးၵေႃႈ ပိၵ်ႉၵႂႃႇ မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 27/01/10။ ယွၼ်ႉမၢၵ်ႇတႅၵ်ႇသေ ပၢင်လွင်းလၢႆလၢႆတီႈ လႆႈပိၵ်ႉၵႂႃႇၼၼ်ႉ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵိုဝ်းဢမ်ႇၸႂ်ႈႁႂ်ႈ လုၵ်ႈလၢၼ်တေႃႇလွင်းၵမ်ႈၼမ် ဢွၼ်ၵၼ်ၵူမ်းသူဝ်း။ ပၢင်လွင်းပိုတ်ႇ/လပ်ႉ တီႈလုမ်းႁူဝ်းဢၢင်ႉၸေႈလုမ်းဝႃႉ။ ၼႂ်းဝဵင်းမူႇၸေႈ ၵိုဝ်းၼႆႉၵေႃႈပိၵ်ႉယဝ်ႉ ”– ၵူၼ်းၼႂ်းပိုၼ်ႉတီႈ 701 လၢတ်ႈၸိူင်ႉၼႆႉ။

ၼဝ်ႈၸေႈတီႈ SSA ၼႄႈလိၼ် 701 ယၢမ်းႁဵတ်းလိၵ်ႈပိုၼ်ၽၢဝ်ႇ၊ တႅမ်ႈလိၵ်ႈၵူႈၼဝ်ႈပၢင်လွင်း၊ ႁွင်ႉထူပ်းႁူပ်ႉဢုပ်ႇမႃးလၢႆပွၵ်ႈ၊ ယွၼ်ႉပိုတ်ႇပၢင်လွင်းမႃး 3–4 ပွၵ်ႈၵေႃႈ ဢမ်ႇတွၼ်ႉပၼ်ပိုတ်ႇ၊ ၵွပ်ႈၵူဝ်တုမ်ႉတိူဝ်ႉၵူၼ်းၼုမ်ႇၼႂ်းဝၢၼ်ႈၼႂ်းသုၼ်။ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵႆႉတၢင်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ– ပေႃးမီးပၢင်တေႃႇလွင်း လွင်ႈသိုဝ်ႉၶၢႆယၢႆႈ ယႂ်ႇယႅမ်းၵေႃႈမီး၊ ပေႃးၵူၼ်းၼုမ်ႇလွင်းသုမ်းမႃး ၸၢင်ႈပၼ်တၢင်းယၢပ်ႇၵိုၼ်ႈၼေႈႁိူၼ်း/လုၵ်ႈမေး၊ ပေႃးၸမ်ႈပီႈၼွင်ႉ၊ ၽူဝ်မေးၽိတ်းၵၼ်၊ ၼေႈႁိူၼ်းလူ၊ ၽူႈလၵ်ႉလၵ်ႉၸုတ်ႈ ႁိမ်ၵူၼ်ၵၼ်ၵေႃႈလိုင်ႇ၊ လူတ်ႉၸိူင်ႈႁႃၵိုဝ်းၼႆႉယၢမ်းမီးမႃး။ ၵွပ်ႈၼႆ ယူႇတီႈၼႄႈလိၼ်သိုၵ်း 701 ၵေႃႈ ႁၢမ်ႈမႃးလႄႈ 2–3 ပီပႆႇ–ၼႆယဝ်ႉ။

ပၢင်လွင်းၼႆႉ ပူႇၵၢင်ႉဝၢၼ်ႈၼွင်မႄႉၼိူဝ် တင်း ၵူၼ်းမၢၼ်ႈႁိူဝ်းမၢင်ၵေႃႉ ႁုမ်ႈၼဝ်ႈၸေႈတီႈမၢၼ်ႈၼႂ်းၵိင်ႇၸေႈဝဵင်း 19 ဝၢၼ်ႈသေ ဢွၼ်ႁူဝ်ၸမ်းၸေႈႁိူတ်း တီႈႁိမ်းပၢင်လွင်းၵဝ်ႇ ။ ၸၢႆးသီးၼူဝ်း ၵူႈပွၵ်ႈ ပူၼ်ႉမႃး 7–8 ပီ ႁိမ်းလႅၼ်လိၼ်ၸႃႉ၊ ၵူၼ်းလွင်းမီးၸိုင်ႈဝၼ်းလႂ်ဢမ်ႇယွမ်း 80–100 ၵေႃႉ၊ ႁဵတ်းမႃးမွၵ်ႈ 5–6 ဝၼ်း၊ မိူဝ်ႈၸတ်ႉပိုတ်ႉ 2–3 ဝၼ်းၼၼ်ႉ ဢဝ်ပလိၵ်ႈမၢၼ်ႈပွႆႉယၢမ်းပၼ် 7–8 ၊ 9–10 ၵေႃႉ။ ❑

မၢၵ်ႇတႅၵ်ႇလၢဝ်ႇၵႆးသွင်ပွၵ်ႈၵူၼ်းတၢႆၼိုင်ႈၵေႃႉ

ဝၼ်းထိ 15/02/10 ၵၢင်ၼႂ် 08:00 မူင်း ၸေႈ 08:30 မူင်း မၢၵ်ႇတႅၵ်ႇၼေႈႁွင်ႈၸၼမူဝ်း ပိုၼ်းယႃႈမဝ်းၵမ် ၼႂ်းသူၼ်ႉမွၵ်ႇတူင်ႉၸိူၼ် (ပွၵ်ႉ 1) ဝဵင်းလၢဝ်ႇၵႆး 2 လုၵ်ႈ ၊ ၽွင်းလၢဝ်းၸိုဝ်း ၵူဝ်းၵၢင်ႉၵိုဝ်ႉသႆၸၼ၊ တိုၵ်ႉႁဵတ်းပွႆးပီမႂ်ႇၸၼ၊ သမ်ႉမီးပႃးပၢင်တေႃႇပၢင်လွင်း ၵူၼ်းၸွၼ်ႈၼမ် ၸေႈ မီးၵူၼ်းတၢႆထင်တီႈ 1 ၵေႃႉ၊ တိူဝ်ႉမၢတ်ႇလိပ်း 11 ၵေႃႉ။ မၢတ်ႇလိပ်းလိူဝ်ႁႅင်း 2 ၵေႃႉ (ၼႂ်းၵူၼ်းမၢတ်ႇ၊ ပႃးႁူဝ်ၼေႈပွၵ်ႉယွမ်ႇ၊ 1 ၵေႃႉ)။

မိူဝ်ႈၼေႈမၢၵ်ႇပႆႇတႅၵ်ႇၼၼ်ႉ မီးၸၢဝ်ႇလိုဝ်းဝႃႈ ၵူၼ်းလုမ်းၽိူင်ၵျႃးသိုင်း တေမႃးၵဝ်းပၢင်ပွႆးပီမႂ်ႇၸၼ၊ ၽိူဝ်ႇမၢၵ်ႇတႅၵ်ႇမီးၵူၼ်းတၢႆ/မၢတ်ႇလိပ်းယဝ်ႉ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၵေႃႈၸၼးဝႃႈ ပဵၼ်ၼမ်ႉမိုဝ်း လုမ်းၽိူင်ၵျႃးသိုင်းဢမ်းလိူဝ်။ ၽူႈလမ်ၵိုၵ်ႉ ၽိူင်ၵျႃးသိုင်း ဢမ်ႇၸႂ်ႈၶွၵ်ႇလိုဝ်ႇၵေႃႉၼိုင်ႈ တွပ်ႇထိင်ဝႃႈ– ႁဝ်းတိၼ်းဢမ်ႇမီးလိူဝ်ၸႂ်ႉ ၸိူတ်းႁႃႉၵႃႉၼိူဝ်ၵူၼ်းမိူင်း။ တိၼ်းဢမ်ႇယႃႉႁဝ်းပွႆးပီမႂ်ႇၸၼ– ဝႃႈၼႆ။ ဝၼ်းထိ 17/2/10 တဵင်းၶိုၼ်းၵႃႉ 01:00 ၸေႈ 01:30 မူင်း မၢၵ်ႇတႅၵ်ႇထႅင်ႈ 2 လုၵ်ႈ ယၢၼ်ၵၼ် 30 မိၼိတ်ႉ။ တႅၵ်ႇႁိမ်းလုမ်း WFP ၸွင် UN ဢမ်ႇမီးၵူၼ်းတၢႆမၢတ်ႇသင်။

ဝႆးပၼ်ႁႃႁူဝ်းၵၢင်ႉ တင်းၸတႃႇႁၢင်လိူၼ် ၵေႃးၵတ်ႉသႆ 2009 မႃးၼႆႉ မီးမၢၵ်ႇတႅၵ်ႇ ၸိူဝ်းယႂ်ႇၼႂ်းဝဵင်းလၢဝ်ႇၵႆးလၢႆပွၵ်ႈ။ မိူဝ်ႈ (24/10/09) ယၢမ်းၵၢင်ၸမ်ႈ မၢၵ်ႇတႅၵ်ႇတီႈႁိမ်းႁူင်းႁမ်း ယိၼ်ႈၽူင် (ဢၼ်လဝ်ႈၸွင်ပိၼ်ၽိူင်ၵျႃးသိုင်း)၊ တႅၵ်ႇတီႈႁူင်းႁမ်းပိုလိတ်သိၼ်၊ တီႈႁူင်းပွႆႇႁၢင်ႈသိၼ် (TV Station) တိူၵ်ႈ 3 လၼ်ႉ၊ တႅၵ်ႇတီႈလုမ်းပလိၵ်ႈၽႆႇ၊ ၵုမ်းဢမ်/ဢဝ်ႁူမ်ႇ၊လူမ်ႈသိၼ်ႈတၢင်း (မေႃႇတေႃႇပိၵ်ႇၸၵႇ)၊ တႅၵ်ႇႁိမ်းႁွမ်း လုမ်းၽႆႇ၊ ႁူတ်ႇထတ်းၵူၼ်းၸဝ်ႈမိူင်း (လဝၵ)၊ တႅၵ်ႇၵွမ်း ႁွင်ယုၵ်းယၵ်း ၵိုဝ်းၼႆႉ။ ❑

ၵူၼ်းမိူင်းသူႈထုၵ်ႇမၢၼ်ႈတဵၵ်းၸၢၼ်းငိုၼ်း/ၶွင်ႉၶိူင်းလႆႈ

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **03/02/10** ၽူႈၵွၼ်း **3** တိူင်းသိုၵ်းမိူင်းတၢႆး ၵွမ်သိုၵ်းမိၼ်းၵွင်ႉလႆႈ ၸလႄႈ ၽူႈၵွၼ်းတိူင်းသိုၵ်း ပွတ်းဝၼ်းဢွၵ်ႇ ၵွမ်ၺၢၼ်ယႃႉပေႉ ႁူႉမိူင်းသူႈ၊ ႁူႉၵဵဝ်ႉလဵပ်ႈ တူလုၺ်းၸိူင်းဝဵင်းၸလႄႈ ၺိမ်းၼွမ်းၸွပ်ႇဝဵင်း ၵိတ်း ၵွတ်းသေ ၶိုၼ်းမိူဝ်းလိသင်ႇ တီႈၽူႈၵွၼ်းၸလႄႈ ဝဵင်း (မယၵၵုၵ်ႉၵထ) လၢမ်ႇဝိၼ်း ၼိူႈၸမးထုမ်/ၸမႇၸၢၵ်ႈဝၢင်းလုၵ်ႈၸၢင် ၼိူႈၶိုၵ်ႉၼိမ်ႉလိူဝ်ၵဝ်ႇ ၸႂ်ယဝ်ႉ ပွၵ်ႈၶိုၼ်းဝၼ်းၸၼ်ႉၵမ်းလိူဝ်။

တႃႇၵႂႃႇၶွင်ႉလႆႈၸမးထုမ်ၸမးၸၢၵ်ႈ ဝၢင်း လုၵ်ႈၸၢင်ၼႆႉ လဝ်ႈၸႄႈတီႈမၢၼ်ႈၸဝ်ၸၢတ်ႈလၢမ်း ၵၢၼ်းသဵင်ႈငိုၼ်းမွၵ်ႈ **4** လၢၼ်ႉပျႃးပႆ ၸလႄႈ ဝၼ်းထိ **5/2/10** လုမ်းၵွၼ်းၸလႄႈဝဵင်း (မယၵ) မိူင်းသူႈ လိသင်ႇလူင်းတီႈၵူၼ်းဝၢၼ်ႈတင်းဝဵင်း **4** ပွၵ်ႉ ၵဵပ်းငိုၼ်းၵၼ် ၸိူင်ႈပွၵ်ႉလႂ် **1,000,000** ပျႃး။ ၽူႈၸမ်းဝၢၼ်ႈ/ၵိူင်ႇၵၢင်ႉၸၵ ပွၵ်ႉယွမ်ႇၸဝ် သိုပ်ႇၵဵပ်းယွၼ်းၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ ၵူႈပွၵ်ႉၵူႈႁူဝ်ႁိူၼ်း ၽတ်ႉၽိူင်ႇတီႈတိမ်ႇသုတ်း ၸိူင်ႈႁိူၼ်းလႂ်တူၵ်း **2,000** ပျႃး၊ **5,000** ပျႃးတေႃႇထိုင် **10,000** ပျႃး။

တင်ႈၸတႉၸၼ်ႉမႃး ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈ ၵွမ်း ဝၢၼ်ႈ/ၵိူင်ႇၸွၵ်ႈဝဵင်း ၺိမ်းၼွမ်းလိူဝ်းလမ်ဝဵင်း မိူင်းသူႈ မိူၼ်ၸင်ႇ ၵိူင်ႇမေႃႇၸမႈ၊ ၸႄႈၸပ၊ ၸႄႈလၢမ်၊ ပၢင်ႇလွႆး၊ ၸူဝ်ၵူမ်–လိူဝ်းၸႂ်ႉ လႆႈထုၵ်ႇ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတဵၵ်းၸၢၼ်းလွင်ႉၶိူင်းၵၢၼ်လႆႈ။ လႆႈႁူႉၶိူတ်းၵၢၼ်ၸုတ်းလိၼ်တေႃႉလိၼ် ၸုတ်ႇ ႁၢတ်ႇလိၼ် ၸိူင်ႈဝၼ်းလႂ် **80–100** ၵေႃႉ ၵူႈဝၼ်း–ၸႂ်ယဝ်ႉ။

ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵေႃႈ တင်းၸၢင်းတင်းပွင်ႉသေ ႁူႉၶိူတ်းၵၢၼ်ဝႃႈ– “*ၵူၼ်းဝဵင်းၸတႉၵွၵ်ႇငိုၼ်း၊ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၸွၵ်ႈသမ်ႉၵွၵ်ႇၶိူင်းလႆႈ*”။ မၢင်ၵေႃႉ ပွင်ႉဝႃႈ– “*ၸၵ်ႈဝႃႈၸဝ်ပဵၼ်လူင်ပွင်လိူင်ႇပူၵ်းပွင် ဝၢၼ်ႈမိူင်း၊ ၵမ်ႇလွႆႈၵမ်ႇၵွၵ်ႇသင် ၸွႆႈၶိူတ်း ၸွႆႈပဵၼ်လိူင်ႉႁိုဝ်ၵေႃႈ ၵဝ်သူပ်းလၢတ်ႈလိသင်ႇ တိၵ်းတိၵ်း*”–ဝႃႈၸႂ်။ ❑

ပလိၵ်ႈမၢၼ်ႈ ၵဵပ်းငိုၼ်းၵူၼ်း ၸၢမ်ႈလႅၼ်လိၼ်

ၸတႉႁူဝ်ပီ **2010** မႃးၸႂ်ႉ ၵိူင်ၸိူဝ်လုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵိုတ်း/ၵမ်ႉၶိူတ်းပၼ် ဝွႆႉၸဝ်ႈၵွၵ်ႇ လႅၼ်လိၼ်တႆး–ၸၸ, (ပပ်ႉသီလႅင်ၵွၼ်, ၵႃႉယု ဝွႆႉ **1** ပီ၊ ပူဝ်ႈတႃႇၸဝ်ႈ ၵွၵ်ႇၽၵ်းတူ ၵၢၼ်ပိုတ်ႇဝႆႉ ပိၼ်တၢင်းၵၢၼ်ၸလႄႈ ၵူၼ်းဝၢၼ်ႈၵူၼ်းမိူင်းလိူဝ်း ယူႇလွမ်းလႅၼ်လိၼ်ၸဝ်ၵွၼ်ၵၼ်ၸဝ်ႈၵွၵ်ႇလတ်း တၢင်းထိုၼ်, ၵမ်ႇထုၵ်ႇမဵၼ်ႈလွမ်းမႃမီး၊ ၶိူတ်း ၼိူႈပိၼ်တီႈပလိၵ်ႈမၢၼ်ႈမူႇၸလႄႈ လိူဝ်းမၢင်ႇၺႃ ၽွၼ်းလီတူဝ်ၵဝ်, ဝၵ်ႉၵၢဝ်တိူဝ်ႉတၢင်း တဵၵ်း ၵဵပ်းၵိၼ်ငိုၼ်းၵူၼ်းလိူဝ်းၸဝ်ႈၵွၵ်ႇ, ၸိူင်ႈၵေႃႉ **500** ပျႃးထိုင် **1,000** ပျႃး။ ၵၢၼ်ၺႃႉၶိူင်းလိူဝ် ၸၼ်ႉ မၢင်ၵေႃႉလႆႈထုၵ်ႇႁုပ်ႈယိုတ်း ၸူဝ်းငိုၼ်း ၸမ်း လိူဝ်းပႃးၵပ်းလပ်းတူဝ်တင်းသဵင်ႈ မိူၼ်ၸင်, မီးငိုၼ်းၸႂ်းထူင်ၸႂ်းထွင်းၵႃႈႁိုဝ်ၵၢဝ်မူတ်း၊ တိူဝ်း ဝႆႉၸႄႇလီႇၵေႃႈထွတ်ႇၵၢဝ်၊ မီးၸိူင်ႈၽူႈၼႆး (မိူဝ်း ထိုဝ်)လိူဝ်းၸႂ်ႉၵေႃႈႁုပ်ႈယိုတ်းၵၢဝ်သဵင်ႈ။ ❑

သိုၵ်းမၢၼ်ႈၸၢၵ်ႈလွၵ်းလိၼ်တီႈမူႇၸလႄႈ ၵမ်ႇပၼ်ၽွၼ်းလီၵူၼ်းမိူင်း

တင်ႈၸတႉ, ၵၢင်လိူၼ်တီႈသႅမ်းမူဝ်ႉ **09** မႃး ၵၢၼ်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈမူႇၸလႄႈ ၵဝ်တီႈလိၼ် ၵၢၼ်ႁုပ်ႈယိုတ်းသူၼ်ၺႆႈၸႄႈၵူၼ်းမိူင်း တီႈပွၵ်ႉ လွၼ်လေႃႇ, ဝဵင်းမူႇၸလႄႈၸၼ်ႉ တတ်းလွၵ်းၸၢ ၸိူင်ႈလွၵ်းလႂ် **15** သႅၼ်၊ သိုၵ်းမၢၼ်ႈတင်ႈလိူဝ်ႈ ဝႃႈ ပွၵ်ႉမွႆႉႁၢင်ၸမ်း *(သူလုၺ်ႇတမိၼ်ႇၵွတ်ႉတိတ်ႉ)* တၢင်းႁၢင်ႈ **60** ပေ, × **80** ပေ,။ တီႈလိၼ် လိူဝ်းၸႂ်ႉ ၽူႈမီးလၼ်ႉၸႂ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၸလႄႈ ၵူၼ်း လိူဝ်းလမ်လွႆသိုၵ်းမၢၼ်ႈႁုပ်ႈ ငမ်သိုဝ်ႉၵဝ်ပိတ်ႈ မူတ်း၊ ၵူၼ်းမိူင်းၵမ်ႇသိုဝ်ႉလႆႈ– ၸႂ်ယဝ်ႉ။

ၵူၼ်းမူႇၸလႄႈၵေႃႉၸိူင်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ– “*လွၵ်းလိၼ်ပူဝ်ႈတႃႇၸၢၵ်ႈၶိူတ်းပွၵ်ႉဝဵင်းမွႆႇထိူင်ႈ ၸႂ်ႉ ၵမ်ႇမီးၽွၼ်းလီသင်တႃႇၵူၼ်းမိူင်း၊ ၸဝ်ဝႃႈ တႃႇပူၵ်းပွင် ပၼ်ၽေႃႉၵူၼ်းမိူင်းၸႂ်သေတႃႉၵေႃႈ လိူဝ်းၵဵဝ်ႇၸွင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈၵူလုၺ်းသိုဝ်ႉလႆႈ၊ ပေႃး ၵမ်ႇလွႆႈသႂ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၽၢႆႇၽွင်းငမ်းလိူဝ်းၸႂ်ႉ ၵမ်ႇသိုဝ်ႉလႆႈ။ ၸဝ်သိုဝ်ႉသေၸိုၼ်းၸႂ်ပၼ်ပူၼ်ႈ*”– ဝႃႈၸႂ်။

လွၵ်းလိၼ်လိူဝ်းၸၼ်ႉပေႃးသိုဝ်ႉ တၵ်းလႆႈ ၶိူတ်းလွမ်းပၵ်းပိူင်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ။ ပၵ်းပိူင်မီး ဝႆႉဝႃႈ– ပေႃးသိုဝ်ႉတီႈလိၼ်ယဝ်ႉ တေလႆႈၶိူတ်း ႁုၼ်း တီႈၵေႃႉသုတ်းၸႂ်းၸၢဝ်းတၢင်း **60** ဝၼ်း၊ တၵ်းလႆႈၶိူတ်းႁုၼ်းယဝ်ႉတူဝ်ႈ ၸႂ်းၸၢဝ်းတၢင်း **180** ဝၼ်း၊ တၵ်းလႆႈသွႆႉၸွၼ်ႉလွၵ်းလိၼ်ႁူႉ ၵမ်းလိူဝ်၊ ၽုၵ်ႇပႃးမွၵ်ႇၺၢင်းၸူင်ႈ/တိူင်ႇၼိူႈၸႄႈႁုၼ်း ၺၢင်းလီ၊ ပေႃးၵမ်ႇၶိူတ်းလွမ်းပၵ်းပိူင် ၵၢၼ် တတ်းမၵ်းဝႆႉ တေယိုတ်းၵဝ်ၶိုၼ်း တီႈလွၵ်း လိၼ်–ၸႂ်ယဝ်ႉ။ ❑

ၶၢဝ်ႇသၢဝ်ႈၽွင်

ပူဝ်ႉတေႉဝိင်ႉ ၽူႈၼႃပ်ႉၵၢၼ်လူဝ်ႇလၢတ်ႈလၢႆပၢၼ်သိင်ႈမုၼ်

ၽူႈၼၵ်ႉလၢတ်ႈ ၵေႉၼႃပ်ႉၵၢၼ်သိုၵ်းမႄး၊ လိူမ်မူဝ်ႈပၢၼ်လဝ်ႈၽွႆႉ တေႉထိုင်ပၢၼ်တပ်ႉသိုၵ်း လုၵ်ႉၽိုၼ်ႉလၢႆလုမ်း သုတ်းလုသိင်ႈမုၼ် ၸွၼ်း လပ်းလိူဝ်ႈၵျ, တီႈႁိုၼ်းမၼ်းလဝ်ႈ လိူင်ႈတႆး ပွတ်းႁွင်ႉ။

လွမ်ၼၢၼ် လဝ်ႈပူဝ်ႉတေႉဝိင်ႉ ဢႃႉယု 89 ပီ၊ သိင်ႈမုၼ်ၵျ,လူလႆႈတၢင်းပိၼ်ၵူၼ်းထဝ်ႈ မူဝ်ႈဝၼ်းထိ 29/01/10 တီႈၸွင်ၵေႈ (ၵိမ်း တၢင်းၵႃး သီႉပေႉ–ၸႄးမၢၵ်ႉၶေ ၽၢႆႉႁွင်ႉဝၢၼ်ႈ ၶၢႆးသိမ်ႉ) ၸလႈဝဵင်းသီႉပေႉ၊ လုၵ်ႈလၢင်း ၸၢင်းမေးၸလႈပီႈၸွင်ႉလူဝ်ႇၶူဝ်း ဢိၵ်ႉၽူႈၼၵ်ႉ လၢတ်ႈၶဝ်လတ်းၵိၼ်းပၼ်ပၢင်လႅႉႁွပ်ႉႁူဝ်ၶဝ်ႈ ၵိဝ်ႈၵျ,။

လွမ်ၼၢၼ်လဝ်ႈပူဝ်ႉတေဝိင်ႉ ၵိူတ်ႉ 28/05/1921 (လိူၼ်ႁူၵ်းလွင်ႈ 7 ၶမ်ႈ ဝၼ်းသဝ်၊ ၵေႃးလႃႉ 1283 ၸီႈ)၊ တီႈဝၢၼ်ႈၸမ်ႉၽွၵ်း လိူၼ်း၊ ဢူင်ႉမူင်းမႄး၊ တူင်ႉဝဵင်းမူင်းယႆ (သိၼ် ဝီလၢၼ်း)၊ ပေႈၸမႈ–လုင်းၵျႉသွႆ ပႄႈၸၢင်းၵူႉ၊ ပႆႇပလၢႉ – ပီၼ်လဝ်ႈသၢင်ႉ 3 ဝႃႉ။ ၸႄႈႁိူၼ်း–မေးငဝ်ႈ ၸၢင်းလူႉ၊ ဝႆႇမႄး ၸတႉၸႄႈႁိူၼ်းထိင်ႈ 3 သိုပ်ႉ၊ မီးလုၵ်ႈလၢင်း 7 ၵေႉ။

ၶၢဝ်းတၢင်းၼႃပ်ႉၵၢၼ်လူဝ်ႇလၢတ်ႈဝၢၼ်ႈမူင်း

1945 ယူႉလွမ်းမဝ်ႉလႃး မူင်းတွမ်း လဝ်ႈၸုၼ်ၵျီး လွႆႈလိုပ်ႈတိုၵ်းၸၼႉၽိူၵ်ႉ ဢၼ်ပူၼ်ႉ ပိၼ်ၶဝ်ႈမူင်းတႆးပွတ်းတၢင်းဢွၵ်ႉမူင်းယႆ။

1953 သိုၵ်းၸၼႉၽိူၵ်ႉ မႆ–3 မႆ–5 ယႃႉၵဝ်းၶိုဝ်းဢူင်ႉလွႆမေႉ တၢင်ႉယၢၼ်း မူင်းမႄး–မူင်းတွမ်း မူင်းၵိင်လူဝ်းၸၼ်ႉ လႆႈႁူမ်ႈႁွမ်း ပူဝ်ႉမွင်ႉ တင်းလဝ်ႉဝႄးတူႉလိၼ်ႉၶဝ် တိုၵ်းလိုပ်ႈ ၸၼႉၽိူၵ်ႉ။

1959 ႁူမ်ႈပူဝ်ႉမွင်ႉ၊ လဝ်ႈသူဝ်ဝၼ်း ပၢင်တိုၵ်းတၢင်ႉယၢၼ်း၊ ႁူပ်ႈယိုတ်းလွႆပၢင်ပြႄး၊ သူၼ်းတုမ်ၵေႉသၢင်ႈတပ်ႉသိုၵ်းၶိုဝ်းၸႄးလိၼ် သီႉပေႉ သိၼ်ဝီလၢၼ်း (မူင်းယႆ)ၸလႈလွႆလူင်။

1962 ဢွၼ်ႁူဝ်ၵေႉတင်ႈ "တပ်ႉသိုၵ်း ၽွမ်ႉႁူမ်ႈၵူၼ်းမူင်း လုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ" ။

သႆႉ–ၶႂ ၵေႉထိ 3 ပူဝ်ႉတေႉဝိင်ႉ

1964 ႁူမ်ႈႁွမ်းၵၢၼ်တင်း ၶုၼ်သႃႉသေ လူင်းလိၼ်လိၼ်ထႆးပွတ်းၵိၼ်တိၵ်ႉ။

1976 ၶဝ်ႈပႄး ၶိုဝ်းတပ်ႉသိုၵ်းၶူဝ်းတႆး ၵွၼ်းၶေ၊

1968 ၶဝ်ႈပႄးၶိုဝ်းတပ်ႉသိုၵ်း ဢၼ်တပ်ႉ ထႃဝရၽွမ်ႉႁူမ်ႈ ၸလႈ ၸုမ်ႉသိုၵ်းၼၢၼ်ပၢၼ်မွႆႉ ႁူမ်ႈႁွမ်းပိၼ်မူႉၸိူင်ႈလုမ်းလိဝ်။

1977 ၶဝ်ႈလွႆႈၵၢၼ်ၶိုဝ်း SSA လွမ်းၸင်ႉ ၶေႈတုၵ်းယွၼ်း SSPP လဝ်ႈပိုၼ်းတႆး။

1989 တိတ်းတေႉတင်း TRC/MTA (မွႆႉသုင်–ႁူဝ်မူင်း) သေ ဝႆႇၸၼ်ႉ ၶဝ်ႈၼႃပ်ႉၵိူတ်ႇ ၵၢၼ်ၶိုဝ်း SSRC/MTA ။

1995 လုၵ်ႇႁူဝ်မူင်းဢွၵ်ႉမူဝ်းၶိုၼ်းမူင်းတႆး ပွတ်းႁွင်ႉ။

1996–2001 ပိၼ်ၽူႈၸမ်းၸႄႈ တပ်ႉသိုၵ်းလူဝ်ႉလၢတ်ႈလိုင်ႈတႆး SSNA ဢၼ်လဝ်ႈ ၵၢၼ်းယွတ်ႈဢွၼ်ႁူဝ်၊ ဝႆႇၸၼ်ႇပိၼ်ၽူႈၸမ်းၸႄႈ မုၵ်ႇလုမ်းငမ်းယိၼ်လိုင်ႈတႆး SSPC (ၶၢႆးသိမ်ႉ) ဢၼ် SSNA တင်း SSA (သိင်ၵိဝ်ႉ) ႁူမ်ႈၵၢၼ် ၵေႉတင်ႈမူဝ်ႈႁူဝ်ပီ 1996 ။

ဢၼ်မၼ်းလဝ်ႈလူဝ်ႈယွႆႉလူဝ်ႈႁူင် ၶိုဝ်း ၵၢၼ်လုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ ပိၼ်မူဝ်ႈပၢင်တိုၵ်းတၢင်ႉယၢၼ်း (15–30/11/1959)၊ ၼပ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်းဢိုတ်း တၢင်း ယႃႉၵွႆႈသိုၵ်းမၢၼ်းထိမ်ၵိင်းလႆႈ ႁူပ်ႈယိုတ်း လႆႈလွႆပၢင်ပြႄး ထိုင်တီႈပူဝ်ႉမွင်ႉ လဝ်ႈသူဝ်ဝၼ်း ၶဝ်ပေႉပၢင်တိုၵ်းယိုဝ်းတၢင်ႉယၢၼ်း။ ထိုင်မႄး ၼၢင်လိူၼ် ဝၼ်းထိ 30 သိုၵ်းမၢၼ်းဢဝ်ႁိူဝ်းမိၼ် ပွႆႉမၢၵ်ႉ၊ ဢဝ်ၵွင်ႈလူင် ယိုဝ်းတိုၵ်းတိုၵ်းၸလႈ လႆႈထွၼ်ဢွၵ်ႉ။ ၵူလႆးၵႃႈပၢင်တိုၵ်း တၢင်ႉယၢၼ်း ပိၼ်တီႈမႆႇတွင်းၵိုၵ်းပိုၼ်း ယွၼ်ႉၶၢဝ်ႉလူဝ်းလွတ်ႉ တူဝ်ႈၵူႈတီႈၵူႈလိၼ်သေၵူၼ်းၸုမ်ႉၽူႈၼၵ်ႇလၢတ်ႈ ဢွၼ်ၵၢၼ်ၶဝ်ႈသိုၵ်း ၶိုဝ်းတပ်ႇၸုမ်ႉသိုၵ်းၼၢၼ် တင်းၸမ်း။ လဝ်ႈလၢမ်ႉမူင်း (လႆႇၵျေႉၶိၼ်ႉ) ၵေႈ ၶဝ်ႈသိုၵ်း ယွၼ်ႉပၢင်တိုၵ်းတၢင်ႉယၢၼ်း ၸင်ႉၵဝ်ႉ။ ❑

တွပ်ႇ လွင်ႈယႂ်ႇမဝ်းၵမ်ႉၸမ်ႉမၼ်းၼႆႉ သင်ဝႃႈလႆႈၸတႃႇၵေႃႈပဵၼ်ႁွပ်ႈ 3 လွင်ႈ – (1) လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၶၢမ်ႇပူၵ်းပွင်ၸွႆႈၽဝၢႆႉၵူၼ်းမိူင်း လႂ်ႈယူႇလႂ်ႈၵိၼ်လီ၊ ၶၢမ်ႇမီးတၢင်းႁူႉ၊ ၶၢမ်ႇမီးငိုၼ်းၶဝ်ႈ (2) ၵူၼ်းမိူင်း ၽူၵ်ႇမၢၵ်ႇၶဝ်ႈတဝ်ႈၸမ်ႉတၢင်ႇလိူဝ်ႉတၢင်ႇပိူင်ၵေႃႈ ၵႃႈၶၼ်ထုၵ်ႇ ၶၢမ်ႇမီး ၵၢတ်ႇမၢၼ်ႈတဵၵ်းၶၼ်သိူဝ်ႉ၊ မိူၼ်ၼင်ႇတဵၵ်းသိူဝ်ႉၶဝ်ႈပိူၵ်ႇ ထူဝ်ႇလိၼ် ၼိူင်ႈ၊ ၵူၼ်းမိူင်းမီးတိုၵ်းၶၢမ်ႇပေႃႉ ၵိၼ်ၶၢမ်ႇပေႃးလႅင်ႇႁႂ်ႈၽူၵ်ႇယႃႈ၊ သူၼ်ယႃႈမီးတိုၵ်း ၶႃဝ်းပွတ်း လႂ်ႈငိုၼ်းၸမ်၊ (3) လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတဵၵ်းၶၢၼ်းလႅဝ်ႉမိူင်းလၢႆးၼိူဝ်း ၼိူဝ်းယွႆးယွႆး၊ ထိုင်တီႈၵူၼ်းမိူင်းၶၢမ်ႇယူႇလႂ်ႈၶလႈပႂ်ႈၶဝ်ႈမိူင်းထႂ်း၊ လိူဝ်း ၶၢမ်ႇပႂ်ႈၵေႃႈလၵ်ႉလွမ်ၽူၵ်ႇယႃႈ။ ပၼ်ႁႃယႃႈ ၵူၼ်းၵႃႉယႃႈလိူဝ်းၼႆႉ ၶၢမ်ႇမီးမိူင်းတႂ်းႁူလ်း၊ တၢင်ႇမိူင်းၵေႃႈမီးယူႇ၊ မိူဝ်ႈလိဝ် သိုၵ်းမၢၼ်ႈပၼ် ပီႇတုလိတ်ႉ/ၶွၼ်ႉတဝ်ႉၶဝ်ၸႅတ်းယႃႈ၊ လပ်းႁူႉလပ်းတႃပွႆႇဝႂ်ႉ၊ ႁဝ်းလွႆးၽိဝ်ႈ မူလ်ႉမႄး၊ ႁဝ်းယၢမ်ႈတိုၵ်းတေႃးၵူၼ်းၵႃႉယႃႈသေၵွၵ်ႇၶၢဝ်ႇၵေႃႈ ၶၢမ်ႇပေႃး ႁၼ်ပိူင်ႈပိူၵ်ႇမႄးသင်၊ လုမ်ႈၽႃႉၵေႃႈလိပ်ႈၶၢမ်ႇပေႃးသူၼ်လႂ်၊ ၽႂ်ၵေႃႈ ၶၢမ်ႇမႄးလွႆးသင်ႁဝ်း။

ထၢမ် ပၢင်ႁုမ်ႁူဝ်ႁူပ်ႈပီ RCSS/SSA တင်းပၢင်ႁုမ်ၶွင်ႊၵရီတ်ႉ လိူင်ႈတႂ်း SSC ၶၼ်ၵတ်းယဝ်ႉၵႂႃႇ (4–6/02/10) ၼႆႉ ၶုပ်ႇႁုမ် ၸႂ်းငၢၼ်းသင်၊ မီးၽွၼ်းလီသင်။

တွပ်ႇ မီးလွင်ႈထတ်းသၢင်ၵၢၼ်ငၢၼ်းလွမ်းၸင်ႇႁူႈပိုၼ်ႉတီႈၸႂ်းငၢၼ်း မႄးၶလႈ ၶၵႈလိတ်ႈမူၼ်ႉၶမႈၸေႈၵၢၼ်၊ တတ်းမၵ်းၶွင်းႁပ်ႉ ၶိုၼ်း သင်ႉလၵ်း 4 ယိူင်ႈ၊ လၵ်းၸမ်း 6 ၶေႃႈ။ တၢပ်းတတ်းလွင်ႈတေႁႂ် လွၵ်းလႂ်းလွႆႈထိမ်။ ပၼ်တၢင်းႁူႉၵူၼ်းမိူင်းလိူဝ်ၵဝ်ႇ၊ တႃႇသိုပ်ႇၵပ်းသၢၼ် ႁူႈမူႇႁူႈလုမ်းၵေႃႈ တေႁႂ်လွၵ်းလႂ်းသၢင်ႇထုၵ်ႇလိူဝ်ၵဝ်ႇ၊ မိူၼ်ၸင်ႇပၢင်ႁုမ် တုမ်ၵေႃၶွင်ႊၵရီတ်ႉလိူင်ႈတႂ်းၵေႃႈ လႂ်ႈမွၵ်ႇႁူႈမူႇႁူႈလုမ်းမႄးၶဝ်ႈႁူမ်ႈ။

ထၢမ် လွင်ႈႁွမ်ၵိုင်းသိုၵ်း မီးလွင်ႈလႅၵ်ႈလႂ်ႈမႄးလိူင်ႉႁိုဝ်ထိုင်ႈ။

တွပ်ႇ ႁဝ်းတိုၵ်းသူၼ်းၸွႆႈၵူၼ်းၸုမ်ႇၶႃႈယူ 18 ၶိုၼ်ႈၸိူဝ် တေႃႇထိုင် 40 ၶဝ်ႈႁၢပ်ႇၵိုတ်ႉၵၢၼ်သိုၵ်း 5 ပီ၊ ၵူၼ်းၸုမ်ႇၶႃႈယူ 18 လူင်းတႂ်ႈ ပေႃးၶႂ်ႈၶဝ်ႈလွႆႈၵၢၼ်လိူဝ်ႉလၢတ်ႈၵေႃႈ ႁဝ်းႁပ်ႉဝႆႉသေ ၶၢဝ်ၶဝ်ႈ ႁူင်းႁဵၼ်း၊ သွၼ်ပၼ်လိၵ်ႈလႂ်း/တၢင်းႁူႉ၊ ၽၵ်ႇၽွင်လႂ်ႁၵ်ႉလၢတ်ႈ၊ သိုပ်ႇ ၽိူၵ်းၽွၼ်းၵႂႃႇလုပ်ႈၸိူင်ႈယဝ်ႉလုပ်ႈၸိူင်ႈ။

ထၢမ် ၵူၼ်းမိူင်းတႂ်းၼႆႉ ႁွပ်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈတဵၵ်းတိူင် တဵၵ်းၶၢၼ်းပေႉၵိၼ် ႁိူင်းလႂ်ၶလႈပႂ်ႈၶဝ်ႈမႄးလႅၼ်လိၼ် ၶဝ်ႈႁၢတ်းၵၢၼ်မိူင်းထႂ်းၸမ် မီးႁူဝ်မိုၼ်ႉႁူဝ်သိူၼ်၊ ၶဝ်ၶၢမ်ႇမႄးၶဝ်ႈႁူမ်ႈႁၢပ်ႇၵၢၼ်ၸွႆးမူႇလုမ်း/တပ်ႉသိုၵ်း ႁႃႉ။

တွပ်ႇ ႁဝ်းၶတ်းလႂ်ၶဝ်ႈႁႃသူၼ်းတုမ်ၶဝ်ယူႇ၊ ၶဝ်ပႂ်ႈမႄးမိူင်းထႂ်းႁူဝ်မိုၼ်ႉ ႁူဝ်သိူၼ်ၵေႃႈ ၸႂ်းၶႃဝ်းတၢင်း 5–10 မႄးၼႆႉ ၶၼ်မႄးၶဝ်ႈႁူမ်ႈ ၵၢၼ်လုၵ်ႉၽိုၼ်ႉလွမ်းႁဝ်း မီးၸပ်ႉႁူဝ်ပၢၵ်ႇၵူလ်း။

ထၢမ် လိုၼ်းသုတ်းၶႂ်ႈသင်ႇလၢတ်ႈထိုင်လုမ်ႈၽႃႉမီးသင်။

တွပ်ႇ ယွၼ်းၸႂ်ႈႁူႈလိူင်ႈမိူင်းၸႂ်းလုမ်ႈၽႃႉ ဝူၼ်ႉထိုင်ငဝ်းလႂ်းၽဝေႃႉ ၵူၼ်းမိူင်းႁဝ်းတုၵ်ႉယၢၵ်ႈၶၢၼ်လႂ်ႉသေၵွၼ်ၵၼ်ငွၵ်ႈဝႆႉ၊ တူလ်း ထိုင်လွႆႈထိမ်ၽွင်ႈ။ ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ ပိၼ်ဝၼ်းႁူဝ်တီႈႁူဝ်လၢင်း လိၵ်ႈႁူမ်ႈမၢ ပၢင်လူင် 1947 ၊ ပေႃးၶၢမ်ႇမီးဝၼ်းထိ 7 ၵေႃႈ ၶၢမ်ႇမီးဝၼ်းထိ 12 ၶေႃႈလႂ်ႈလႂ်ပၢင်လူင် ၶၼ်ၵေႃႇတင်ႈပိၼ်မႄးလိူင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်။ လွင်ႈလိူဝ်း ၼႆႉၶၢင်းၵိတ်ႉပိၼ်သၢၵ်ႈသေ၊ လၵ်းထၢၼ်ႁူႉႁၼ်မႄးလွမ်း၊ ၶၼ်မီးမႄး လႂ်းလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉၼႆႉ ႁွပ်ႈႁဝ်းမီးသူၼ်ႉလႂ်ႈ ၵဵတ်ႉၶၶလိူဝ်ႉလၢတ်ႈႁဝ်း၊ ပိူင်ႈၶိင်သိူဝ်ႇ (Media) သူၵဝ်ႈ ပိုၼ်ၽဝေႃႉလွႆႈလၢတ်ႈပၼ်လိူင်ႈမိူင်းယွႆႇ ၶဝ် ၸႂ်ႈၶတ်းလႂ်ၶၵႈလိတ်ႈၵၢၼ်မိူင်းမိူင်းမၢၼ်ႈ၊ မၢၼ်ႈၸဵတ်းၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ ၵေႃႈ ယိူင်းလူႉတီးမွၵ်ႇၶရေးသီးလိုၼ်ႈလၢင်ႇၶၢမ်ႇလႂ်ႈ၊ လွင်ႈလိူဝ်းၼႆႉ ၶႂ်ႈၸႂ်ႈလုမ်ႈၽႃႉပၵ်းတႃ–ၼႆယဝ်ႉ။ ❑

ပေႃးပဵၼ်သိူဝ်ငိူဝ်ႈ၊
ႁူႉတေၵိၼ်ယိူင်ႈၼႅဝ်သဵဝ်မဵၼ်
ၼႆႉပဵၼ်ယိူင်ႈသီၶမ်း၊
သိူဝ်တေႁမ်းၵွႆႈၶိုၼ်ယူႇႁိုဝ်?

ၵႂၢမ်းတႅမ်ႈတႃႇ

လၢတ်ႈမိူၼ်–တႅမ်ႈၽွင်ႈမၼ် း၊ တၢင်းယူႇလွတ်ႈတႃး
Speak universally, Write locally: The Shan path to survival

လွင်ႈ UN တတ်းမၵ်းလိူၼ်ၶၢဝ်းပိူင်း 21 ပီၼ်ဝၼ်းၵႂၢမ်းၶမႈၵူႈလိူင်ႈမိူင်းၼၼ်ႉ လႆႈပိုတ်ႇပၢၵ်ႈသပ်းလႅင်းၶၼတီႈၼႄႈသိူဝ်ႈပၵ်ႉ။

ၵမ်ႈၽွင်ႈဝႃႈ မိူဝ်ႈ 150,000 ပီပူၼ်ႉမႃး ၼႂ်းလုမ်ႈၾႃႉမီးၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈၶၼ်လႅဝ်။ ၵူၺ်းၵႃႈၽိူဝ်ႇတူၵ်းႁွတ်ႈပီ 2003 မီးမႃးထိုင် 6,809 ၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈ။ ၼႂ်းၵႃႈ 6,809 ၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈၼၼ်ႉ ၶၢဝ်းတၢင်း 100 ပီ တေႁၢႆလႆၵႂႃႇ 90% ။ ယွၼ်ႉလူလၺ်ႈပေႃႈလႆီ,ၵူႈမိူင်းမိူင်းမီးဝႆႉဝႃႈ ၼိုင်ႈမိူင်း တေလႆႈမီး 1 ၽႃႇသႃႇ (One nation one language policy) ။ ပေႃးဝႃႈၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈႁၢႆၵေႃႈ လိူဝ်ႈၶိူဝ်းႁူႉတၵ်းတႃႇ လင်ႇဝႃႈ လိူဝ်းၶၼ်ၶမ်ႇ ၶိုၼ်ႈႁႂ်ႈလိူဝ်ႈၶိူဝ်းတႃႇၵေႃႈ ပႃးၵၼ်တိုၵ်းတေႃးတေႃႇသူႈ ပိူဝ်ႈတႃႇၶဝ်ဝၼ်ႈၶဝ်မိူင်း ႁႂ်ႈၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈတူဝ်ၵဝ်ႇပေႃးလၢင်ႈယူႇယၢဝ်းယိုၼ်း ႁႂ်ႈလိူဝ်ႈၶိူဝ်း တူဝ်ၵဝ်ႇလုၵ်းမၼ်ႈၵႂႃႇလႆႈၼႂ်းလုမ်ႈၾႃႉ။ တူဝ်ယၢင်ႇၶၼ်လီလိူဝ်ပိူၼ်ႈၶတ်ႉ ၶမ်ႇလိူဝ်သေမိူင်းၸင်းၵလႃးတႅမ်ႈသျ။

ၸင်းၵလႃးတႅမ်ႈသျၼၼ်ႉ ပီၼ်တူဝ်ယၢင်ႇသင်ထႅင်ႈ။ တူဝ်ယၢင်ႇၶၼ်ဝႃႈ ပေႃးမီးလွင်ႈပူၼ်ႉပီၼ်ပေႃႇၵိၼ်တႅၵ်းတႅင်လိူင် တၵ်းမီးလွင်ႈသၢၼ်ၶတ်းၶႅင်,တၢႆႉ ၶိုၼ်း၊ ပေႃးမီးၵၢၼ်သၢၼ်ၶတ်းၶႅင်,တၢႆႉၶိုၼ်းၵေႃႈ တၵ်းလႆႈယူႇ,ယိုၼ်းယၢဝ်း–ယွၼ်ႉဝႃႈ ၵၢၼ်တူင်ႉၼိုင်ၶႅင်,တၢႆႉၼၼ်ႉ ပီၼ်ပၵ်းၾၢင်လၵ်ႈၶၼႄႈ, သိုပ်ႇမီးသႂၢၵ်ႇ ၸီဝိတ်ႉတႃ။ ၵႂၢမ်းတႃႇယင်းပႆႇ,ႁၢႆပႆႇ,တၢႆၼႆႉၵေႃႈ ၵိုင်လူလၺ်ႈၽူႈၽွင်းငမ်းဝၢၼ်ႈမိူင်းႁဝ်း ၶမ်ႇမီးသႂၢတႃႇတူလၺ်းယၢဝ်းႁၼ်ၵႂၼသေ ႁၢမ်ႈသွၼ်ႁဵၼ်းၽႃႇသႃႇလိၵ်ႈလၢႆး ႁဝ်း ၼႂ်းၶူင်းႁဵၼ်း။

မိူဝ်ႈၽူႈတႅမ်ႈယင်းၵေႃႉလႅၵ်ႈၼၼ်ႉ တီႈႁူင်းႁဵၼ်းလၼ်ႉသုင်တူၼ်ႈတီး (တွင်ႇၵျီး) မီးၵၢၼ်သွၼ်လိၵ်ႈတႃႇ ၼိုင်ႈဝူင်ႈ 2 ဝၼ်း၊ ၼိုင်ႈဝၼ်း 1 လူဝ်းမူင်း။ မိူဝ်ႈၼၼ်ႉၽူႈတႅမ်ႈၶမ်ႇ,မီးလွၵ်ႉၶိုႈမေႃ၊ ဝူၼ်ႉဝႃႈ မေယဝ့်တေၵႂႃႇလွၵ်ႉတီႈလႂ်။ လုၵ်ႈႁဵၼ်းတႃႇလိူဝ်းဝူၼ်ႉမိူၼ်ၽူႈတႅမ်ႈၵေႃႈ မီးထႅင်ႈတင်းၼမ်။ ယွၼ်ႉၼၼ် ပၢင်သွၼ်လိၵ်ႈတႃႇၵေႃႈ ၶမ်ႇမီးၵူၼ်းၶဝ်ႈႁဵၼ်းၼမ်။ ပေႃးပွႆႇ,ၽႄႈပိတ်ႈၵေႃႈ မီးသႂၢင်ၢတေယွမ်းၶေႃႇလူင်းၵႂႃႇတိၵ်းတိၵ်းသေ ဝွတ်ႈဝႃႈၵႂႃႇ,ၵူၺ်း။

မိူဝ်ႈၽွင်းၼၼ်ႉ လူင်ပွင်လိူင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈသမ့်လွၵ်ႉၵိၼ်ႈတူလၺ်းပွတ်းသေ မႃႈႁၢမ်ႈတပ့်လွၵ်ႉၵိုတ်းပိတ်ႈပၢင်သွၼ်လိၵ်ႈတႃႇ ၼႂ်းႁူင်းႁဵၼ်း။

ပေႃးပီၼ်ၼၼ်မႃး ၼႂ်းလုၵ်ႈႁဵၼ်းတႃႇၼၼ်ႉ ၽွင်ၶမ်ႇ,ၽွင်ၵေႃႈဝူၼ်ႉႁၼ်ဝႃႈ **သွၼ်လိၵ်ႈတႃႇ ႁဵၼ်းလိၵ်ႈတႃႇ မၼ်းၽိတ်းသင်?** ၼႆသေ ပႃးၵၼ်ၽိတ်းလွၵ်ႉ လင်,လူဝ်းၵၼ်ၵႂႃႇ,သွၼ်ၵႂႃႇ,ႁဵၼ်း တီႈဝတ့်ၵျွင်းမုၼ်လၸဝ်ႈ ၶမ်ႇ,ၼၼ် လွမ်းၶိူၼ်းလွမ်းယေး၊ လုၵ့်တီႈၼၼ်ႈသေ ပီၼ်မႃးၵၢၼ်တူင်ႉၼိုင် မ ႁၢႆႈတူဝ်။ လင်ႇဝႃႈ တေႃႇထိုင်ယၢမ်းလႅဝ် သိုပ်ႇမီးသႂၢၵ်ႇယူႇ။

ၵူၺ်းၵႃႈ သင်ဝႃႈလူင်ပွင်လိူင်ႈမၢၼ်ႈမေႃဝူၼ်ႉသွၼ်,သေ ပိုတ်ႇပၼ်ယူႇ,တိၵ်းတိၵ်းလိူင်– လိၵ်ႈတႃႇ ၵႂၢမ်းတႃႇ လွင်,ယင်းတေသိုပ်ႇ,သွၼ်ၵၼ်ႁဵၼ်းၵၼ် ယူႇ မိူၼ်မိူဝ်ႈလႅဝ်ၶိုဝ်– ပီၼ်တီႈလီဝူၼ်ႉ။ မၢင်ၽဝ်ႇ, တေလႆႈၶွပ်ႈလွၵ်ႉတၢင်,မုၼ် လူင်ပွင်လိူင်ႈမၢၼ်ႈဝႃႈ ၵတ့်ၵႃႈၶဝ်ယင်းမေႃလွၵ်ႉၵိၼ်ႈ ၼႆႉၶိူဝ်။

ၵိင်းၵလႅတ်ႈ	ထႆး	သိင်ၵွၵ်ႇ	တႆးဝႃႈလႆႈ	ထွႆႈတႃး/မၢၼ်ႈၶၼ်လွၵ်ႉယူႇ
Commonwealth	เครือประเทศ	ၶရိူဝ်း ၶၢႆး ပၵျ,ထိတ့်	ၶိူဝ်းမိူင်း	ဓနသဟာယ
Communicate	สื่อสาร, ติดต่อ	သိုဝ်,သၢၼ်၊ တိတ်,တေႃ,	သိုဝ်,သၢၼ်၊ တိတ်းတေႃ,	ၵပ်းသိုပ်,
Compact	แน่น, อัดแน่น	ၼႅၼ်ႉ၊ ၶတ်,ၼႅၼ်ႉ	ၼႅၼ်ႈ၊ ၶတ်းၼႅၼ်ႈ	ၼႅၼ်ႈၼႃ၊ ၵိၼ်,ၼႅၼ်ႈ
Compass *	เข็มทิศ	ၶဵမ်ထိတ်း	ၶဵမ်ထိတ်း	(အိမ်မြှောင်) ၵိင်,မျွင်,
Complain	ร้องทุกข์ ฟ้องร้อง	ႁွင်းထုၵ်း ၾွင်းႁွင်း	ႁွင့်တုၵ့် ပွင့်ႁွင့်	ၶၢင်းယၢၵ်ႈ ၶၢင်းၽၢၼ်
Complex, Complicate	ซับซ้อน	သပ်းသွၼ်ႈ	သပ်းသွၼ့်	ယုင်ႈယၢင်ႈ
Complexion	สีหน้า, สีผิว	သီၼႃႉ၊ သီၽိဝ်	သီၼႃႈ၊ သီၽိဝ်	ၽိဝ်ၼင်
Composer	นักแต่งเพลง	ၼၵ်းတႅင်,ၽလဵင်း	ၼၵ်ႉတႅင်,ၽဵင်း	ၽူႈတႅမ်ႈၵႂၢမ်း
Comprehend	เข้าใจ	ၶဝ့်ၵျႂ	ၶဝ်ႈၸႂ်	ပွင်,ၸႂ်
Compress	บีบ, อัด	ပိပ်,၊ ၶတ်,	ပိပ်,၊ ၶတ်း	တႅၵ်း

* **ထိတ်း** လုၵ်ႉတီႈပႃႇလိ Disa (**တိသ**) **ၼႄႈမိူင်း** ယႂ်ၼ်းမႃး ။

[illegible]

Without being cleverer
You can’t beat your opponent

ไม่เก่งกว่าเขา ย่อมไม่ชนะเขา

သူ့ထက်မတော်လျှင် သူ့ကိုပင်မနိုင်

ၵႂၢမ်းသွၼ်မိူင်းပိူၼ်ႈ

Only he who knows what is enough
will alway have enough

Tao Te Ching, Chapter 46
Lao Tzu, 6th century BC philosopher

ႁူႉလၵ်းဝႆႉ ၶၼ်လွၵ်ႈပဵင်းပေႃးယဝ့်
လင်ႇတေမီးပဵင်းပေႃးၵူႈမိူဝ်ႈ

လဝ်ႇၸိုဝ်ႇ, လၵ်းပၢႆးဝူၼ်ႉ ႁွၼ်ႇၸဝ်ႈၸရိတ်ႉၶူဝ်ပၢၵ်ႇပီ **6**
ပဵၼ် *တဝ်ႉတိူဝ်ႉၵိင်း* ၵၼ် **46**

(ႁဵၼ်ႈတွင်း ၵၼ် **44–45** ၶမ်ႇလႆႈသိုဝ်ႇပႃး။)

ရေးလာတဲ့ပေးစာ

သို့

သျှမ်းသံတော်ဆင့် သတင်းစဉ်

မူဆယ်မြို့ စာပေ/စာနယ်ဇင်းအတွင်းရေးမှူး ဦးတင်ထွန်း(ခ) ရွှေလီမောင်မောင်၏လုပ်ရပ်များသည် ၎င်းရယူထားသောအတွင်းရေးမှူး ဆိုသည့်ဂုဏ်သိက္ခာနှင့်လျော်ညီမှုမရှိကြောင်း စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ထံမှ ရရှိထားသော အချက်အလက်များ ရေးသားပေးပို့လိုက်ရပါသည်။

(၁) ၂၀၀၇ က မူဆယ်ခယကမှ အရင်းမပျောက် စာပေရန်ပုံငွေ ၆ သိန်းအား အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်း။ (ဘဏ်ဌာမအပ်၊ ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းမရှိ)

(၂) ၂၀၀၈ အတွင်းမူဆယ် စာပေ၊ စာနယ်ဇင်း ရန်ပုံငွေအဖြစ် မူဆယ်အငြိမ့်ပွဲပြုလုပ်၊ အငြိမ့်ခွေထုတ်၊ ရငွေ သုံးငွေရှင်းတမ်းမရှိ။

(၃) ၂၀၀၈ အတွင်း မူဆယ်မဂ္ဂဇင်း အမှတ် ၅ ထုတ်ရန် မဂ္ဂဇင်း ကြော်ငြာခငွေများ ကောက်ခံထားရှိပြီးကြော်ငြာခမည်မျှ၊ ငွေမည်မျှရှိကြောင်း၊ အဖွဲ့အားအသိမပေး ယခုချိန်အထိမဂ္ဂဇင်းမထွက်၊၎င်းရန်ပုံငွေများ အလွဲသုံးစားပြုလုပ်ထား ။

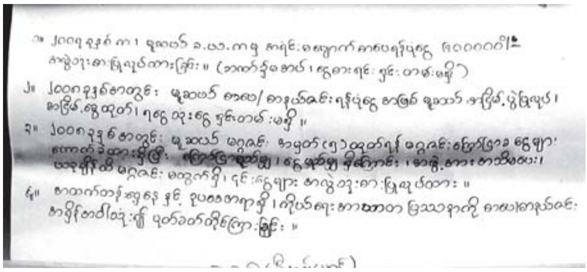

(၄) အထက်တန်းရှေ့နေနှင့် ဥပဒေအရာရှိ၊ ကိုယ်ရေးအာဃာတ ပြဿနာအပေါ် စာပေ၊ စာနယ်ဇင်းအရှိန်အဝါသုံး၍ ပုတ်ခတ်တိုင်ကြားခြင်း ။

အထက်ပါအချက်များမှာ စာပေ၊စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့အတွင်းရေးမှူး ဦးတင်ထွန်း (ခ) ရွှေလီမောင်မောင်၏ဂုဏ်ဒြပ်နှင့်မလျော်ညီသောလုပ်ရပ်များဖြစ်ပြီး ၎င်း၏ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုးရွား သိမ်ဖျင်းနိမ့်ကျမှုလုပ်ရပ်များစွာရှိပါသေးသည်။

မူဆယ်ဒေသခံ စာပေချစ်သူတစ်ဦး

3/2/2010

သို့

သျှမ်းသံတော်ဆင့် အယ်ဒီတာခင်ဗျား

နမ့်ခမ်းမြို့နယ် မယကဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်လွင် ရပ်ကွက်လူကြီးများထံမှ ငွေညှစ်ခြင်း

(၁) နမ့်ခမ်းမြို့ပေါ်ရှိရပ်ကွက် ၁၆ ရပ်ကွက်ဥက္ကဋ္ဌများ မယကရုံးသို့ အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန်အတွက် ကိုယ့်ထိုင်ခုံအတွက် ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ယူလာပြီး အစည်းအဝေးတက်ရန် ၅၊၁၊ ၂၀၁၀ ရက်၌ အတင်းအကြပ်စေ ခိုင်းခဲ့ပါသည်။ ထိုင်ခုံအဝယ်နောက်ကျခဲ့သော ပေါက်တိုက်ရပ်ကွက်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိုင်းလှအောင်ကို နိုင်ငံရေးပါတီနှင့်မကင်းရှင်းမှုအကြောင်းပြချက်ဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှနားခိုင်းခဲ့ပါသည်။

(၂) မြို့ပေါ်ရပ်ကွက်အားလုံး ရပ်ကွက်မြေပုံများကိုရေးဆွဲခိုင်းပြီး တစ်ရပ်ကွက်အတွက် မြေပုံတစ်စောင်လျှင် အနည်းဆုံးငွေ ၆၅၀၀၀ ကျပ်တောင်း၍ တချို့ရပ်ကွက်ကြီးဆိုလျှင် ၈၅,၀၀၀ ကျပ်တောင်းယူပါသည်။ ထို့အပြင်အခြားအကြောင်း အမျိုးမျိုးရှာကြံပြီး ရပ်ကွက်ဥက္ကဋ္ဌများအပေါ် ငွေညှစ်တောင်းနေပါသည်။

(၃) ထို့ကြောင့်ရပ်ကွက်ဥက္ကဋ္ဌများက ငြီးငြူနေကြပါသည်။ ယခုနှစ် ၂၀၁၀ ဇန်နဝါရီလ မကုန်ခင်မှာပင် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်လွင်နှင့် မယကရုံးသို့ငွေပေးသွင်းရသည်မှာ တစ်လမပြည့်မီ တစ်ရပ်ကွက်လျှင်

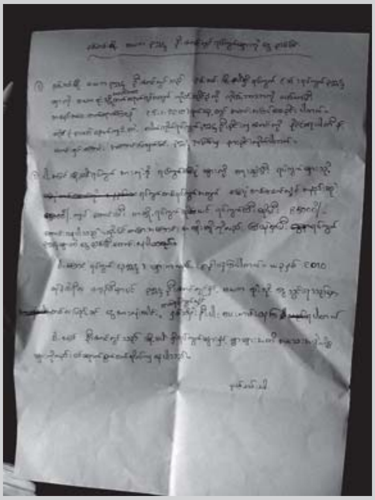

နှစ်သိန်း နီးပါး ပေးကမ်းနေရပါသည် ။

(၄) ထို့ထက်မကမြို့ပေါ်ရပ်ကွက်များအပြင် ကျေးရွာများအထိ အသေးအဖွဲကိစ္စများပါမကျန်ဝင်ရောက်စွက်ဖက် ဗိုလ်ကျလျက်ရှိပါသည်။

နမ့်ခမ်းသားတစ်ဦး *3/2/2010*

နအဖ ဆက်ဆံရေးအေးကျဲလာ၍ အပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့ ပိုသတိထား

ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲမြင့်အား သွားရောက်တွေ့ဆုံရန် ဝ ခေါင်းဆောင်ဒုတိယအကြိမ်ငြင်းဆန်ပြီးနောက်ပိုင်း နအဖဘက်နှုတ်ဆိတ်နေသောကြောင့် ပိုမိုသတိထားရမည်၊ ပြင်ဆင်မှုပိုရှိရမည်ဟု ဝ ခေါင်းဆောင်များပြောကြောင်းသိရပါသည်။

"သူတို့ဘက်ကတွေ့ဆုံဖို့ ဘာမှထပ်ပြောမလာတော့ဘူး၊ သူတို့ငြိမ်နေလေ ပိုသတိထားရလေဘဲ။ ကျနော် တို့ဘက်ကလဲ ပြင်ဆင်မှုတွေ သတိ ဝီရိယတွေ ပိုထားရလိမ့်မယ်" – ထိပ်ပိုင်းစစ်ဘက် ဝ အရာရှိတဦးက ပြောပါသည်။

ဖေဖေါ်ဝါရီလဆန်းပိုင်းတွင် ဒုဗိုလ် ချုပ်ကြီးရဲမြင့်က ဝ နှင့် သျှမ်းအပစ်ရပ်အားလားရှိုးစစ်တိုင်းရုံး၌ ဆင့်ခေါ်ခဲ့၏။ ဗိုလ်ချုပ် လွယ်မောဝ်သွားရောက်တွေ့ဆုံခဲ့သော်လည်း ဝ တို့ကမူ ခေါင်းခါငြင်းဆန်ခဲ့၏။

"လားရှိုးမှာသွားတွေ့ဖို့ ဝ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းက ထပ်ငြင်းပြီးနောက်ပိုင်း တနံ့ယန်းအခြေစိုက် ခလရ ၃၃ တပ်ရင်း မှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီး ကျော်ကျော်နိုင်က မြောက်ပိုင်း ဝ နယ် နဲ့မျက်နှာချင်းဆိုင် သံလွင်မြစ် တဘ့ဆိုင်းလျဲနံနဲ့ တဘ့ဆုပ်ဆွေ ကူးတို့ဆိပ် ၂ – ၃ နေရာသွား စစ်တယ်" – ဟု သျှမ်းအပစ်ရပ်နယ်မြေမှအမည်မဖေါ်လိုသူ ဒေသခံတဦးက ပြောဆိုသည်။

လားရှိုးတွေ့ဆုံပွဲ၌ အပစ်ရပ် SSA ခေါင်းဆောင်ဗိုလ်ချုပ်လွယ်မောဝ်းအား သတ်မှတ်ထားသည့် ပြည်သူ့စစ်အသွင်ပြောင်းအင်အားစာရင်း ယခုလနောက်ဆုံးမပေးပို့ပါက အင်အားသုံးတိုက်သင့်က တိုက်မည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ပါသော ဗိုလ်ရဲမြင့်၏ လေသံအပေါ် မိမိတို့တပ်မှူးများ ဂရုစိုက်အလေးထားပုံမရှိဟု SSA အရာရှိတဦးက ဤကဲ့သို့ ပြောပါသည်။

"အသွင်ပြောင်းဖို့ ဘယ်သူမှစိတ်မဝင်စားဘူး၊ နအဖက အင်နဲ့အားနဲ့ ကျူးကျော်လာလဲ ကျနော်တို့ဘက်က အဆင့်သင့်ဘဲ၊ လောလောဆယ် နအဖသဘောထားမပြောင်းရင် ကျနော်တို့ဒုဥက္ကဋ္ဌလဲ မြို့ထဲပြန်ဝင်မဲ့ အလားအလာမရှိဘူး၊ နအဖလုပ်လေ့ရှိတဲ့အတိုင်း အပြစ်တွေ လျှောက်ဖို့ပြီး ဖမ်းဆီးမှာစိုးလို့"

နအဖသဘောထား ပျော့ပြောင်းသည့်အရိပ်အယောင် မတွေ့ရလျှင် ဒုဥက္ကဋ္ဌဗိုလ်ချုပ်ကိုင်ဖှ လားရှိုးနေအိမ်ပြန်တော့မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ရဲမြင့်နှင့်တွေ့ဆုံစဉ်လည်းသူမပါကြောင်း၊ ထိုအချိန်မှစ၍ ယနေ့တိုင် စစ်ဦးစီးချုပ်ရှိရာ တပ်မဟာ ၁ နယ်မြေ၌သာရှိနေကြောင်းသိရှိရသည်။

အပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့ အားလုံးနယ်ခြားစောင့်တပ်ဖွဲ့အဖြစ် အသွင်ပြောင်းရန်စစ်အစိုးအကြိမ်ကြိမ်ခေါ် ယူဖိအားပေး၍နောက်ဆုံးကန့်သတ်ရက်ဒက်လိုင်းပေးခဲ့သော်လည်း UWSA, SSA, KIA, NDAA- ESS တို့ကလက်မခံဘဲ ခေါင်းခါငြင်းဆန် အချိန်ဆွဲလာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *15/02/2010*

မိုင်းလားအတွင်းရေးမှူးလုပ်ကြံခံရမှု အပစ်ရပ်များကြား ဂယက်ရိုက်

မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့အတွင်းရေးမှူး ဦးမင်းအိမ်လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံရပြီးနောက်ပိုင်း အပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များ သဘောထားကွဲလွဲမှု ဖြစ်စေမည့်ကိစ္စရပ်များ အထူးရှောင်ရှားပြီး ရင်းနှီးမှုပိုမိုရရှိလာကြောင်း – အပစ်ရပ် သျှမ်းပြည်တပ်မတော် အသိုင်းအဝိုင်းကပြောပါသည်။

"မိုင်းလားအတွင်းရေးမှူးဦးမင်းအိမ် လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံရပြီးနောက်ပိုင်းအသွင်ပြောင်းဖို့ SSA ရဲ့ ကေဒါတပ်သား ဆန္ဒသဘောထားပိုပြီးပြလာတယ်။ တပ်မပြိုကွဲဖို့၊ စည်းရုံးဖို့၊ လက်တွဲခိုင်မြဲဖို့ မိမိကိုယ်မိမိအားကိုးဖို့ဆိုတာ အဓိကဖြစ်လာတယ်" – ဝမ့်ဟိုင်းဒေသခံတဦးက ပြောပါသည်။

ဖေဖေါ်ဝါရီ ၂၅ ရက်ကစ၍ နယ်မြေစောင့်တပ်/ ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့အဖြစ်အသွင်ပြောင်းရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး အပစ်ရပ် သျှမ်းပြည်တပ်မတော် ဗဟိုကော်မတီအစည်းအဝေးတရပ်အား တပ်မဟာ ၁ ဌာနချုပ် ဝမ့်ဟိုင်း၌ ကျင်းပခဲ့၏။

ဥက္ကဋ္ဌ နှင့် ဒုဥက္ကဋ္ဌ ကိုယ်တိုင်အစည်းအဝေးတက်ရောက်ပြီး ဦးမင်းအိမ် သေဆုံးမှုသည်နယ်ခြားစောင့်တပ် အသွင်ပြောင်းခြင်းနှင့်လုံးဝပတ်သက် ဆက်နွှယ်သည်ဟု မြင်ကြောင်း ပြောကြသည်။

"မိုင်းလားအတွင်းရေးမှူးသေဆုံးမှုမှာ နအဖလက်ချက်မကင်းဘူး၊ အပစ်ရပ်အချင်းချင်းသဘောထားကွဲလွဲအောင် ဝ တပ်ဖွဲ့လက်ချက် သင်္ကာန်လုပ်ဇာတ်ခင်းတယ်၊ အဲဒါကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ခေါင်းဆောင်တွေအကြားဘုံရည်မှန်းချက်မရှိ သဘောထားကွဲလွဲနေရင် အခဲ့တိုင်းခံရမှာဆိုတာ သူတို့သဘောပေါက်ကြတယ်" – ဟု အပစ်ရပ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ရင်းနှီးသူတဦးကပြောပါသည်။

ဦးမင်းအိမ် လုပ်ကြံခံရမှုနှင့်ပါတ်သက်၍ သဲလွန်စများရနေပြီဖြစ်ကြောင်း၊ သေနတ်သမားများအသုံးပြုသည့် မက်တူးကားအဖြူရောင်ကိုရှာဖွေရာ ဝ တပ်ဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတစ်ဦးပိုင် ဟိုတယ်တခု၌ တွေ့ရပြီး ကားအတွင်း၌လည်း ဝ တပ်ဖွဲ့ထုတ်လုပ်သည့် ယာဘဆေးပြားများ၊ ဝတပ်ဖွဲ့အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများတွေ့ရကြောင်း ဝတပ်ဖွဲ့နှင့် မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့ကြားသဘောထားကွဲလွဲစေမည့် သတင်းမျိုးစစ်အစိုးရမှ ဝါဒဖြန့်ထုတ်ဝေခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *03/02/2010*

လက်နက်ချ–တပ်အသွင်ပြောင်းတာ ညံ့ဖျင်းသူ့အလုပ်ဟု cf-SSA ခေါင်းဆောင်ပြော

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *10/02/2010*

အပစ်ရပ်သျှမ်းပြည်တပ်မတော်အား နယ်မြေစောင့်တပ်/ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့အဖြစ် အသွင်ပြောင်းရန် နအဖဆက်တိုက် ဖိအားပေးနေချိန်တွင်SSAခေါင်းဆောင်တဦးက *"လက်နက်ချ/တပ်အသွင်ပြောင်းမှုသည် ညံ့ဖျင်းသူတို့၏လုပ်ရပ်"* ဟုတုန့်ပြန်ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း နီးစပ်သူတဦးက ပြောပါသည်။

"၂၀၀၉ နှစ်ကတည်းက လားရှိုးတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်အောင်သန်းထွဋ် က ဗိုလ်ချုပ်ကိုင်ဖကို အင်အားရာနဲ့ချီ ကိုယ်တိုင်ဦးစီးပြီးတော့ လက်နက်ချဖို့အထိဖြောင်းဖြစည်းရုံးတယ်။ စီးပွားရေးလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ အများကြီး ရစေရမယ်လို့လဲ မက်လုံးပေးဘူးတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကိုင်ဖ က လက်နက်ချတယ်ဆိုတာ ယောကျ်ားတယောက်/တော်လှန်ရေးသမားတယောက်အတွက် အနိမ့်ကျအသိမ်ဖျင်းဆုံးအလုပ်ဘဲလို့ တုန့်ပြန်ပြောဆိုခဲ့တယ်"–ဟု ခေါင်းဆောင်ပိုင်းနှင့် နီးစပ်သူတဦးက ပြောပါသည်။

တပ်အသွင်ပြောင်းရေးအတွက် ၂၀၁၀ ဖေဖော်ဝါရီ ၆ ရက် တွေ့ဆုံရာတွင် နအဖကိုယ်စားလှယ် ဒု – ဗိုလ်ချုပ်ကြီးရဲမြင့်မှ အပစ်ရပ် SSA ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်လွယ်မောဝ်းအား ယခုလကုန်နောက်ဆုံးထား၍ အသွင်ပြောင်းမည့် လူအင်အားစာရင်းများပေးပို့ရန် နောက်ဆုံးဒက်လိုင်းထပ်မံပေးလိုက်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

နအဖ ဆန္ဒသဘောထားကိုဆန့်ကျင်သူ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းတဦးက–*"အသက်ရှင်ရှန်းကန်နိုင်သမျှ ကာလပတ်လုံး ဆီးအိုးနဲ့ကျင်ငယ်စွန့်ရတဲ့* (ချုပ်နှောင်ခံရတဲ့သူ) *ဘဝမျိုးအဖြစ်မခံနိုင်ဘူး။ ဝှစ်သောက်ဘဝ* (လိုင်စင်မဲ့လူ) *နဲ့ နေတာပိုကောင်းတယ်"*– ဟု ပြောကြောင်း ၎င်းနှင့် နီးစပ်သူတဦးက ပြောပါသည်။

"အခုအခြေအနေက အပစ်ရပ်SSA ခေါင်းဆောင်တွေ ခိုင်မာပြတ်သားရမယ့်အချိန်၊ အစည်းအဝေးလဲ အရင်ကလို ရှဲန်ကျော်ဝို့ (စိန်ဂျော့) မှာ မလုပ်တော့ဘူး၊ စစ်ဦးစီးချုပ်ရှိတဲ့ တပ်မဟာ ၁ ဘက်လာလုပ်တယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကိုင်ဖကိုယ်တိုင် စစ်ဦးစီးချုပ် နဲ့ အတူရှိနေတယ်"–ဟုတပ်မဟာ ၁ ဌာနချုပ်အခြေစိုက်ဝမ့်ဟိုင်းနယ်သားတဦးကပြောသည်။

အပစ်ရပ် သျှမ်းပြည်တပ်မတော် ထိန်းချုပ်နယ်မြေသည် အခြားအင်အားကြီးအပစ်ရပ်တပ်ဖွဲ့များကဲ့သို့ နယ်စပ် နယ်နမိတ်ထိစပ်ခြင်းမရှိ၊ ထိန်းချုပ်နယ်မြေအတွင်း၌ နအဖတပ်များသွားလာလှုပ်ရှားလေ့ ရှိခြင်းကြောင့် တခြားအပစ်ရပ်တပ်များထက် ပိုမိုဖိအားပေးခံနေရခြင်းဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်သူများက ပြောပါသည်။ ❑

USA ကူလျှင် အပစ်ရပ်အားလုံးရှင်းနိုင်မည်ဟု တိုင်းချုပ်ပြော

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၄ ရက် တြိဂံစစ်တိုင်းရုံး တပ်တွင်းအရာရှိ အစည်းအဝေး၌ ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်မင်းအောင်လှိုင်က *'အမေရိကန်ကူလျှင် အပစ်ရပ်များအား ချက်ချင်းရှင်းပစ်နိုင်သည်'*– ဟု ပြောကြောင်းသိရသည်။

"ရဟတ်ယာဉ်နဲ့ကျိုင်းတုံရောက်တယ်။ မနက် ၁၀ နာရီကနေ ၁၁ နာရီကျော်အထိ အစည်းအဝေးလုပ်တယ်။ တိုင်းချုပ်ကြီးက ***'ဗမာ့တပ်မတော်ကိုအာခံနေတာ ဝ ၊ ကေအိုင်အို နဲ့ မိုင်းလား။ သူတို့က တရုတ်အတွက် ခြံစည်းရိုးဖြစ်နေတော့ အမေရိကန်ကူမှရမယ်'*** *လို့ ပြောသွားတယ်"*–ဟုကျိုင်းတုံ တပ်တွင်းအရာရှိနှင့်ရင်းနှီးသူတဦးက ပြောပါသည်။

အစည်းအဝေးတွင် တိုင်းချုပ်ကြီးက–

၁။ အပစ်ရပ် ဝ ၊ ကေအိုင်အို၊ မိုင်းလား တပ်ဖွဲ့တို့သည် တပ်မတော်ကိုအာခံနေကြောင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးထုတ်လုပ်ရောင်းဝယ်မှုကြောင့် သူတို့ကိုအမေရိကန်ကအလိုရှိနေကြောင်း၊ အမေရိကန်ကူညီပါက ၎င်းတို့အားလွယ်လွယ်နှင့်ရှင်းလင်းသုတ်သင်နိုင်ကြောင်း၊

၂။ တရုတ်ပြည်က အဆိုပါအပစ်ရပ်များအားနယ်ခြားခြံစည်းရိုးအဖြစ် အသုံးပြုနေသဖြင့် ဗမာ့တပ်မတော်၏ စေတနာကိုနားလည်ပြီး ဥပဒေဘောင်အတွင်း ဝင်ရောက်လာစေရန် နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများ က အနုနည်းနှင့် စည်းရုံးသိမ်းသွင်းနေကြောင်း၊

၃။ လာမည့်ရွေးကောက်ပွဲတွင်လည်း နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးရေး၌ ကူညီသည့်အဖွဲ့အစည်းများအား ထောက်ခံမဲထည့် ပေးရန် အလွန်ပင်အရေးကြီးကြောင်း၊ တိုင်းပြည်နေ့စဉ်နှင့် အမျှဖွံ့ဖြိုးလာသောကြောင့် နေရာဒေသမရွေး နေ့ချင်းပေါက်သွားရောက်နိုင်ကြောင်း စသဖြင့်ထည့်သွင်းပြောကြားသွားသည်ဟု အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်က ဆက်ရှင်း ပြပါသည်။

"ဒု ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမင်းအောင်လှိုင်က အဆင့်ပိုမြင့်လာတယ်ထင်တယ်။ အရင်က သူတယောက်ထဲ ရယာဉ်နဲ့ ခရီးမသွားစဖူး– အခုရွေးကောက်ပွဲအတွက်၊ အပစ်ရပ်တွေကိုရှင်းပစ်ဖို့၊ အခွင့်အာဏာပိုရလာတော့ ဩဝါဒပေးဖို့သက်သက် နေ့ချင်းပြန်လာသွားတယ်"–ဟုတိုင်းရုံးအရာရှိတဦးက ဆိုကြောင်းအဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်က ပြန်လည် ပြောပြ၏။

ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးမင်းအောင်လှိုင်သည် သျှမ်းပြည် စစ်တိုင်းချုပ် – အရှေ့ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် (ရပခ)၊ အရှေ့မြောက်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် (ရမခ) နှင့် ကျိုင်းတုံအခြေစိုက် တြိဂံတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် အပြင် ရပခ တိုင်း လက်အောက်ခံ ကရင်နီပြည်(ကယား) ကိုပါ ပူးတွဲတာဝန်ယူသူ ယခင်တြိဂံတိုင်းမှူးဖြစ်သည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *15/02/2010*

သျှမ်းပြည်ကွန်ဂရက် EC ဥက္ကဋ္ဌ လားဟုခေါင်းဆောင်ပြန်လည်အရွေးခံရ

ဒုတိယအကြိမ်မြောက် သျှမ်းပြည်ကွန်ကရက်ညီလာခံကို သျှမ်းပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီ RCSS ဌာနချုပ်လွယ်တိုင်းလဲျန်း၌ ၃ ရက်ကြာ ကျင်းပခဲ့သည်ဟုသိရပါသည်။

"ဒီမိုကရေစီနည်းနဲ့ ဗဟိုအမှုဆောင် ၉ ယောက် ပြန်ရွေးတယ်၊ တာဝန်သက်တမ်း ၁ နှစ်ကနေ ၂ နှစ်တိုးလိုက်တယ်။ (LDU)လားဟူ အမျိုးသားခေါင်းဆောင် ဦးဂျဘိုးလုံကဘဲ လျို့ဝှက်မဲအများဆုံးနဲ့ ဒုတိယ အကြိမ်အဖြစ် ဥက္ကဋ္ဌနေရာပြန်ရတယ်" – ဟု ညီလာခံတက်ရောက်သူ တဦးက ပြန်လည်ပြောပြ၏။

၂၀၁၀ ဖေဖော်ဝါရီ ၄ – ၆ ရက်ကျင်းပခဲ့သည့် သျှမ်းပြည်ကွန်ကရက် Shan State Congress SSC ညီလာခံတွင် – ၁။ EC ၉ ဦး၏ တာဝန်သက်တမ်း ၂။ ရန်ပုံငွေရှာဖွေရေး ၃။ စည်းရုံးရေး (သျှမ်းပြည်အတွင်းလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းအားလုံး၊ သျှမ်းပြည်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံရေးပါတီ၊ လူထုအခြေပြုလူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဆိုင်ရာ တတ်သိပညာရှင် ဩဇာတက္ကိမရှိပုဂ္ဂိုလ်များအားစည်းရုံးရန်)၊ ၄။ EC ၉ ဦး၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာတာဝန်ဝတ္တရားများ/ငွေကြေးသုံးစွဲပိုင်ခွင့် –– စသဖြင့် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်ဟုဆိုသည်။

ပအိုဝ်း၊ လားဟူ၊ ဝ နှင့် သျှမ်းတိုင်းရင်းသား ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သည့်သျှမ်းပြည်ကွန်ကရက်သည် သျှမ်းပြည်တွင်းနေ တိုင်းရင်းသားအားလုံးတန်းတူအခွင့်အရေးရရှိရေး၊ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းဖြင့်လက်တွဲဖြေရှင်းရေးအတွက် ၂၀၀၈ နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင်စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ဖွဲ့စည်းစဉ်ကသျှမ်းပြည်တွင်း/ပြည်ပ အသင်းအဖွဲ့ကြီးငယ် ၁၄ ဖွဲ့သာပါဝင်ခဲ့သော်လည်း ယခုနှစ်တွင် ၂၆ ဖွဲ့အထိတိုးချဲ့ခဲ့သည်ဟု အစည်းအဝေးတက်ရောက်သူများက ပြန်လည်ပြောပြပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *09/02/2010*

သမိုင်းဝင် သျှမ်းတော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင် ကွယ်လွန်

၁၉၅၉ တန့်ယန်းတိုက်ပွဲနာမည်ကြီး သျှမ်းတော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ဒေဝိန် အသက် ၈၉ နှစ်သည် သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း သီပေါမြို့နယ် နောင်ကော့ရွာနေအိမ်၌ ဂျန္နဝါရီ ၂၉ ရက်က ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ဗိုလ်ဒေဝိန် ကို လုံးကြာဆိုင် ပဲ့နန်းကူတို့မှ ၁၉၂၁ မေလ ၂၈ ရက် မိုင်းရယ်နယ် မိုင်းမားအုပ်စု ဝမ့်နမ့်ဖတ်လိန်းရွာတွင် မွေးဖွားခဲ့၏။ ၃ ဝါ ကိုရင်ဝတ်နှင့်ဘုန်းတော်ကြီးပညာလေ့လာဆည်းပူးခဲ့၏။ အိမ်ထောင်၃ ဆက်၊ သားသမီး ၇ ယောက် မြေးမြစ်များစွာ ထွန်းကားသည်ဟုလည်းမိသားစုဝင်တဦးက ပြောပါသည်။

၁၉၄၅ , ၁၉၅၃ နယ်ကျုံလာသည့် တရုပ်ဖြူတပ်များအား မိုင်းတွမ်းမြို့စားနှင့်အတူ ရွတ်ရွတ်ချုံချုံတွန်းလှန် တိုက်ထုတ်ခဲ့၏။ ၁၉၅၉ သျှမ်းပြည် တော်လှန်ရေးစတင်ချိန်ကစပြီး တော်လှန်ရေးထဲပါဝင် လာသည်။

၁၉၅၉ နိုဝင်ဘာ ၁၅–၃၀ ရက်နေ့ တန့်ယန်းမြို့ကို နုံစစ်ဟန် သျှမ်းတော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့ စီးနင်းသိမ်းပိုက်စဉ် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်သည်။ လားရှိုး – တန့်ယန်း ကားလမ်းပေါ်ရှိ လွယ်ပန်ဖရား ဗမာတပ်စခန်းကိုတိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ပြီး စစ်ကူမဖြည့်နိုင်ရန် ဖြတ်တောက်လိုက်သဖြင့် ဗိုလ်မောင်ဦးဆောင်သော နုံစစ်ဟန်တပ်ဖွဲ့ တန့်ယန်းမြို့ကို သိမ်းပိုက် နိုင်ခဲ့သည်။

ဗမာ့တပ်မတော်က တိုက်လေယာဉ်များနှင့် အဆက်မပြတ်ဗုံးကျဲတိုက်ခိုက်သောကြောင့် ၁၉၅၉ နိုဝင်ဘာနှောင်းပိုင်း၌ ဗိုလ်ဒေဝိန်တို့ တပ်ဆုတ်ခဲ့ရပါသည်။

တန့်ယန်းမြို့အား ၁၀ ရက်ကျော်ကြာသိမ်းပိုက်နိုင်သည့် သတင်းများ နိုင်ငံခြားအသံလွှင့်ရုံမှ လွှင့်ထုတ်ခဲ့သောကြောင့် သျှမ်းတော်လှန်ရေးခရီး ပထမခြေလှမ်းကမ္ဘာကိုသိစေ၏။ အဆိုပါတိုက်ပွဲ ကြောင့်လည်း မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်အများအပြား တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့သို့ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်ဟု သျှမ်းခေါင်းဆောင်တဦးကပြောပြပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *05/02/2010*

သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနားများ ပြည်တွင်းပြည်ပ၌ ကျင်းပ

ဖေဖော်ဝါရီ ၇ ရက် ၆၃ နှစ်မြောက် သျှမ်းပြည်နေ့ အခမ်းအနားတွေကို ရန်ကုန်မြို့မှာ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။

ရန်ကုန် မရမ်းကုန်းမြို့နယ် ၉ မိုင် အောင်မြေဘုံသာသျှမ်းဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းမှာ သျှမ်းပြည်နေ့ ကျင်းပတဲ့အကြောင်း အခမ်းအနား စီစဉ်သူ သျှမ်းအမျိုးသမီးတစ်ယောက်က ပြောပြပါတယ်။

"တောင်ကြီးအသင်းကနေ ဦးဆောင်ပြီးတော့ရန်ကုန်ရောက် သျှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသူ တိုင်းရင်းသားတွေ ကပွဲလေးတွေကျင်းပပါတယ်။ အခန်းအနားမှာ ဥက္ကဌကအမှာစကားပြောတာကလွဲလို့ ကျန်တာ ဘာမှသိပ်မရှိပါဘူး။ ခနေ အသင်းရှိမယ်။ အင်းသားအသင်းရှိမယ်။ တအာန်းအသင်းရှိမယ်။ သျှမ်းစာပေနဲ့ ယဉ်ကျေးမှု အသင်းရှိမယ်။ ထုတ်မောင်းယဉ်ကျေးမှုအသင်းရှိမယ်။ ဝ အသင်းရှိမယ်။ အဲဒီ အဖွဲ့ တွေကနေလာကပြပါတယ်။ ကျင်းပရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ သျှမ်းပြည်နေ့ အထိမ်းအမှတ်ပေ့ါ။ ရန်ကုန်ရောက် သျှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားများအမှတ်တရ အနေနဲ့ လုပ်တာပါ။"

သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို သျှမ်းသံတော်ဆင့် သတင်းဌာန အယ်ဒီတာ ဦးခွန်စိုင်းက အခုလိုပြောပါတယ်။

"သမိုင်းအရဆိုရင် နက်ရှင်နယ်ဒေး လို့ခေါ်တယ်ဗျ။ ဒါပေမယ့် လွတ်လပ်ရေးရပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းမှာနယ်ရှင်နယ်ဒေးလို့ခေါ်တာအဓိပ္ပါယ် ပြောင်းလာတယ်။ အရင်တုံးကလူမျိုးလို့ အဓိပ္ပါယ်မရဘူး။ နယ်ရှင်နယ် ဒေးဆိုတာ။ ဒီတိုင်းပြည်တပြည်မှာရှိနေတဲ့ ပြည်သူတရပ်လုံး အဲလို အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် လွတ်လပ်ရေးရပြီးတဲ့နောက်ပိုင်းကျတော့ အဓိပ္ပါယ်တွေပြောင်းလာပြီးတော့ နယ်ရှင်နယ်ဆိုတာလူမျိုးဖြစ်လာ တယ်။ အဲလိုမျိုးဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ ပြည်နယ်နေ့ လို့ ပြောင်းရင် ကောင်းမယ်ဆိုပြီးတော့မှ ဖဆပလခေတ်ကတည်းကနေစပြီးတော့ အဆိုပြုခဲ့တာ။ နောက်ပိုင်းအသေအချာဖြစ်သွားတာတော့ မဆလခေတ် မှာပေ့ါ။"

နှစ်စဉ်ကျင်းပနေကျ အခမ်းအနားကို သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် SNLD က ဒီနှစ်မကျင်းပဖြစ်ဘူးလို့ သိရပါတယ်။

အလားတူဘဲ ၆၃ ကြိမ်မြောက် သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ကို ဂျပန်နိုင်ငံ တိုကျိုမြို့မှာ ဂျပန်ရောက်သျှမ်းတိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းတွေ စုပေါင်းကျင်းပခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲရော ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုပြသတဲ့ပွဲပါ ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။

ပြည်ပရောက်သျှမ်းတိုင်းရင်းသားတွေကတော့ သျှမ်းပြည်နေ့ ကို သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့လို့ခေါ်ပြီး ဂျပန်နိုင်ငံမှာ ကျင်းပလာခဲ့တာ အခု ဆိုရင် ၁၇ ကြိမ် ရှိသွားပြီလို့ သိရပါတယ်။

သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ဟာ ၁၉၄၇ ဖေဖော်ဝါရီလမှာ ပင်လုံ စာချုပ်ကို အစပျိုးပေါ်ပေါက်လာပေမယ့် ဒီကနေ့အချိန်အထိ သျှမ်းပြည် တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ မူလအခွင့်အရေးတွေ ဆုံးရှုံးနေဆဲပါလို့ ဂျပန်နိုင်ငံ သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ဥက္ကဌစိုင်းဝမ်းဆိုင်ကပြောပါတယ်။

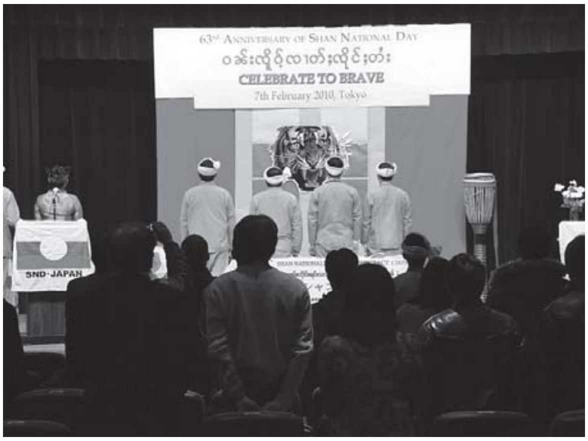

ဂျပန်နိုင်ငံမှာကျင်းပတဲ့ သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ကို တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ စုစုပေါင်းလူ ၃၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြတယ်လို့ သိရပါတယ်။

Agencies *(7/02/2010)*

သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ မရှိလျှင် ပြည်ထောင်စုနေ့ မရှိနိုင်

"သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ မရှိလျှင် ပြည်ထောင်စုနေ့ မရှိနိုင်"– ဟု သျှမ်းပြည်တပ်မတော်လွယ်တိုင်းလဲျန်း ဌာနချုပ်၌ ကျင်းပသည့် ၆၃ နှစ်မြောက် သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ ဂုဏ်ပြုပွဲတွင် သျှမ်းခေါင်းဆောင် တဦးက မိန့်ခွန်းခြွေခဲ့သည် ဟုဆိုသည်။

"SSC Shan State Congress ဥက္ကဌ ဦးဂျပိုးလုံက သဘာပတိ လုပ်မိန့်ခွန်းခြွေတယ်။ လားဟူအမျိုးသား အမျိုးသမီးနှစ်ဦးလဲ လားဟူ ဘာသာနဲ့ ပြောသွားတယ်။ ပြည်ထဲရေးဌာနတာဝန်ခံဒု – ဗိုလ်မှူးကြီး ပေါင်ခေးကတော့ သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ သမိုင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး – ***သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ မရှိရင် ပြည်ထောင်စုနေ့ ရှိမှာမဟုတ်ဘူး၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်ပြည်ထောင်စုနေ့ မရှိရင်လဲ ဂျနွဝါရီ ၄ ရက် လွတ်လပ်ရေးနေ့ ရှိမှာမဟုတ်ဘူး*** *– လို့ ပြောသွားတယ်"* – ဟု ပွဲတက်ရောက်သူတဦးက ပြန်လည်ပြောပြသည်။

၆၃ နှစ်မြောက်သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ကို လွယ်တိုင်းလဲျန်း ဌာနချုပ်၌ ဖေဖော်ဝါရီ ၇ ရက် မနက် ၈း၃၀ နာရီ တွင်ကျင်းပရာ RCSS/ SSA ခေါင်းဆောင် ဒု – ဗိုလ်ချုပ်ကြီးယွက်စစ်အား စစ်သည်အင်အား ၁၀၀၀ ကျော်က စစ်ရေးပြချီတက်အလေးပြုကြောင်း၊ PNLO, KNPP,

KNU, LDU, PSLF,အသီးသီးမှ သဝဏ်လွှာပေးပို့ကြကြောင်း ၎င်းက ဆက်ပြောပြ၏။

"ပင်လုံစာချုပ် ချုပ်ရတဲ့ အကြောင်းရင်းကလဲ သျှမ်းပြည်နဲ့ ဗမာပြည်သီးခြားတည်ရှိခဲ့ပါဘဲ။"– ဟု ဒုဗိုလ်မှူးကြီးပေါင်ခေးက ပြောကြားသည်ဟုဆိုသည်။

"နိုင်ငံခြားရောက် သျှမ်းပြည်သားတွေက သျှမ်းပြည်အမျိုးသား နေ့အကြောင်း လွတ်လွတ်လပ်လပ်ဆွေးနွေးဖလှယ်နိုင်ကြတယ်။ ပြည်တွင်းမှာတော့အဆင်ပြေသလိုဘဲလုပ်ကြတယ်။သျှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသား တွေရဲ့ရင်ထဲမှာ အဲနေ့ဟာဘာနေ့လဲဆိုတာမေ့မထားပါဘူး"–ဟု ထိုင်းရောက် ရန်ကုန်သျှမ်းစာပေယဉ်ကျေးမှုအသင်းသားတဦးက သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ပြော၏။

သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့အား သျှမ်းပြည်အနှံ့အပြား၌ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင်မကျင်းပနိုင်ကြောင်း၊တောင်ကြီးမြို့တော်တွင်တိုင်းရင်းသား စုံညီညစာစားပွဲအဖြစ်ကျင်းပကြောင်း၊ မူဆယ်မြို့တွင်လူငယ်မောင်မယ်များပျော်ပွဲစားထွက်ကြကြောင်း၊ သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ဆိုင်ရာ သော့တွဲ၊အင်္ကျီများလည်းထုတ်လုပ်ဝတ်ဆင်ကြကြောင်း၊ မန္တလေးတက္ကသိုလ် သျှမ်းစာပေယဉ်ကျေးမှုကော်မတီကကျင်းပသကဲ့သို့ ရန်ကုန်သျှမ်းစာပေယဉ်ကျေးမှုအသင်းကလဲတိုင်းရင်းသားရိုးရာပဒေသာကပွဲအဖြစ် ကျင်းပခဲ့ကြရကြောင်း ကော်မတီဝင်တဦးကပြောပါသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *08/02/2010*

သျှမ်းခေါင်းဆောင်များလွှတ်ပေးရန် နအဖ ထိပ်သီးထံ SNLD တောင်းဆို

သျှမ်းတိုင်းရင်းသားများဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးခွန်ထွန်းဦးနှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး စိုင်းညွန့်လွင်တို့အား လွှတ်ပေးရန် SNLD အတွင်းရေးမှူးများအဖွဲ့က တပ်မတော်အကြီးအကဲထံသို့ ဖေဖော်ဝါရီ ၉ ရက် နေ့စွဲနှင့် ကြေငြာချက်ထုတ်ပြန်ပြီး တောင်းဆိုလိုက်ပါသည်။

ကြေငြာချက်တွင် SNLD ဥက္ကဋ္ဌ ဦးခွန်ထွန်းဦးနှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး စိုင်းညွန့်လွင်တို့အား သက်ဆိုင်ရာ နအဖ တာဝန်ရှိသူများက ခေတ္တတွေ့ဆုံရန်ခေါ်ဆောင်သွားသည်မှစ၍ ပူတာအိုမြို့အကျဉ်းထောင်နှင့် ကလေးမြို့အကျဉ်းထောင်တို့၌ နှစ်ရှည်ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခံထားရသည်မှာ ၅ နှစ် တင်းတင်းပြည့်မြောက်ပြီဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

သဘောထားမတိုက်ဆိုင်သူ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားသူများအား ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းအကျဉ်းချထားခြင်းမှာ နိုင်ငံတော်အတွက် လုံးဝအကျိုးမရှိသည့်အပြင် အမျိုးသားသွေးစည်းညီညွတ်မှုနှင့် ဒီမိုကရေစီဖော်ဆောင်မှုအဖို့များစွာထိခိုက်နစ်နာစေသည်ဟုလည်း ဖော်ပြထား၏။

အဆိုပါ SNLD ၏ ကြေငြာချက် နောက်ဆုံးအပိုဒ်တွင် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသော ဥက္ကဋ္ဌခွန်ထွန်းဦးနှင့် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး စိုင်းညွန့်လွင်အပါအဝင် နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက်ကြောင့် အကျဉ်းကျနေသူများ၊ နေအိမ်တွင်အကျယ်ချုပ်ဖြင့် အထိန်းသိမ်းခံနေရသူများအားလုံး ခြွင်းချက်မရှိအမြန်ဆုံးပြန်လွှတ်ပေးပြီး တပ်မတော်အကြီးအကဲများ၊ အတိုက်အခံနိုင်ငံရေးအင်အားစုများနှင့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများစုံညီစွာပါဝင်သည့် သုံးပွင့်ဆိုင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး အမြန်ဆုံးစတင်ဆောင်ရွက်သွားပါရန် အရေးတကြီးလိုအပ်နေပြီဖြစ်ကြောင်း တိုက်တွန်းထားပါသည်။

၂၀၀၅ သျှမ်းပြည်အတိုင်အပင်ခံကောင်စီ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ရန် ကြိုးစားမှုအပေါ် နအဖစစ်အစိုးရက ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ရန်ကြံစည်မှုဟု စွပ်စွဲကာ ခွန်ထွန်းဦးနှင့် စိုင်းညွန့်လွင်အပါအဝင် သျှမ်းခေါင်းဆောင် ၉ ဦးအား လူ့သက်တမ်းထက်ရှည်ကြာသည့်ထောင်ဒဏ်ဖြင့် နအဖက အသီးသီးပစ်ဒဏ်ပေးခဲ့သည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *09/02/2010*

ပြည်ထောင်စုနေ့မိန့်ခွန်း
ပင်လုံနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း နာမည် လုံးဝ မပါရှိ

သျှမ်းသံတော်ဆင့် 12/02/2010

သျှမ်းပြည် ပင်လုံ၌ကျင်းပသည့် ပြည်ထောင်စုနေ့ အခမ်းအနားတွင်ပင်လုံနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနာမည်တခွန်းတပါဒမျှမလုစ်ဟသည့် နအဖအကြီးအကဲဗိုလ်သန်းရွှေ၏ မိန့်ခွန်းသဝဏ်လွှာကို ဒေသခံပြည်သူအားဆင့်ခေါ်ပြီး နားထောင်စေခဲ့ကြောင်းစုံစမ်းသိရှိရပါသည်။

"ပြည်ထောင်စုနေ့ အခမ်းအနားကို သမိုင်းဝင်ပင်လုံ ကျောက်တိုင်မှာကျင်းပတယ်။ ပြည်ထောင်စုသန္ဓေတည်ရာပင်လုံ သမိုင်းကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း နာမည်နာမ တခွန်းတပါဒမှ မပြောဘူး" – ဟု ပင်လုံသားတဦးက ပြောပြပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်၌ကျရောက်သော ၆၃ နှစ် မြောက် ပြည်ထောင်စုနေ့ အခမ်းအနားကို သျှမ်းပြည်မြို့နယ်တိုင်း၌ ဒေသခံ နအဖအာဏာပိုင်တို့မည်ကာမတ္တ ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ အခမ်းအနား၌ မြို့နယ်အကြီးအကဲများက နအဖထိပ်သီး ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေပေး ပို့ခဲ့သော ၅ မိနစ်ကြာ မိန့်ခွန်းသဝဏ်လွှာဖတ်ကြားရကြောင်း၊ ထိုသဝဏ်လွှာ

တွင်ပုံတောင်ပုံညာ၌တွေ့ရှိသော နှစ်သန်း ၄၀ ခေတ်က ပရိုင်းမိတ်အကြောင်းအစချီပြီး ယခုနှစ်အတွင်းကျင်းပမည့် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲအထိ သမိုင်းကြောင်းများ ထုတ်ဖော်ခဲ့သော်လည်း ပင်လုံ နှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနာမည် တလုံးတပါဒမှ ပါဝင်ခြင်းမရှိဟုဆို၏။

"ဗမာ့သမိုင်းမှာက ကမ္ဘာ့လူသားအစ ပုံတောင်ပုံညာကပေါ့။ ပြီးတော့ ဘုရင့်နောင် အလောင်းဘုရား တိုင်းပြည် ခန်းနားပုံပေါ့၊ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်ဝင်လာတော့ တိုင်းရင်းသားစုပေါင်းဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲဝင်ပြီး လွတ်လပ်ရေး အရယူခဲ့တယ်။ ဒီနှစ်ကျင်းပမယ့်ရွေးကောက်ပွဲမှာ ကောင်းမွန်တဲ့လူပုဂ္ဂိုလ်ရွေးချယ်သွားဖို့ စတာတွေပါတယ်။ ထူးချွန်တဲ့ကျောင်းသူ/သားတွေကိုဆုချတယ်။အားကစားပြိုင်ပွဲလုပ်တယ်။ ညပွဲဘာမှမရှိဘူး" – ဟု မူစယ် ဒေသခံ တဦးက သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ပြော၏။

ပြည်ထောင်စုနေ့တွင် အိမ်တိုင်းစေ့ နိုင်ငံတော်အလံထူရန် မပြောကြောင်း၊ အစိုးရရုံးနှင့် ဟော်တယ် တည်းခိုခန်းများတွင်သာ အလံထူခိုင်းကြောင်း၊ ပင်လုံမြို့တွင် ကြီးကျယ်ခမ်းနားသည့် ပြည်ထောင်စုနေ့ မကျင်းပသော်လည်း လောင်းကစားဝိုင်းကိုမူ ၁၅ ရက်တိုင်တိုင် ကျင်းပမည်ဟု ပင်လုံသားက ဤကဲ့သို့ဆက်ပြော၏။

"လောင်းကစားဝိုင်းကဖေဖော်ဝါရီ ၂ ရက်နေ့စပြီး ၁၅ ရက် ၊ ကန်ထရိုက်ဆွဲတာ ရပ်ကွက် (၁) က ဦးအောင်စိုးဝင်းတဲ့။နှစ် ၂၀ ကျော် ပင်လုံပြောင်းနေတဲ့ ဗမာပြည်သား။ သူက မယကဥက္ကဋ္ဌ ဦးလှမြင့်နဲ့ ပေါင်းပြီးလုပ်တယ်။ စစ်တပ်၊ ပုလိပ်၊ ခယက၊ မယက၊ ထွေအုပ်၊ စရဖ တွေအားလုံးကို လာဘ်ထိုး ကျွေးပြီးလုပ်တယ်"

ယခုနှစ် ပြည်ထောင်စုအခမ်းအနားများကို သုံးသပ်ကြည့်ပါက ပင်လုံ နှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ စစ်မှန်သည့် ပြည်ထောင်စုအရေးတို့သည် တဖြေးဖြေးသဖွယ် နအဖ ထိပ်သီးကြီးများအား ခြောက်လှန့်နေကြောင်း၊ ပင်လုံကို နအဖလက်ခံလျှင် ကချင်တပ်ဖွဲ့ လက်နက်ပင်ချမည်ဟု **KIO** မှ ပြောကြားကမ်းလှမ်းခဲ့သော်လည်း မပခတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်စိုးဝင်းက ပင်လုံခေတ်မဟုတ်တော့ဟုပြန်ပြောကြောင်း – နအဖကအာဏာလက်ကိုင်ထားရန်ဘမ်းပြ ပြောဆိုခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း သျှမ်းပြည်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရေး ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ စဝ်ခင်းဆာယီက ပြောဆိုသုံးသပ်ပါသည်။ ❑

ပြည်စောင့်တပ်ဖြစ်ရန်အသင့်

အပစ်ရပ်ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ် **PNO** ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်ခမ်းထီ က ပြည်စောင့်တပ် **HGF** အဖြစ် အသွင်ပြောင်းရန် မိမိတို့တပ်ဖွဲ့ဝင် အင်အား ၁၃၅၀ ဦး အသင့်လျာထား သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ တပ်သား ၁၃၀၀ နှင့် အရာရှိ ၅၀ ရှိကြောင်း အောက်တိုဘာလဆန်းပိုင်း၌ ပြောဆိုသည်။

မြန်မာတိုင်းမ် ၉–၅/၁၀/၀၉

မပြင်ရင်မဝင်

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကိုမပြင်ဘူးဆိုရင် ရွေးကောက်ပွဲမှာ ကျနော်တို့ ပါဝင်ဖို့ လမ်းမရှိဘူး။

ပူးချင်းရှဲန်းထန်ႏ
ညီညွတ်သောတိုင်းရင်းသားမဟာမိတ်အဖွဲ့ UNA ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်

ရွေးကောက်ပွဲတခု ဖြစ်လာမယ်ဆိုရင် နောက်ဆုံးမှာတော့ စစ်အစိုးရလဲ နိဂုံးချုပ်ခန်းရောက်ပြီး အဲဒီနောက်မှာ အရပ်သားအစိုးရ တရပ်ပေါ် လာမယ်လို့ ကျနော်တို့ မျှော်လင့်မှန်းဆရတယ်။

ဦးသုဝေ *ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ*

စစ်ရေး

အပစ်ရပ်များအား အင်အားသုံးတိုက်ရန်မလိုဟု တြိဂံတိုင်းမှူးပြော

အပစ်ရပ်အဖွဲ့များ စီးပွါးအာဏာလုရင်း အချင်းချင်းသတ်ဖြတ်မည်ကို ထိုင်ကြည့်ရုံရှိသည်ဟု တြိဂံတိုင်းမှူးကပြောကြောင်း ခိုင်လုံသည့် သတင်းရပ်ကွက်ကပြော၏။

ဇန္နဝါရီ ၂၇ ရက် မိုင်းလားအပစ်ရပ်NDAA- ESSအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ဦးမင်းအိမ်လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခံမှုအပေါ် ဝမ်းနည်းကြေကွဲကြောင်းပြောကြားပြီးနောက်တရက် ကျိုင်းတုံ စစ်တိုင်းရုံးအစည်းအဝေး၌ ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“မိုင်းလားအဖွဲ့ အတွင်းဖြစ်နေတာကိုကြည့်လိုက်တာနဲ့ အပစ်ရပ်တွေကိုအင်အားသုံးတက်တိုက်စရာမလိုတော့ဘူး။ သူတို့ တွေ အာဏာလု၊ စီးပွါးလုပြီး အချင်းချင်းသတ်ဖြတ်မယ့်ပွဲကို ပျော်ပွဲစားဝိုင်းမှာ ဒူးနဲ့ ထိုင်ကြည့်နေရုံဘဲ၊ မတိုက်ရဘဲအနိုင်ရနေပြီ။” ဟု အစည်းအဝေး၌ ပြောဆိုကြောင်း အမည်မဖော်လိုသည့် အရာရှိ တစ်ဦးကပြော၏။

ဂျန္နဝါရီ ၃၁ ရက်နေ့ ဦးမင်းအိမ်၏ ဈာပနအခမ်းအနားသို့ တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဖြိုး မတက်ရောက်။ တြိဂံစစ်တိုင်းရုံးမှဂျီဝမ်း သန်းထွဋ်သိန်းသာ လူအင်အား ၇–၈ ယောက်နှင့်အတူ တက်ရောက်ခဲ့သည်ဟုဆို၏။

ဦးမင်းအိမ်သေဆုံးသည့်နေ့တွင်မူ ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဖြိုး မိုင်းလားသို့ ရောက်ရှိပြီး– *“နယ်ခြားစောင့်တပ် အသွင် ပြောင်းရေးဆွေးနွေးတာ အဖြေတောင်မထွက်သေးဘူး၊ ဦးမင်းအိမ် အသက်ဆုံးရတာနမြောမိပါတယ်။ မိသားစုနဲ့ အတူ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါ တယ်”* ဟုပြောကြောင်း မိုင်းလားမှ လာသောသတင်းများ အရသိရ၏။

“ဇန္နဝါရီလဆန်းပိုင်းက တြိဂံတိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်ကျော်ဖြိုး မိုင်းခတ်ခရီးစဉ်မှာ ပြောကြားခဲ့တာက– အပစ်ရပ်အဖွဲ့ တွေဟာ အရေခွံထူတဲ့လူတွေဖြစ်တယ်။ အနုနည်းနဲ့ ရှင်းလို့ မရနိုင်တော့ဘူး။ အကြမ်းနည်းနဲ့ ရှင်းမှဘဲရတော့မယ် – ဆိုတော့ ဦးမင်းအိမ် သေဆုံးမှုဟာ သူ့ လက်ချက်မကင်းဘူး” – ဟု သျှမ်းပြည်အရေးစောင့်ကြည့်လေ့လာသူများက သုံးသပ်၏။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *03/02/2010*

ALA ရခိုင်တပ် နှင့် နအဖတပ် လျှပ်တပြက်တိုက်ပွဲဖြစ်

ရခိုင်ပြည်လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် ALA နှင့် နအဖတပ်တို့ ဖေဖေါ်ဝါရီ ၁၁ ရက်နေ့က တိုက်ပွဲဖြစ်ပွါးသည့်သတင်းနှင့်ပါတ်သက်၍ ရခိုင်ပြည် လွတ်မြောက်ရေးပါတီ ALP ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ကော်မတီဝင်လည်းဖြစ် အတွင်းရေးမှူးရုံးပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူလည်းဖြစ်သူ ခိုင်ထွန်းလင်းက–

“တပ်ခွဲမှူး ခိုင်ကျော်မိုးထွန်း၊ ဒုတပ်ခွဲမှူး ခိုင်သူရအောင်ဦးစီးတဲ့ ALP လက်အောက်ခံ ALA တပ်ဖွဲ့နဲ့ ခလရ ၂၆၃ စစ်ကြောင်းမှူးဗိုလ်မှူး စိုးအောင်ဦးဆောင်တဲ့ စစ်ကြောင်းမှ ဒုဗိုလ်ဇာနည်ထွန်းဦးစီးတဲ့ တပ်ဖွဲ့တို့ ပလဝမြို့နယ် ပြိုင်စိုရွာအနီးမှာ ၁၁/၂/၂၀၁၀ နံနက်(၁၁း၄၅–၁၂း၃၅ နာရီ) မိနစ် ၅၀ ကြာတိုက်ပွဲဖြစ်လို့ နအဖစစ်တပ်မှ တစ်ဦးသေ နှစ်ဦး ဒဏ်ရာရသွားတယ်။ ရခိုင်တပ်ဖွဲ့ တစ်စုံတစ်ရာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုမရှိပါဘူး” ဟုပြောကြားသည်။

ယခုနှစ်အတွင်း ALA နှင့် နအဖစစ်တပ်တို့အကြား ပထမဆုံး အကြိမ်ဖြစ်ပွါးသောတိုက်ပွဲဖြစ်ပြီး ၂၀၀၉ ၌ တိုက်ပွဲ (၇) ကြိမ်အထိ ဖြစ်ပွါးခဲ့ကြောင်းလည်းသိရှိရသည်။

ALA သည်ဗမာစစ်အာဏာရှင်တို့လက်အောက်၌ လူ့အခွင့် အရေးချိုးဖောက်မှုများ နေ့စဉ်ခံစားနေရသော ရခိုင်ပြည်သူလူထု၏ အသက်အိုးအိမ်များကိုကာကွယ်ရန် တိုက်ပွဲဝင်နေရကြောင်းနှင့် ဆက်လက်၍လည်း တိုက်ပွဲဝင်ရဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း ကိုခိုင်ထွန်းလင်းမှ ပြောကြားသည်။

“ALA ဟာ ရခိုင်ပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက် တစိုက်မတ်မတ် တိုက်ပွဲဝင်လာခဲ့ပါတယ်။ အခုလည်း တိုက်ပွဲဝင်နေတုန်းပါဘဲ။ လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်လှမ်းကိုင်နိုင်တဲ့အထိ ကြံ့ကြံ့ခံ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်သွားမှာဖြစ်တယ်။ ရခိုင်ကျောင်းသားလူငယ်တွေနဲ့ ကျောင်းသားပြည်သူ တစ်ရပ်လုံးကို တိုက်တွန်းလိုတာက ကျနော်တို့နဲ့ လာရောက်ပူးပေါင်းလို့ဘဲဖြစ်ဖြစ် ပြည်တွင်းမှာ ကိုယ်နိုင်တဲ့လုပ်ငန်းတာဝန်တွေကိုတပိုင်တနိုင်ထမ်းဆောင်လို့ဘဲဖြစ်ဖြစ် တိုင်းပြည်နဲ့ လူမျိုးအတွက် အလုပ်လုပ်ကြပါလို့ ဆော်ဩချင်ပါတယ်” ဟု ခိုင်ထွန်းလင်းမှ ရွှေပြည်ရခိုင်သတင်းဌာနသို့ပြောကြားသွားသည်။

ALP/ALA အနောက်စစ်မျက်နှာဌာနချုပ်ကို အိန္ဒိယ–ဘင်္ဂလား – ရခိုင်နယ်စပ်တစ်နေရာတွင်ထားရှိပြီး အရှေ့ဘက် ထိုင်း–ကရင်နယ်စပ်၌လည်း တိုက်ပွဲဝင်လျက်ရှိသည်။ အမေရိက မလေးရှားနှင့် ဥရောပနိုင်ငံများတွင်လည်း ပါတီဌာနခွဲများ တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းထားပြီး ဖြစ်ကြောင်းလည်း သိရသည်။

ရွှေပြည်ရခိုင်သတင်းဌာန *(14/02/2010)*

သျှမ်းပြည်ခေါင်းဆောင်များအား ဒု–ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရဲမြင့် ထပ်မံဖိအားပေး

အပစ်ရပ် **SSA** ခေါင်းဆောင်များအား ဒု–ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရဲမြင့်က ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက် လားရှိုးမြို့၌တွေ့ဆုံခဲ့ပြီး ပြည်သူ့စစ်အသွင်ပြောင်းရေးအတွက် ထပ်မံဖိအားပေးပြောဆိုခဲ့သည်။

ဥက္ကဌ ဦးလွယ်မောင်၊ ဒု–ဥက္ကဌ ဦးကိုင်ဖတို့ (၂) ဦးနှင့် တွေ့ဆုံရာတွင် ဒု–ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရဲမြင့်က ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း သျှမ်းခေါင်းဆောင်များနှင့် နီးစပ်သူတဦးက ဆိုသည်။

"ဗိုလ်ရဲမြင့် ပြောတဲ့သဘောကတော့ တပ်အသွင်ပြောင်းဖို့ ပြတ်ပြတ်သားသားလုပ်၊ ဒီလမကုန်ခင်အသွင်ပြောင်းရင်ပြောင်းမပြောင်းရင် ပြန်ပြီး စစ်တိုက်ကြတာပေါ့ ပုံစံမျိုးအထိ ပြောနေတယ်။ အခုတခေါက်တွေ့တာ ဗိုလ်ရဲမြင့်က တင်းတင်းမာမာ ပြောခဲ့တယ်" ဟု ဆိုသည်။

Photo : Meung Vax in : Singaix. Magazine

သီပေါမြို့နယ်၊ စိန်ကျော့ရွာတွင် ဌာနချုပ်အခြေစိုက်ထားသည့် သျှမ်းပြည်တပ်မတော်သည် ယမန်နှစ်ဧပြီလကုန်ပိုင်းက စတင်ဖိအားပေးခံခဲ့ရသော်လည်းတပ်ဖွဲ့အတွင်းတပ်မှူး၊ တပ်သားများကပြည်သူ့စစ်အသွင်ပြောင်းရေးကို လက်မခံခဲ့ကြပေ။

သို့အတွက်သျှမ်းတပ်ဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များက အောက်ခြေတပ်မှူး၊တပ်သားများအားလိုက်လံဖြေရှင်း၊ဖျောင်းဖျနေရသကဲ့သို့နအဖဘက်ကလည်း အသွင်ပြောင်းရေးအတွက် တစိုက်မတ်မတ် အကြပ်ကိုင်နေရာ ယခု နောက်ဆုံး ရာဇသံပေးသည်အထိ ပြောဆိုလာခြင်းဖြစ်သည်။

တရုပ်နယ်စပ်တလျှောက်အခြေစိုက် အပစ်ရပ်အဖွဲ့အား နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ နယ်စပ်နှင့်ဝေးသည့်အဖွဲ့အား ပြည်သူ့စစ်အဖြစ်လည်းကောင်း အသွင်ပြောင်းဖွဲ့စည်းရန်ဖိအားပေး ပြောဆိုနေခြင်းဖြစ်သည်။

အသွင်မပြောင်းသေးသည့်အဖွဲ့များအား စစ်ရေးအရ တိုက်ခိုက်ရန်ဆိုသည်မှာ နအဖအနေဖြင့် လွယ်လင့်တကူလုပ်၍မရဘဲ အခက်အခဲများရှိနေသည်ဟု ဦးအောင်ကျော်ဇောက သုံးသပ်သည်။

"အပစ်ရပ်တွေကို နယ်ခြားစောင့်တပ်လက်မခံလို့ တိုက်ရတာထက် ဘီန်းကိစ္စတို့၊ ဘာတို့နဲ့ အကြောင်းပြပြီး လုပ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လုပ်လို့မရဘူးဖြစ်နေတယ်။ သူတိုက်လို့မရတော့ တိုင်းရင်းသားတွေအပေါ် သွေးခွဲသပ်လျှိုတာတို့၊ ဦးမင်းအိမ်လုပ်ကြံခံရတဲ့ကိစ္စကို ဝအဖွဲ့ကလုပ်တဲ့ပုံမျိုးတို့ လုပ်လာတယ်။ အခုပြဿနာက နိုင်ငံရေးပြဿနာဖြစ်ပေမယ့် ဗမာစစ်ဗိုလ်တစုရဲ့ လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အမျိုးသားရေးအထိ ဦးတည်သွားနေတယ်။ အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ၊ လူမျိုးပေါင်းစုံသွေးစည်းညီညွတ်ပြီး နအဖကိုရင်ဆိုင်ဖို့ပြင်ဆင်တာ ကောင်းတဲ့လက္ခဏာ ဆိုပေမယ့် လူမျိုးရေးပြဿနာအတွက် မီးပွားဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီအတွက်နအဖမှာ တာဝန်ရှိပါတယ်" ဟု ပြောသည်။

၁၉၈၉ စက်တင်ဘာ (၂၄) ရက် နဝတကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲင့်ဦးဆောင်သည့် ရှမ်းတပ်ဖွဲ့ကိုယ်စားလှယ်များအကြား လားရှိုးမြို့၌ ငြိမ်းချမ်းရေးယူရန်ဆွေးနွေးစဉ်ကနောင်တက်လာမည့် အစိုးရမှသာ နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးမည်ဆိုသည့်သဘောတူညီချက်အရ အသွင်ပြောင်းရေးကိစ္စကိုတပ်မှူးနှင့်အောက်ခြေအဆင့်က လက်မခံနိုင်ဘဲဖြစ်နေသည်။

ပေါက်ပေါက် ***(NEJ 9 /02/2010)***

အပစ်ရပ်တို့အပေါ် တရုတ်အား အငှါးခါးအဖြစ် နအဖ အသုံးပြုဘွယ်ရှိ

အပစ်ရပ် ဝ နှင့် မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့ ထိန်းချုပ်နယ်မြေအတွင်း လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးစက်ရုံတည်ဆောက်ရေး အကြောင်းပြပြီး တရုတ်ကို နအဖက အငှါးခါးအဖြစ်အသုံးပြုဖွယ်ရှိကြောင်းဟု တရုတ်နယ်စပ်သတင်း ရပ်ကွက် ကပြောပါသည်။

"၂၀၀၈ တုန်းက ကျနော်တို့ ကိုခွင့်တောင်းပြီး သူတို့ တခါ လာလေ့လာတယ်။ အခု တခေါက်တော့ ဘာမှကိုမပြောတာ၊ တရုတ်ကိုကျနော်တို့ ပိုကြောက်တယ်ထင်ပြီး အငှါးခါးအဖြစ်သုံးပြီး ဗမာစစ်တပ်နယ်ချဲ့ မယ်ထင်တယ်၊ ကျနော်တို့ မြေပေါ် ရေပေါ် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးစက်ရုံလာဆောက်မယ်ဆိုတော့ နအဖဖြစ်ဖြစ်တရုတ်ဘဲဖြစ်ဖြစ် နှစ်ဘက်စလုံးဘဲဖြစ်ဖြစ် ကျနော်တို့ ရဲ့ သဘောတူညီချက်တော့ရယူရတယ်။" – ဟု ဝ အရာရှိတဦး က ပြော၏။

တရုတ်နိုင်ငံ ယူနယ်ပြည်နယ်ရှိ **Yunnan Power Grid Corporation** မှ ဒုအထွေထွေ မန်နေဂျာ **Wang Wen** နှင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ **State Development and Investment Cooperation (SDIC) Huajing Power Holding** ဒါရိုက်တာ **Hu Gang** တို့ ပူးပေါင်းပြီး နအဖစစ်အစိုးရ၏ အမှတ် ၁ လျှပ်စစ်ဝန်ကြီးဌာနထံ သံလွင်မြစ်လက်တက် နမ့်ခါမြစ် (ဝ နယ်) နှင့် မဲခေါင်မြစ်လက်တက် နမ့်လွေချောင်း (မိုင်းလားနယ်) ရေအားလျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေး စက်ရုံတည်ဆောက်ရန် တရုတ်ဘာသာနှင့်သတင်းထုတ်ပြန်သည့် http://news.sohu.com 8/2/10 ဝပ်ဆိုက်မှ သတင်းကို တရုတ်သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ရှားသူတဦးက သျှမ်းသံတော်ဆင့်သို့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်၍ ပို့ပေးခဲ့၏။

"ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံမပြောနဲ့ ကျနော်တို့ မြေပေါ်က သစ်တပင်ခုတ်ရင်တောင် ကျနော်တို့ ထံခွင့်မတောင်းလို့ မရဘူး၊ နယ်ကျွံသစ်ခုတ်တဲ့ သူတွေကိုတောင် ကျနော်တို့ မကြာခဏ ဖမ်းဆီးအပြစ်ပေးတယ်" – ဟု မိုင်းလား အရာရှိ တဦးကလည်း ပြောပါသည်။

ဝ နယ် နမ့်ခါမြစ်ပေါ် (တနေရာသာဆောက်မည့်) ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းသည် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ၂၀၀ – ၂၄၀ မက်ဂါဝပ် နေ့စဉ်ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိုင်းလားတပ်ဖွဲ့ ထိန်းချုပ်နယ်မြေ နမ့်လွေချောင်းပေါ် တွင်မူ ရေအားလျှပ်စစ် ဓါတ်အားပေးစက်ရုံ ၆ နေရာတည်ဆောက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း စုစုပေါင်း ဓါတ်အား ၃၉၆ မက်ဂါဝပ် ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဖေါ် ပြထားပါသည်။

တရုတ် နှင့် နအဖသည် ဝ နှင့် မိုင်းလားနယ်မြေအတွင်း ရေအားလျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးစက်ရုံတည်ဆောက်ရန် ပြင်ဆင်ထားသကဲ့သို့ သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း တရုတ်နယ်စပ်မျဉ်းပေါ် သံလွင်မြစ်ရေသုံး လျှပ်စစ်ဓါတ်အားပေးစက်ရုံတခုအား ကိုးကန့်နယ်မြေအတွင်း ဆောက်လုပ်ရန် ၂၀၀၉ ဇွန် – ဇူလိုင် ကတည်းကကွင်းဆင်း လေ့လာခဲ့ရာ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖေါ် ရန်ရှိသော်လည်း တနေရာမှ သဘောတူညီမှုမရသေးဟု အပစ်ရပ်အသိုင်း အဝိုင်းကပြောဆိုသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *12/02/2010*

ဒေသခံများ ရွှေလီရေအား လျှပ်စစ်မီးနှင့် အလှမ်းဝေးဆဲ

သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းရွှေလီရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်း အနီးဝန်းကျင်ရှိ မူစယ် နမ့်ခမ်း ဒေသခံများမှာယနေ့အထိ တရုတ်ပြည်မှ လျှပ်စစ်မီးကို ဈေးကြီးပေး ဝယ်သုံးနေရဆဲ ဖြစ်သည်။

အဆိုပါစီမံကိန်းမှ ၂၀၀၉ ဩဂုတ်လ၌ လျှပ်စစ်မီး စတင်ထုတ်လွှတ်ခဲ့သော်လည်း ဒေသခံများမှာမူ တရုတ်နိုင်ငံမှ လျှပ်စစ်မီးကို တစ်ယူနစ်လျှင် မြန်မာကျပ်ငွေနှစ်ထောင်ကျော်(တရုတ်ငွေ ၁.၄ ယွမ်) နှုန်းဖြင့် ယခင်က အတိုင်းဆက်လက် ဝယ်ယူ သုံးစွဲနေရဆဲ ဖြစ်သည်။

စီမံကိန်းမှထွက်ရှိသည့် စွမ်းအင်ပမာဏ၏ ထက်ဝက်ကိုတရုတ်နိုင်ငံသို့ သွယ်တန်းပို့ရသဖြင့် တရုတ်ပြည်ထံမှ တဆင့်ပြန်ဝယ်နေရ သကဲ့သို့ ဖြစ်နေကြောင်း မူစယ်မြို့ခံတစ်ဦးက ပြောသည်။

"ရွှေလီရေအားလျှပ်စစ် မီးကထွက်နေပြီပဲ၊ ကျနော်တို့ ဒီမှာတော့ လုံးဝမသုံးရသေးဘူး။ ဒီမီးက တရုတ်ပြည်ထဲသွင်းတယ်။ ကျနော်တို့ က တရုတ်ပြည်က ပြန်ဝယ်သုံးနေရတယ် "

"ကျနော်တို့ ဒေသလဲ ရမယ်လို့ ပြောထားခဲ့ပေမယ့် အခုထက်ထိတရုတ်မီးပဲ ဈေးကြီးကြီးနဲ့ သုံးနေရတာ" ဟု သူကပြောသည်။

စာမျက်နှာ 37 သို့

မူးယစ်

ဖမ်းမိ စိတ်ကြွဆေးများ နအဖ လက်ဝေခံများထံမှဖြစ်ကြောင်း ဒေသတွင်း မူးယစ်လေ့လာသူများ ပြောကြား

ဘန်ကောက်မြို့နှင့်စမွတ်ပရာခန်ခရိုင်အတွင်း သယ်ဆောင်လာစဉ်ဖမ်းဆီးရမိခဲ့သည့် စိတ်ကြွဆေး ၃.၆၆ သန်းသည် ထိုင်းအာဏာပိုင်တို့ စွပ်စွဲသကဲ့သို့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များမှမဟုတ်ဘဲ နအဖထိန်းချုပ်သည့် နယ်မြေအတွင်းရှိ ပြည်သူ့စစ်နှင့် လက်ဝေခံအဖွဲ့များ၏ပစ္စည်းများဖြစ်ကြောင်း ဒေသတွင်းမူးယစ်ဆေးဝါး လေ့လာစောင့်ကြည့် သူများက ပြောကြားသည်။

သျှမ်းမူးယစ်ဆေးဝါး စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့ တာဝန်ခံ ဦးခွန်ဆိုင်းက *"ထိုင်းကဖမ်းမိတဲ့ စိတ်ကြွဆေးတွေဟာ ဝ တပ်ဖွဲ့ လို တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့ကြီးတွေဆီက လာတာမဟုတ်ဘူး။ နအဖက မြေတောင်မြှောက်ပေးထားတဲ့တသီးပုဂ္ဂလနဲ့ ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ တွေဆီကလာတာဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဖမ်းခံရတိုင်း ဝ အဖွဲ့ ကပါလို့ ပြောလိုက်ရင် ဘာမှထပ်မမေးကြတော့လို့ နယ်စပ်ကနေ လာသမျှ မူးယစ်ဆေးဝါးတိုင်း ဝ အဖွဲ့ ကလို ဖြစ်နေတယ်"* ဟု ခေတ်ပြိုင်သို့ ပြောကြားသည်။

ဖေဖော်ဝါရီ (၃) ရက် ဘန်ကောက်ပို့စ်သတင်းစာ၌ ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်း ဖြန့်ဖြူးရောင်းချသည့် မူးယစ်ဆေးဝါးအများစုအတွက် ဝ တပ်ဖွဲ့မှတပ်မှူးတဦးဖြစ်သူ ဝေရှောက်ကန်းတွင် အဓိက တာဝန်ရှိသည်ဟူသော ထိုင်းအာဏာပိုင်တို့၏စွပ်စွဲချက်အပေါ် ဦးခွန်ဆိုင်းက ပြောကြားလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

အင်အားကြီး တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများအဖို့ မျှော်လင့်ချက်မဲ့လာနေသည့် အခြေအနေကြောင့် လက်နက်ဝယ်ယူဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် မူးယစ်ဆေးဝါးထုတ်လုပ်မှုကိုအရှိန်မြှင့်လုပ်ကိုင်နေကြောင်း ကုလသမဂ္ဂမူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာရုံး (UNODC)၏အစီရင်ခံစာအတိုင်း ထိုင်းအာဏာပိုင်တို့ ပြောကြားခဲ့သည်။

ပြည်တွင်းရှိ မူးယစ်ဆေဝါး လေ့လာနေသူများ၏အဆိုအရ ဘိန်းစိုက်ပျိုးမှု အပါအဝင် စိတ်ကြွဆေးထုတ်လုပ်မှုများပြားလာနေသော ဒေသများသည် နအဖထိန်းချုပ်နယ်မြေ သျှမ်းပြည်တောင်ဘက် စွန်းပိုင်း မိုင်းတုံ၊ မိုင်းဆတ်၊ တာချီလိတ်ဒေသတဝိုက်ရှိ နအဖလက်ဝေခံ ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့တည်ရှိရာ ဒေသများဖြစ်ပြီး ဗမာစစ်တပ်ကလည်း အဆိုပါလုပ်ငန်း မှ ဆက်ကြေးကောက်ဝင်ငွေရှာနေကြကြောင်း သိရသည်။

တာချီလိတ်ရှိမူးယစ်လေ့လာနေသူ လူငယ်တဦးက *"မိုင်းတုံ၊ မိုင်းဆတ်နဲ့ တာချီလိတ်နယ်ထဲမှာ လားဟူပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ ရယ်၊ နမ့်ပုန်ကယ်ဒီဆေးတို့ ရယ်၊ ဟောင်လိတ်က နော်ခမ်းတို့ အုပ်စုရယ်၊ ဟိုမိန်းက မဟာဂျာတို့ အုပ်စုရယ်၊ နမ့်ဇန်က ဂျိုးဆန်းနဲ့ လဲင်းဆိုင်တို့ အဖွဲ့ ရယ် မူးယစ်ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်တဲ့နေရာမှာ နာမည်ကြီးတယ်။ မိုင်းတွင်းတိုက်နယ်မှာ နအဖတပ်ရင်း (၅၅၃) နဲ့ (၅၅၄) ဆိုရင် ပုနားကို ဂျင့်ငွဲ့ လားဟူပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ ရဲ့ လာဘ်ထိုးငွေ အမြဲထိုင်စားကြတာဘဲ။ ရင်းမှူးခွဲမှူးအဆက်ဆက်က ဆက်ကြေးကောက်ပြီး သူတို့ ကို ဒီအတိုင်း လွှတ်ပေးထားတာ"* ဟု ပြောကြားသည်။

ဦးခွန်ဆိုင်းက *"ဟိုတုန်းကဆိုရင် ထိုင်းမှာမူးယစ်ဆေးနဲ့ အဖမ်းခံရတိုင်း ခွန်ဆာအဖွဲ့ ကပါလို့ ပြောလိုက်ရင်ပြီးတယ်။ ခွန်ဆာလိုနာမည်ကြီးလာတဲ့ ဝ တပ်ဖွဲ့ ကလည်း အဲဒီနာမည်ပျက်ခံ ဝန်ကြွေးကနေ အခုထိမလွတ်နိုင်သေးဘူး"* –ဟု ရှင်းပြသည်။

ချင်းမိုင်မြို့အခြေစိုက် Office of the Narcotics Control Board (ONCB) မှ ဒါရိုက်တာ Pornthep Eamprapai ကလည်း အဆိုပါရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု၌ စစ်အစိုးရလက်ဝေခံ လူမျိုးစုငယ်များလည်း ပါဝင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ထိုလူမျိုးစုငယ်များသည် စစ်အစိုးရ၏ တပ်ရိက္ခာ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးမှ ကျေးရွာ၊ လမ်းပိုင်း လုံခြုံရေးအထိ အားကိုးနေရကြောင်း မူးယစ်လေ့လာသူ လူငယ်က ဆိုသည်။

"နအဖက ဒါကို သုံးပြီးတော့ နယ်ခြားစောင့်တပ် လက်မခံတဲ့ အင်အားကြီးအဖွဲ့ တွေကို မူးယစ်ဆေးဝါးအကြောင်းပြပြီး အချိန်မရွေး ဝင်တိုက်နိုင်အောင် စီမံထားတာ။ ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ တွေ ဒီလိုလုပ်နိုင်ဖို့ လဲ နအဖကိုယ်တိုင် အားပေးနေတယ်။ အဖွဲ့ကြီးတွေကို ဖြိုနိုင်ဖို့ ဒါကို အားကိုးနေရတယ်။ ဒီအချိန်မှာ မူးယစ်ရာဇာဆိုတာ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ ထဲက မဟုတ်တော့ဘူး။ နအဖကိုယ်တိုင်ပဲဆိုတာ ထုတ်ပြောဖို့ အချိန်တန်ပြီ" – ဟု ဦးခွန်ဆိုင်းက ပြောကြားသည်။

မူးယစ်ဆေးဝါး ဝင်နေသည့် ချင်းရိုင်း၊ ချင်းမိုင်၊ မယ်ဟောင်ဆောင်ခရိုင်နှင့်မျက်နှာချင်းဆိုင် ရှမ်းပြည်အတွင်းနယ်စပ်တဝိုက်၌ ဝ တပ်ဖွဲ့၊ သျှမ်းပြည်တပ်မတော်နှင့် နအဖစစ်တပ်တို့အပြင် နအဖထိန်းချုပ်နယ်မြေအတွင်း ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့များလည်းရှိကြသည်။

မယ်ဆိုင်နယ်စပ်မှပအိုဝ်းလူငယ်တဦးက *"အရင်တုန်းက တာချီလိတ်ဘက် ပစ္စည်းတွေသယ်ရင်ဝတပ်ဖွဲ့ ကလို့ ပြောလိုက်ရင် ဘယ်သူ့မှ မစစ်တော့ဘူး။ အခုတော့ ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့ ကပါလို့ ပြောမှ အစစ်မခံရတာ "*ဟု ပြောကြားသည်။

ဝီရ *(NEJ 5 /02/2010)*

ဆောင်းပါး

အရှေ့ခြံ ပြည်ထောင်စု (သို့မဟုတ်) လက်ပြောင်း ကိုလိုနီကျွန် ဘဝ

သူသည် ဂ လေးလုံး ဒီမိုကရေစီ လူထုအုံကြွမှုအတွင်း ပါဝင်ခဲ့သောကျောင်းသားတစ်ဦး ... ထိုမှ သျှမ်းလက်နက်ကိုင် သူပုန်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ခဲ့သူ စဝ်ခွန်ကျော် (ခ) ကိုသံချောင်း ။

အချိန်ကား ၂၀၀၃ အတွင်းကဖြစ်၏။ သူနှင့် မီဒီယာသမားများနယ်စပ်တစ်နေရာ၌ တွေ့ဆုံခွင့်ရခဲ့သည် ။

သျှမ်းပြည်အတွင်း လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး ခရီးကြမ်းအတွေ့အကြုံများကို သူဖေါက်သည်ချတော့သည် ။

သျှမ်းပြည်သူများ ကြုံတွေ့ခံစားနေရသည့် အဖြစ်အပျက်များဖြစ်သည်။

"သျှမ်းပြည်သူတွေ ခံစားရတဲ့ဒုက္ခတွေက ပြည်တွင်းထဲက လူတွေထက်အများကြီးဆိုးတယ်၊ ဗမာစစ်တပ်က သျှမ်းဆိုရင်မိန်းမ ကလေး လူကြီး ဘုန်းကြီး မခွဲဘူး။ တွေ့သမျှအကုန် နှိပ်စက်တယ် ၊ သတ်တယ်၊ ရွာမီးရှို့ တယ်၊ မုဒိမ်းကျင့်တယ် "

"သျှမ်းတွေဒီလို နှစ်ရှည်လများ ခံစားနေရလို့ သူတို့ ကိုယ်ပိုင်တိုင်းပြည်ထူထောင်ချင်တယ်ဆိုတာ တရားပါတယ်ဗျာ" ဟု နှလုံးသားထဲမှ လေးနက်ယုံကြည်စွာ ဖွင့်အန်သောစကားကို စာရေးသူ ယနေ့တိုင်မေ့မရ နိုင်ပဲရှိ နေသည် ။

စာရေးသူကိုယ်တိုင် တောင်ပေါ် သားတစ်ဦး ဖြစ်၏။ ငယ်စဉ်က ဗမာစစ်တပ်၏ သောင်းကျန်းရမ်းကားမှုကို မျက်ဝါးထင်ထင် မြင်တွေ့ဖူးသည်ကတစ်ကြောင်း၊ သူပြောသော စကားအရှိန်ကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ စိတ်ထဲ၌ တဒင်္ဂ ဒေါသူပုန် ထခဲ့ရသည် ။

စဝ်ခွန်ကျော် (ခ) ကိုသံချောင်း

ငယ်စဉ်က အဖြစ်အပျက်တစ်ခုကိုပြေး၍အမှတ်ရလာ၏။ကချင်ပြည်နယ် မိုးလဲချောင်းတစ်လျှောက် သျှမ်းရွာများသို့ဆန်စပါးအရောင်းအဝယ်ကိစ္စတစ်ခု အတွက်ခရီးထွက်ခဲ့စဉ်ကဖြစ်သည် ။

မိုးတွင်းကာလ မိုးကလည်း တစိမ့်စိမ့်ရွာနေ၏။ ရွာသားများ မိုးလဲချောင်းဖြတ်ကူးရန် လှေသမ္ဗာန်ခတ် ကွင်းပြင်နေကြသည် ။

ထိုစဉ်ချောင်းတဘက်ကမ်း၌ ဒိုင်း.... ဒိုင်း ဟု ကျယ်လောင်သော သေနတ်ဖေါက်သံကြားလိုက်ရသောအခါ ရွာသားတစ်စု ကြောက်လန့်မှင်သက်ကြကုန်သည် ။

မကြာမီ ဗမာစစ်တပ်မှ စစ်ဗိုလ်တစ်ဦးက– လှေကို ဒီဘက်ကမ်းယူခဲ့စမ်း ... မကြားဘူးလား ... သေသွားမယ်ဟု အော်ပြောလိုက်သဖြင့် အဆိုပါ လှေဖြင့်ရွာဘက်ကမ်းသို့ ဗမာစစ်သားများအား အရောက်ကြိုပေးခဲ့ရသည် ။

ဗမာစစ်သားများ ရွာထဲရောက်သည်နှင့် ရွာသူကြီးအပါအဝင် လူရှိလူကုန်ဆင့်ခေါ်ကာ စုဝေးခိုင်းပြီး ***မင်းတို့ဘာလူမျိုးတွေလဲ*** ဟူ၍ တစ်ယောက်ချင်းစီ စစ်ဆေးမေးမြန်းလေတော့သည် ။

ရွာသားများက ***သျှမ်း*** ဟု ဖြေကြသည် ။

ကချင်ပြည်နယ်တွင် ကချင်သူပုန်များ ထကြွနေသောကြောင့် ကချင်ဟုဖြေဆိုသူ ရှိခဲ့ပါလျှင် ဗမာစစ်ဗိုလ်မည်သို့ပြုမူမည်ကို ကြိုတင်မသိသော်လည်း ကောင်းမွန်စွာဆက်ဆံမည် မဟုတ်သည်မှာသေချာ၏။

ထိုအချင်းအရာများကား ဤပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအတွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားများ၏ ဘဝပုံရိပ်အပိုင်းအစတချို့ဖြစ်သည် ။

ယနေ့ဆိုလျှင် ဗမာခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ကချင် ချင်း ရှမ်း စသည့် တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များ ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရန် ရှမ်းပြည်ပင်လုံမြို့၌ စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့ သည်မှာ ၆၃ နှစ်တိုင်ခဲ့လေပြီ ။

အမျိုးသားတန်းတူရေးအပေါ် အခြေခံသော ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်သစ်ထူထောင်ရန် တိုင်းရင်းသားများသဘောတူလက်မှတ်ထိုးခဲ့ကြသည့်နေ့ဖြစ်သည်။

သို့သော် ၆၃ နှစ်ကြာလာသည့် တိုင် ပင်လုံစာချုပ်၏ အနှစ်သာရအရထူထောင်မည့် ပြည်ထောင်စုစနစ်ကို ဗမာစစ်ခေါင်းဆောင်များ ကျောခိုင်းပစ်ပယ်လိုက်ရုံမျှမက ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီးပင် ဆန့်ကျင်ပြနေသည်။

တစ်ဖက်တွင်အရှေ့ခြံ ပြည်ထောင်စုစနစ်အဖြစ် ဗဟာဗမာတပြည်ထောင်စနစ်ကိုသာ အသက်သွင်းလျက်ရှိသည်။

ပြည်ထောင်စုနေ့တွင် နိုင်ငံတဝှမ်း၌ လက်ရှိ စစ်အာဏာရှင် ထိပ်သီးကြီး သန်းရွှေ၏ မိန့်ခွန်းတိုကိုသာ ရွတ်ဖတ်ပြီး ပြည်သူတို့အား အဓမ္မတက်ရောက်နားထောင်ခိုင်းသည့် အဆင့်သို့ရောက်လာသည်။

၅ မိနစ်ကြာစစ်အာဏာရှင်ကြီး၏ မိန့်ခွန်းတိုမှာ ပြည်ထောင်စုဖြစ်ပေါ်လာသည့် သမိုင်းကြောင်းနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အပါအဝင် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ အခန်းကဏ္ဍလုံးဝထည့်သွင်းထားခြင်း အလျဉ်းမရှိတော့ပေ။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ မျှော်မှန်းခဲ့သော ပြည်ထောင်စု၏ အနှစ်သာရများကို ပြည်ဖုံးကားချ မြေမြှုပ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ကျူးကျော်စစ်/ပြည်တွင်းစစ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရခြင်းမှာ ပြည်ထောင်စုမူကိုအကောင်အထည် မဖော်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

တိုင်းပြည်လည်း ဖွတ်ကျောပြာစု ဘဝဖြင့် ကုန်းကောက်စရာမရှိ စိစိညက်ကြေခဲ့ရပြီး တိုင်းရင်းသားတို့ အခွင့်အရေးဆိုသည်မှာလည်း စစ်ဖိနပ်အောက် ပြားပြားမှောက်ခဲ့ရ၏။

ခေါင်းဆောင်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ပင်လုံစာချုပ်သဘောတူညီချက်မှမျှော်မှန်းသော နိုင်ငံတော်သစ်ကြီးမှာတပြည်ထောင်စနစ်မဟုတ်ပဲ ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြင့်သာ ဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ်ကြောင်းရှင်းရှင်းလင်းလင်း လမ်းညွှန်ခဲ့သည် ။

“ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်ဆိုကတည်းက ကျနော်တို့အခုဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံဥပဒေဟာ unitary constitution လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းဆိုတဲ့ နိုင်ငံမျိုးမဟုတ်ပဲနဲ့ လူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရောက်သွားပါတယ် ”

ဗိုလ်ချုပ်၏ထိုထက်လေးနက်သောရှင်းလင်းချက်မှာ အမျိုးသားပြည်နယ်များပူးပေါင်း၍ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းရာ၌ အခြေခံရမည့်မူမှာ တန်းတူရေး principle of equality ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ရုံမက တန်းတူမှုလွတ်လပ်မှု ပို၍ခိုင်မာစေသောအချက် ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ခွဲထွက်ပိုင်ခွင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြစ်သည်။

ခွဲထွက်ခွင့်ဆိုသည်မှာ အမျိုးသားပြည်နယ်များအဖို့ မိမိဆန္ဒအလျောက် ပြည်ထောင်စုအတွင်းပါဝင်လာကြသကဲ့သို့ ပြည်ထောင်စုအတွင်းပါဝင်ခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိဟု ယူဆသောအခါ မိမိဆန္ဒအလျောက်လွတ်လပ်စွာ ခွဲထွက်နိုင်သည့်အဓိပ္ပါယ်ဖြစ်သည် ။

မဟာဗမာစစ်ဝါဒီများက ခွဲထွက်ခွင့်ကိုလက်ညှိုးထိုး၍ တိုင်းရင်းသားများအပေါ် ဝါဒမှိုင်းတိုက်ဖိနှိပ်သတ်ဖြတ်နေခြင်းသည် လုံးဝမှားယွင်းသော တဖက်သတ်လုပ်ရပ်ဖြစ်သည် ။

မည်သည့် လူမျိုးမဆို ကိုယ့်လူမျိုး ဘာသာ သာသနာ စာပေယဉ်ကျေးမှုများ မပျောက်မပျက် ထိန်းသိမ်းနိုင်စေရန် ကိုယ့်ကြမ္မာကိုယ်ဖန်တီးခွင့်ရလိုသူချည်း ဖြစ်၏။

သို့အတွက်လည်း ဗြိတိသျှကိုလိုနီလက်အောက်မှလွတ်မြောက်ရန် ဗမာအပါအဝင်တိုင်းရင်းသားများ အတူတကွ လွတ်လပ်ရေးရယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

တကယ့်လက်တွေ့အခြေအနေအရ တိုင်းရင်းသားတို့၏ဘဝမှာ ဗြိတိသျှကိုလိုနီလက်အောက်မှ မဟာဗမာစစ်ကိုလိုနီ လက်အောက်သို့ပြောင်းလဲသက်ရောက်လာသည်နှင့်မခြားဟုဆိုလျှင် လွန်မည်မထင်ပေ ။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ယနေ့တိုင်းရင်းသားများ ကြုံတွေ့ခံစားနေရသည့် အခြေအနေသည် ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီလက်အောက်တွင်နေခဲ့ရသည်ထက် ပိုမိုဆိုးရွားနေသောကြောင့် ဖြစ်သည် ။

ကျွန်ဖြစ်ရသည်ဆိုလျှင် မည်သူ့ကျွန်ဖြစ်စေ အဖိနှိပ်ခံဘဝ၌သာကျရောက်ရသောကြောင့်မကောင်းပေ။ ကိုယ့်နယ်ကိုယ့်မြေ အတွင်းလွတ်လပ်စွာ နေထိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက် ပိုင်ခွင့် မရှိသောဘဝကား ကျွန်ဖြစ်သည်နှင့်အလားတူကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

မိုင်းမော(ဝ်) မှ စိုင်းသြ *(12.2.2010)*

ပင်လုံစိတ်ဓါတ်ဟာ ယုံကြည်မှု၊ ညီညွတ်မှု၊ ဖြောင့်စင်းမှုစိတ်ဓါတ်–ဒေါ်စု

တိုင်းရင်းသားတွေ ချစ်ကြည်ပေါင်းစည်း လွတ်လပ်စွာ နေထိုင်ကြဖို့ ကတိပြုကြပြီး ပင်လုံစာချုပ် ချုပ်ဆိုကြတဲ့ နေ့ဟာ ပြည်ထောင်စုနေ့ပါ။ အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီလက်အောက်ကနေ လွတ်လပ်ရေးယူပြီး အခွင့်အလုမ်းတူ ပြည်ထောင်စုထူထောင်ကြမယ်ဆိုပြီး ၁၉၄၇ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၂ ရက်နေ့ သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ပင်လုံမြို့မှာ တဘောတူညီချက် ၉ ချက် ချုပ်ဆိုခဲ့ကြတာပါ။

အဲဒီစာချုပ်ကို ခေါင်းဆောင် ၂၂ ဦး လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြပါတယ်။ ပင်လုံစာချုပ်နဲ့ပင်လုံစိတ်ဓါတ်ဆိုတာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက်အလွန်အရေးပါလို့ ပင်လုံစိတ်ဓါတ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး မြန်မာ့ဒီကရေစီခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က အခုလိုပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

“ပင်လုံစိတ်ဓါတ်ဆိုတာ အားလုံးကို တန်းတူညီတူ ဆက်ခံတဲ့စိတ်ဓါတ်ဘဲ။ အားလုံး သူ့တန်ဖိုးနဲ့ သူရှိတယ်ဆိုတာ လက်ခံတဲ့ စိတ်ဓါတ်ဘဲ။ လူများစုမို့လို့ အင်အားရှိတယ်ဆိုတာလက်မခံဘူး၊ လူနည်းစုမို့လို့ အရေးမပါဘူးဆိုတာ ကျမတို့ လက်မခံဘူး။ ပြည်ထောင်စုဖွား တိုင်းရင်းသားအားလုံး တန်းတူညီတူအခွင့်အရေးရှိရမယ်ဆိုတဲ့မူပေါ် မှာ အခြေခံပြီးတော့ ပင်လုံစိတ်ဓါတ်ပေါ် လာတာဖြစ်တယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ပင်လုံစိတ်ဓါတ်ဟာ တဦးကိုတဦး ယုံကြည်နိုင်တဲ့စိတ်ဓါတ်၊ ညီညွတ်မှုဆို တာဘာကိုအခြေခံသလဲ။ ယုံကြည်မှုအပေါ် အခြေခံတာဘဲ။ ကိုယ်မယုံကြည်နိုင်မယ့်လူနဲ့ ကိုယ်ဘယ်လို ညီညီညွတ်ညွတ်ပေါင်းနိုင်မလဲ။ ကျမတို့ တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကိုမောင်နှမများဟာ လွတ်လပ်ရေးယူခဲ့တဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေကို ယုံကြည်လို့၊ ဒီခေါင်းဆောင်များရဲ့ စေတနာကို ယုံကြည်လို့၊ ဒီခေါင်းဆောင်များဟာ သူတို့ပေးတဲ့ကတိအတိုင်းလုပ်ဆောင်မယ်ဆိုတာယုံကြည်လို့ ပင်လုံစာချုပ်ဆိုတာဖြစ်ပေါ် လာတာဖြစ်တယ်။ အဲဒ့ါကြောင့် ပင်လုံစိတ်ဓါတ်ဆိုတာ ယုံကြည်မှုစိတ်ဓါတ်၊ ညီညွတ်မှုစိတ်ဓါတ်၊ ဖြောင့်စင်းမှုစိတ်ဓါတ်လို့ ကျမတို့ ပြောရမှာပါဘဲ”

ပင်လုံစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့တုန်းက မြစ်ကြီးနားမြို့ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် လေ့လာသူတယောက်အဖြစ်တက်ခွင့်ရတဲ့ ၁၉၉၀ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးတူဝါဇော်အောင်က အခုလိုပြောပါတယ်။

“ဗိုလ်ချုပ်က ဖေဖော်ဝါရီ ၈ ရက် ၉ နာရီလောက်မှာ ပင်လုံကိုရောက်လာတာ၊ ကချင်ရယ် သျှမ်းရယ် ချင်းရယ်သဘောတူညီချက်တွေ ဗိုလ်ချုပ်ကိုတင်ပြတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်က စိတ်ဝင်တစားကြည့်တယ်။ လိုအပ်တာကို ၈ ရက်မနက် ၉ နာရီကနေစညှိတယ်။ ၉ ရက်နေ့ နေ့လည်စာစားချိန်အထိညှိလို့ မရတဲ့အခါကျတော့ ဗိုလ်ချုပ်နဲ့ ပါလာတဲ့ ဗမာခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်က ***‘ ဗိုလ်ချုပ်ရဲ့ ပင်လုံအခြေအနေဟာ အောင်မြင်မယ့်အနေအထားမရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ပြန်တာကောင်းမယ်ထင်တယ်’*** *လို့ သူပြောတယ်။ဗိုလ်ချုပ်က* ***‘ကျနော်တို့တောင်တန်းသားတွေနဲ့ပြန်ဆုံဖို့ခက်တယ်။ ခုနက ဆွေးနွေးတဲ့ဟာတွေကို ကျနော်တို့ဆက်ဆွေးနွေးမယ်’*** *ဆိုပြီးတော့ နောက်ဆုံးဗိုလ်ချုပ်ကမေးတယ်* ***‘ခင်ဗျားတို့ရဲ့ သဘောတူညီချက် တောင်းဆိုချက်တွေထဲမှာ ၅ ချက်ကခွဲထွက်ရေးတောင်းဆိုမှုတွေဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီခွဲထွက်ရေးဆိုတာတွေဟာ ခင်ဗျားတို့သဘောနဲ့တောင်းဆိုတာလား။ ဒါမှမဟုတ် တခြားပယောဂတွေရှိသလား’*** *လို့မေးလာတယ်။ အဲ့တော့ ကချင်တွေရော ရှမ်းတွေရော ချင်းတွေရော ဗိုလ်ချုပ်ကိုပြောတယ်။* ***‘ကျနော်တို့ဘာပယောဂမှ မရှိပါဘူး။ အခုလိုခွဲထွက်ခွင့်တွေပါရခြင်းကတော့ တကယ်လို့ လွတ်လပ်ရေးရပြီးတဲ့နောက်မှာ တရားမျှတစွာမအုပ်ချုပ်ဘဲနဲ့ မတရားမှုတွေဖြစ်လာရင်တော့ ကျနော်တို့ခွဲထွက်မယ်။ ကျနော်တို့ ခွဲထွက်ချင်စိတ်မရှိပါဘူး။ပြည်ထောင်စုမှာ အေးအေးချမ်းချမ်းနဲ့ နေချင်တယ်။ ခင်ဗျားက ဖဆပလမှာတာဝန်ယူမလား၊ ကျနော်တော့ဗိုလ်ချုပ်တို့နဲ့ ခွဲမထွက်ဘူး’*** *လို့ ပြန်တင်ပြတယ်။ အဲတော့ ဗိုလ်ချုပ်ကသဘောပေါက်သွားပြီ။ တအားမစိုးရိမ်နဲ့ – ဆိုပြီးညှိလို့ရသွားတယ်။ ဗမာတို့နဲ့ အရှိအတိုင်းဘဲ အခွင့် အရေးတူရတဲ့ ဒီမိုကရေစီကျကျရှိရမယ်တဲ့။”*

ကရင်နီအမျိုးသားတိုးတက်ရေးပါတီ KNPP ရဲ့ အမြဲတမ်း ဗဟိုကော်မတီဝင် ဦးရေမွန်ထူးက တိုင်းရင်းသားတွေလိုချင်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဆိုတာကို အခုလို ပြောပါတယ်။

“ပင်လုံစာချုပ်ဖြစ်လာပြီးတဲ့နောက် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဆိုတာပေါ် ပေါက်လာတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအတိုင်းဖြစ်လာမယ်လို့ လူတွေကယုံကြည်ကြလို့ လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းလာတာ။ ဒါပေမယ့် ပြည်ထောင်စုပုံစံပီပီပြင်ပြင် မပေါ် ပေါက်လာတဲ့ခါကျတော့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေက ၁၉၄၇ အခြေခံဥပဒေပြန်လည်သုံးသပ်ဖို့လိုတယ်ဆိုပြီး ၁၉၆၁ တောင်ကြီးမှာတခါ ရန်ကုန်မှာတခါ ညီလာခံ တွေခေါ်ကြတယ်။ ညီလာခံမှာတက်ရောက်တဲ့ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံအရ ၁၀ နှစ်ပြည့်ရင် ခွဲထွက်လိုကခွဲထွက်နိုင်တယ်လို့ ပါပေမယ့် ဒီကိစ္စကိုမပြောကြပါဘူး။သူတို့ ပြောကြတာတွေက အနာဂါတ်မှာပြည်ထောင်စုကြီး စုပေါင်းတည်ထောင်မယ်။ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူရေးဆွဲမယ် ဆိုတဲ့ ညီလာခံပါဘဲ။ ဒါပေမယ့်ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက ဒီတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ ပြည်ထောင်စုကိုဖြိုခွဲမယ့်လူတွေဘဲဆိုပြီး အစည်းအဝေးတက်ရောက်လာသူ အားလုံးကို ဖမ်းဆီးထောင်ချတယ်။ အဲဒီလိုလုပ်ကတည်းက ပြည်ထောင်စုဆိုတဲ့နာမည်ခေါ် တာ လုံးဝမကိုက်တော့ဘူး။ အမှန်တော့ ပင်လုံစာချုပ်အတိုင်းလုပ်မယ်ဆိုရင် စစ်တပ်ကတိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ဖို့ မလိုအပ်ဘူး။ တကယ်တမ်း ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် လုပ်ပစ်လိုက် ၊ တိုင်းပြည်အေးအေးချမ်းချမ်းဖြစ်ပြီးတော့ တိုးတက်လာမှာအမှန်ဘဲ ”

ပင်လုံစိတ်ဓါတ်နဲ့ပါတ်သက်ပြီး မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ပြောဖူးတဲ့စကားနဲ့တိုင်းရင်းသားတွေဟာ ခွဲထွက်ရေးတောင်းဆိုနေတာမဟုတ်ဘဲ အားလုံးတန်းတူအခွင့်အရေးရှိတဲ့ ပြည်ထောင်စုနဲ့ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ဖို့ ပြောကြတာဖြစ်ကြောင်း ၆၃ နှစ်မြောက်ပြည်ထောင်စုနေ့ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။

ကိုနေရိန်ကျော်
RFA *(12 Feb 2010)*

NLD/SNLD မပါလျှင် ဒီမိုကရေစီဦးတည်သည့် ရွေးကောက်ပွဲမဟုတ်

ဖေဖော်ဝါရီ ၇ ရက် သျှမ်းပြည်တပ်မတော်ဌာနချုပ် လွယ်တိုင်းလျဲန်းဌာနချုပ်၌ ကျင်းပသော ၆၃ နှစ်မြောက် သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနားအပြီး သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတရပ်ကျင်းပရာ ထိုင်းနိုင်ငံမှ မီဒီယာများအပြင် ပြည်ပမီဒီယာတချို့ပါတက်ရောက်ခဲ့သည်။ သျှမ်းသံတော်ဆင့်မှလည်း တက်ရောက်ခွင့်ရခဲ့သဖြင့်သတင်းဌာနများ မေးမြန်းမှုအပေါ် RCSS ဥက္ကဋ္ဌ ဒု – ဗိုလ်ချုပ်ကြီးယွက်စစ် ဖြေကြားချက်များအား ကောက်နှုတ်တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

Photo : SKH (SHAN)

စစ်အစိုးရရဲ့ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲ တကယ်ကျင်းပမယ့်အနေအထား တွေ့ရလား?

စစ်အစိုးရက မဖြစ်ဖြစ်အောင် ကျင်းပမယ့်အခြေအနေရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် NLD ခေါင်းဆောင်၊ SNLD ခေါင်းဆောင်တွေလွှတ်မပေးဘဲ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပတယ်ဆိုတော့ဒီမိုကရေစီကိုဦးတည်တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲမဟုတ်ဘူးလို့ ယူဆတယ်။

ရွေးကောက်ပွဲ ပြီးရင်ဘယ်လိုဖြစ်လာမယ်လို့ထင်ပါသလဲ?

အနှစ်သာရ မပြောင်းလဲရင် ဘာမှထူးခြားလာမှာမဟုတ်ဘူး။ တိုက်ပွဲတွေဘဲတိုးလာမယ် ကျူးကျော်စစ်/ပြည်တွင်းစစ်မီးထပ်တောက်လောင်မယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းနဲ့ဖြေရှင်းဖို့တိုင်းရင်းသားနဲ့ ဒီမိုကရေစီရေးလှုပ်ရှားနေသူ အဖွဲ့အစည်းတွေကဘဲတဖက်သတ်ကြိုးစားနေတာ။ စစ်အစိုးရက နိုင်ငံရေးပြဿနာဖြေရှင်းချင်တဲ့ဆန္ဒနဲ့ ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘူး။ စစ်အုပ်စု အဓိကထားတာ ၃ ချက်ဘဲရှိတယ်။ (၁) စစ်အင်အားတိုးချဲ့ဖို့။ (၂) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်းစိတ်ဝမ်းကွဲအောင်၊ သပ်လျှိုဖွဲ့ထုတ်စည်းရုံးဖို့ နဲ့ဆက်လက်ဖြိုခွဲဖို့။(၃) ဒီမိုကရေစီရေးလှုပ်ရှားသူတွေကို ဖမ်းဆီး ချုပ်နှောင်ထောင်ချဖို့– ဆိုတာပါဘဲ။

အခြေအနေ တမျိုးတဖုံပြောင်းလဲလာရင် RCSS အနေနဲ့ တခြားအဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ဘယ်လိုလက်တွဲဖို့ စီစဉ်ထားပါသလဲ?

အကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင်တော့ စီစဉ်နေတယ်။ မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ လက်တွဲဆောင်ရွက်ဖို့ အချင်းချင်းအပြန်အလှန်ကူညီပံ့ပိုးဖို့လိုအပ်တယ်။ အဲလိုလုပ်ဖို့လဲ သဘောတူညီမှုတချို့ရထားပြီးပြီ။ ဘယ်လိုနည်းနဲ့ လက်တွဲလှုပ်ရှား မလဲဆိုတာကတော့ အချင်းချင်း ထပ်မံညှိနှိုင်းရဦးမယ်။

တခြားအဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ လက်တွဲပူးပေါင်းဖို့ RCSS အနေနဲ့ဘယ်လိုကန့်သတ်ချက်တွေရှိပါသလဲ။

မရှိပါဘူး။ အနာဂတ်မှာလက်တွဲဖို့ ဝ တို့ မိုင်းလားတို့အပစ်ရပ် SSAတို့ကမူအရထောက်ခံတယ်။သူတို့ကိုအချိန်ပေးဖို့ နားလည်ပေးဖို့ တောင်းထားတယ်။ အခုတော့ ထုတ်ဖော်ဖို့မရသေးဘူးလေ။ NLD နဲ့တော့တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်မှုမရှိခဲ့ဘူး။ ပြည်ပက ABSDF တို့ NCUB တို့နဲ့ ဆက်သွယ်နိုင်ခဲ့ပေမယ့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြတော့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေတိတိကျကျ မချရသေးပါဘူး။ အချင်းချင်းနားလည်မှုပိုရလာပါတယ်။ မူအားဖြင့်သဘောတူ ထားတယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်းလဲ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒ ရှိနေတုန်း။ ကျနော်တို့ကတော့ မိမိသျှမ်းပြည်အမျိုးသားအခွင့်အရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေတဲ့ သူတွေဖြစ်ပါတယ်။

လက်ရှိထိုင်းအစိုးရက SSAအပေါ် ပြတ်သားတဲ့ပေါ်လစီရှိတယ်လို့ ထင်ပါသလား။

ကျနော်တို့ထိုင်းနယ်ထဲမှာနေတာမဟုတ်တဲ့အတွက် ကျနော်တို့အပေါ် ထိုင်းအစိုးရဘယ်လိုသဘောထားတယ်ဆိုတာ တိတိကျကျ မသိရပါဘူး။ ဒါပေမယ့်အပြန်အလှန်မီခိုသွားကြဖို့တော့ဆန္ဒရှိတယ်။ ကိုင်းကျွန်းမှီကျွန်းကိုင်းမှီ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ရပါတယ်။

မိုင်းလားအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးလုပ်ကြံခံရမှုကြောင့် အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေ နယ်ခြားစောင့်တပ်အသွင်ပြောင်းဖို့ အခြေအနေဘယ်လိုဖြစ်လာနိုင်သလဲ။ ပိုမိုတင်းမာလာမလား ဒါမှမဟုတ် အလျှင်စလိုသဘောတူလိုက်မလား။ ဘယ်လိုမြင်ပါသလဲ?

သူတို့ကိုယ်စား ကျနော်ဖြေပေးလို့မရပါဘူး။

(Thai PBS ရုပ်မြင်သံကြား) သျှမ်းပြည်မှာ မူးယစ်ဆေး ပိုမိုထုပ်လုပ်လာတယ်လို့ သတင်းကြားရပါတယ်။ ဒီကိစ္စအပေါ် RCSS/SSA အနေနဲ့အရင်ကလိုတက်ကြွလှုပ်ရှားတာသိပ်မတွေ့ရဘူး။ ဘာကြောင့်ပါလဲ။?

မူးယစ်ကုန်သည်တွေကိုသွားပစ်ခတ်ပြပြီး ခဏခဏသတင်း

ထုတ်ပြန်တာကိုပြောတာလား။ သျှမ်းပြည်မှာ မူးယစ်ဆေးဝါးပိုထွက်တယ်ဆိုတာ အဓိကအကြောင်းရင်း သုံးရပ်ရှိပါတယ်။ (၁) တိုင်းသူပြည်သား စားဝတ်နေရေး ချောင်လည်အောင် စစ်အစိုးရကဘာမှမထူထောင်ပေးနိုင်လို့ (၂) ပြည်သူလူထုရဲ့ လယ်ယာထွက်ကုန် ကောက်ပဲသီးနှံတွေ ဈေးကွက်မရှိဘူး။ စစ်အစိုးရက သူ့စစ်တပ်အတွက် ဒါမှမဟုတ်ပြည်ပတင်ပို့ရောင်းချဖို့လောက်ဘဲ လယ်သမားတွေဆီက အခမ့်ဈေးနှိမ် ဝယ်ယူတယ်။ လူထုကစားမလောက်တော့လို့ ဘိန်းစိုက်ပျိုးလာရတယ်။ ကျေးလက်လူထုက အမြဲတမ်းလိုလို အခမ့်လုပ်အားဆင့်ခေါ်ခံနေရတော့ အချိန်တိုတိုအတွင်းဝင်ငွေရစေတဲ့ ဘိန်းကို စိုက်ပျိုးလာရတာဖြစ်တယ်။ ဘိန်းမစိုက်တဲ့လူတွေလဲ ထိုင်းနယ်စပ်ဆီထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ကြတယ်။ မူးယစ်ဆေးဝါးပြဿနာဟာ သျှမ်းပြည်မှာဘဲဖြစ်နေတာမဟုတ်ပါဘူး။ ကမ္ဘာနဲ့အဝှမ်းဖြစ်နေတာပါ။ စစ်အစိုးရဆိုရင် ပြည်သူ့စစ်တွေဘိန်းချနေတာကို ဒီတိုင်းဘဲလွှတ်ထားနေတာဘဲ။ ကျနော်တို့ဘက်ကလဲ တတ်နိုင်သလောက်တော့နှိမ်နင်းတိုက် ဖျက်ခဲ့တာပါဘဲ။ ကမ္ဘာ့အဖွဲ့အစည်းတွေကလဲ ကျနော်တို့ကို စိတ်ဝင်စားပုံမပေါ်ဘူး။ တုန့်ပြန်မှုသိပ်မတွေ့ရဘူး။

RCSS/SSA နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေးတွေ၊ သျှမ်းပြည်ကွန်ကရက် ညီလာခံတွေ ဘာဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ချရခဲ့သလဲ။?

ကျနော်တို့ထိန်းချုပ်နယ်မြေအသီးသီးက တင်ပြကြတဲ့ နှစ်ချုပ်လုပ်ငန်းအစီရင်ခံစာတွေကိုသုံးသပ်ပြီး ပြန်လည်ဆွေးနွေးကြတယ်။ ပြုပြင်စရာရှိတာတွေပြုပြင်တယ်။ ပြည်သူလူထုကိုအရင်ကထက်ပိုပြီး အသိပညာတွေပေးဖို့သတင်းအချက်အလက်တွေဖြန့်ဝေပေးဖို့ စီမံချက်တွေချတယ်။ တခြားအဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ လက်တွဲပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖို့ ရင်းနှီးမှု ပိုမိုရရှိစေဖို့ ဆက်လက်ကြိုးပမ်းသွားမယ်။

စစ်သားစုဆောင်းရေးစနစ်မှာကော ဘယ်လိုအခြေအနေရှိလဲ?

အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးသူတွေကို ၅ နှစ်စစ်မှုထမ်းဖို့ဆင့်ခေါ်တယ်။ အသက် ၁၈ နှစ် မပြည့်သေးတဲ့ကလေးတွေ မိမိသဘောအရရောက်လာရင် ဌာနချုပ်မှာလက်ခံထားပြီး ကျောင်းထားပေးတယ်။ အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီးမှ စစ်မှုထမ်းခွင့်ပြုတယ်။

စစ်အစိုးရကဖိနှိပ် အနိုင်ကျင့်လို့ ထိုင်းဘက်ကို သျှမ်းပြည်သားတွေ သိန်းချီထွက်ပြေးလာကြတယ်။ သူတို့တွေကော တော်လှန်ရေးတပ်ထဲ မဝင်ဘူးလား?

ကျနော်တို့ တတ်နိုင်သလောက် သူတို့တွေကို ချဉ်းကပ်စည်းရုံး ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။ ဒီ ၅ နှစ် ၁၀ နှစ်မှာမှ အယောက် ၁၀၀ လောက်ဘဲ စိတ်ဝင်စားပြီး ရောက်လာကြတယ်။

(မတိချွန်းသတင်းစာ) ကမ္ဘာ့အဖွဲ့အစည်းတွေကို ဘာပြောချင်သလဲ?

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှာရောက်နေတဲ့ သျှမ်းပြည်သားတွေကို မှာချင်ပါတယ်။ သျှမ်းပြည်မှာကျန်နေတဲ့ သျှမ်းပြည်သားတွေရဲ့ ဘဝကို ငဲ့ကြည့်လှည့်ပါ။ တတ်နိုင်သလောက်ကူညီထောက်ပံ့ပါ။ သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ဟာ ပင်လုံစာချုပ်ကိုဖြစ်ပေါ်စေတဲ့နေ့ဖြစ်တယ်။ ပင်လုံစာချုပ်ကနေ သဘောတူညီမှုရလို့ ပြည်ထောင်စုဆိုတာ ဖြစ်လာတာပါ။ အင်္ဂလိပ်တွေသက်သေဖြစ်ပါတယ်။ မီဒီယာကနေတဆင့် ကမ္ဘာသိအောင်ပြောပြပေးကြပါ။ စစ်အစိုးရကကျင်းပမယ့် ရွေးကောက်ပွဲဟာ ဒီမိုကရေစီကိုဦးတည်မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ကမ္ဘာက စောင့်ကြည့်အကဲခတ်ဖို့ တောင်းဆိုချင်ပါတယ်။❑

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *10/02/2010*

သျှမ်းပြည်အတွက် တိုက်ပွဲဝင်ဖို့ SSA ခေါင်းဆောင် အခိုင်အမာပြော

ဖေဖော်ဝါရီ ၇ ရက် **SSA** ရှမ်းပြည်တပ်မတော်ဌာနချုပ် လွိုင်တိုင်းလျဲန်းမှာ **SSA** တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ ၆၃ ကြိမ်မြောက် ရှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့အခမ်းအနား ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ ရှမ်းလက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့ဝင် ၁,၀၀၀ လောက် စစ်ကြောင်းတွေခွဲပြီး အခမ်းအနားမှာ ချီတက်ခဲ့ပါတယ်။ အခမ်းအနားမှာ ၁၉၄၇ က ရှမ်းပြည်အတွက် သီးသန့်သတ်မှတ်ထားတဲ့ အလံကို လွှင့်ထူထားပါတယ်။

SSA ခေါင်းဆောင် စဝ်ရွက်ဆစ်(**Yawd Serk**)ကတော့ **M 16- AK 47** မောင်းပြန်သေနတ်တွေကိုင်ထားတဲ့ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေကို မိန့်ခွန်းပြောခဲ့ပါတယ်။

ဒီအချိန်ဟာ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေနဲ့စစ်အစိုးရအကြား တင်းမာမှုတွေ ပိုပြီးကြီးထွားလာနေတဲ့အချိန် ဖြစ်သလို အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေကို နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ်ပြောင်းလဲဖို့ စစ်အစိုးရကဖိအားပေးနေတဲ့အချိန်နဲ့လည်းတိုက်ဆိုင်နေပါတယ်။

ထိုင်းနယ်စပ်အခြေစိုက် သျှမ်းသံတော်ဆင့် သတင်းအယ်ဒီတာချုပ် ဦးခွန်ဆိုင်းက ဒီလို လက်နက်ကိုင် လမ်းစဉ်ကို မစွန့်နိုင်သေးတာဟာ စစ်အစိုးရရဲ့ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲတွေက တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ တန်းတူရေးအခွင့်အရေးတွေကို အာမခံနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ယုံကြည်တဲ့အကြောင်း အခုလို ပြောပြပါတယ်။

“၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲက ဖြစ်မယ် ထင်တယ်။ သို့သော်လည်း ၁၉၉၀ မှာ အနိုင်ရခဲ့တဲ့ NLD တို့၊ SNLD တို့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေက ထောင်ထဲမှာရှိနေတုံးဆိုတော့ ဒီရွေးကောက်ပွဲကဘာအဓိပ္ပာယ်ရှိမှာလဲ၊ အဲဒီလိုမေးခွန်းထုတ်ကြပါတယ်။ ဒီနည်းနဲ့ ဒီမိုကရေစီတည် ဆောက်မယ်ဆိုရင် ဆုံကြီးကိုတောင်ပေါ်တွန်းတင်တာနဲ့ အတူတူပဲလို့ မြင်တယ်။”

တိုက်ပွဲဝင်ဆဲ **SSA** ဟာ စစ်အစိုးရနဲ့ အပစ်အခတ် ရပ်စဲထားတဲ့အဖွဲ့တဖွဲ့မဟုတ်တဲ့အတွက် စစ်အစိုးရဘက်က နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ်ပြောင်းလဲဖို့ ကမ်းလှမ်းထားတဲ့အထဲမှာ မပါပါဘူး။

ဦးခွန်ဆိုင်းကတော့ အပစ်ရပ်တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့တွေအပေါ် စစ်အစိုးရချဉ်းကပ်ပုံတွေက တဖွဲ့နဲ့တဖွဲ့ မတူဘူးလို့ပြောပါတယ်။

"သူတို့ မူအရ လက်ခံတယ်လို့ ဒီလိုပဲရှိတယ်။ နအဖက မူအရလက်ခံတယ်ဆိုရင်လဲ ဒါက လက်ခံတာပဲဆိုပြီးတော့ သူတို့ကိုပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့တွေ ဖွဲ့ဖို့ ညွှန်ကြားလာတာပဲ။ မူအရ လက်ခံတယ်ဆိုပေမဲ့ ဝ တပ်ဖွဲ့ကို ဘာမှ မဆွေးနွေးတော့ဘူး။ SSA ကျတော့ မူအရ လက်ခံတယ်ဆိုရင်ဖွဲ့ဖို့ ပြင်တော့ဆိုပြီး တခါတည်း ညွှန်ကြားတယ်။ မုန်းလားအဖွဲ့က မူအရလက်ခံတယ်ဆိုတော့ လူစာရင်း၊ လက်နက်စာရင်း ပေးပါဆိုပြီး တောင်းတယ်။ တဖွဲ့ချင်း ချဉ်းကပ်ပုံ မတူဘူးဆိုတာ ဒါကိုပြောတာ။"

လက်နက်ကိုင် အင်အား ၁၀,၀၀၀ လောက်ရှိတဲ့ SSA ကတော့ တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးကို လက်နက်ကိုင်ကာကွယ်မှ လုံခြုံစိတ်ချရသလို လက်နက်ကိုင်တိုက်မှရမယ်လို့ ယုံကြည်ထားဆဲ ဖြစ်ကြောင်း ၆၃ နှစ်မြောက် ရှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့အခမ်းအနားမှာ သေနတ်တွေပစ်ဖောက်ပြသကြပါတယ်။

ဒီနှစ်ထဲမှာ စစ်အစိုးရ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပမယ် ဆိုပေမဲ့ လွတ်လပ်ရေးရအောင် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ အိပ်မက်ဖြစ်တဲ့ တောင်တန်းဒေသရဲ့ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ပြည်နယ်ပြည်မ တန်းတူရေးဆိုတဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေ အလှမ်းဝေးနေသေးတယ် ဆိုတာကို ဒီသေနတ်သံတွေကပဲ သက်သေပြလိုက်သလို ဖြစ်နေပါတယ်။

သိန်းထိုက်ဦး *(VOA- 8/02/2010)*

စာမျက်နှာ 30 မှ

ရွှေလီရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းမှထွက်ရှိသည့် လျှပ်စစ်မီးကို စီမံကိန်းအနီးဝန်းကျင်ရှိ မူစယ် နမ့်ခမ်း ကွတ်ခိုင်မြို့များအပြင် နမ္မတူ သီပေါ ကျောက်မဲ လားရှိုး ပြင်ဦးလွင် ဗန်းမော်မြို့နယ်များ၌ပါ ဖြန့်ဖြူးမည်ဟု နအဖမီဒီယာများက ဖော် ပြခဲ့ဖူးသည်။

လျှပ်စစ်မီးရမည်ဆိုသည့် ကချင်ပြည်နယ် ဗန်းမော်မြို့တွင်လည်း ယနေ့အထိ ခွဲတမ်းဖြင့်သာရရှိပြီး ပုံမှန် မီးလင်းရေးကော်မတီအား တစ်လ ကျပ် ၅၀၀ လစဉ်အခွန်ဆောင်နေရကြောင်း ဗန်းမော်မြို့ခံများက ပြောသည် ။

တရုတ်က နည်းပညာနှင့်ငွေအရင်းအနှီးစိုက်ထုတ်၍ထွက်ရှိသည့် အကျိုးအမြတ်ကိုတစ်ဝက်စီခွဲယူကြရန် သဘောတူညီခဲ့ကြသော်လည်း ဒေသခံများအဖို့လုပ်အားပေးလိုက်ရသည်သာ အဖတ်တင်ကြောင်း နမ့်ခမ်းဒေသခံတစ်ဦးက ပြောသည်။

ရွှေလီရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းသည် နမ့်ခမ်းမြို့နယ်မန့်တပ်ကျေးရွာအနီး ၂၀၀၂ ၌ စတင်အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၉ မေလ ပိုင်းတွင် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ကာ ဗမာပြည်အတွင်းပိုင်းနှင့် တရုတ်နိုင်ငံအတွင်းသို့ ၂၃၀ နှင့် ၂၂၀ ဗို့ ကြိုးလိုင်းများဖြင့် သွယ်တန်းပို့ဆောင်နေကြောင်း သိရသည်။

သျှမ်းသံတော်ဆင့် *09/02/2010*

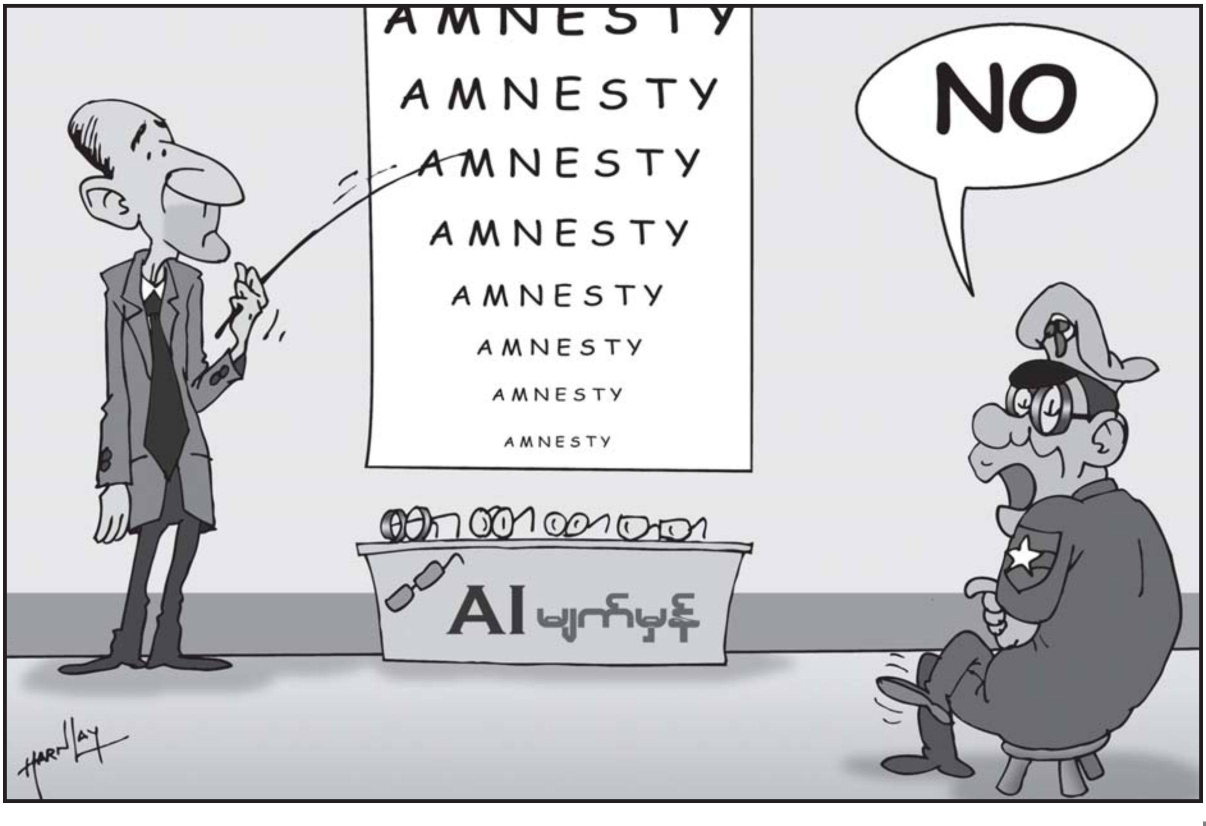

၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအနှစ်သာရ အဆိပ်ပြင်းလှတဲ့အန္တရာယ်ကြီး

သျှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း ၊ ဗမာတို့ကပြည်ထောင်စုဖွဲ့ရအောင်ဆိုပြီးတော့ ပင်လုံစာချုပ်လုပ်တယ်။ ပြည်နယ်တွေကရှိရင်းစွဲအာဏာကို လက်မလွှတ်ဘဲ အားလုံးညီတူညီမျှလုပ်ထားတာ။ ဗြိုန်းခနဲ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကျဆုံးသွားတာ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲတာလဲ မပြီးသေးဘူး။ ရေးဆွဲပြီးတဲ့အခါလဲအဲဒီသဘောတရားကို နဲနဲပါးပါးထဲ့ပြီး အဓိကကျတဲ့အချက်တွေဘာ မှမပါလာဘူး။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကျဆုံးလို့ ယူကြုံးမရဖြစ်နေချိန်မှာ ဒါကိုသိပ်မဖေါ်တော့ဘဲ ၁၀ နှစ်လောက်သွားခဲ့တယ်။ အခြေခံဥပဒေကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်တော့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မဟုတ်ဘူး။ ချင်း၊ ကချင်၊ သျှမ်းပြည်များက ပြည်နယ်ဥက္ကဌများ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများရွေးတဲ့အခါမှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အများစုရဲ့ ဆန္ဒအရမဟုတ်ဘဲ ဝန်ကြီးချုပ်က သူကြိုက်တဲ့လူကိုခန့်အပ်ပေးတယ်။ ၁၉၆၁ ဇွန်လောက်မှာ တောင်ကြီးညီလာခံလုပ်တယ်။ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုကလဲ ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာအဖြစ်ပြဌာန်းဖို့၊ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ဖို့ကြိုးစားတယ်။ သူမဲနိုင်သွားတော့ ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်တွေကတောင်ကြီးညီလာခံကျင်းပတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက ခွဲထွက်ရေးပြောပြီးအာဏာသိမ်းတယ်။ ၁၉၆၂ ကစပြီး၆၃ နှစ်မြောက်အထိ တိတိကျကျပြည်ထောင်စုသဘောဆောင်တာ မရှိခဲ့ဘူး။

နအဖရဲ့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကိုနိုင်ငံတဝှမ်းလုံးရဲ့လူဦးရေ ၉၂ % ထောက်ခံတယ်ဆိုတဲ့ဟာ ကျနော်တို့လက်မခံဘူး၊ ဒီအခြေခံ ဥပဒေထဲမှာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှု ပင်လုံစာချုပ်နဲ့ဆန့်ကျင်ဖီလာတဲ့အပြင် ဒီမိုကရေစီနည်းစနစ်နဲ့လဲ ဆန့်ကျင်ဖီလာဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတော်ကို ဦးဆောင်တဲ့အထဲမှာ တပ်မတော်ပါဝင်မယ်ဆိုပြီးလုပ်ထားတယ်။ ဒီမိုကရေစီ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်နိုင်ငံထူထောင်တဲ့အခါမှာ နိုင်ငံရေးထဲဝင်ချင်တယ်ဆိုရင် ယူနီဖောင်းချွတ်ပြီး တပ်ထဲကထွက်ကိုထွက်ရမှာဖြစ်တယ်။ စစ်တပ်ထဲလုပ်ရင်းနဲ့ နိုင်ငံရေးမလုပ်ရဘူးဆိုတဲ့မူ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတိုင်းမှာရှိတယ်။ ဒါကိုချိုးဖေါက်ပြီးတော့ စစ်တပ်ပါဝင်ခွင့်ရှိရမယ်ဆိုတာ စစ်အစိုးရအာဏာ သက်ဆိုးရှည်ဖို့ဘဲ ရည်ရွယ်ထားတယ်။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကို ကာကွယ်ထားတဲ့ ဥပဒေလဲတခုမှမပါတဲ့အတွက် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကို ဥပဒေလို့တောင်မခေါ်သင့်တဲ့ ဥပဒေဖြစ်တယ်။

၁၉၄၇ အခြေခံဥပဒေမှာတော့ အချက် ၅ ချက်ထဲမှာပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်နေချိန်ဆိုတော့ အင်္ဂလိပ်တွေကချင်းပြည်နယ်ကို ချင်းလူထုလက်ထဲအာဏာလွှဲထားတယ်။ ကချင်ဆိုရင်လဲ ဒူဝါတွေလက်ထဲအာဏာလွှဲထားသလို သျှမ်းတွေဆိုရင်လဲ စော်ဘွားတွေလက်ထဲ အာဏာလွှဲအပ်ထားပေးတယ်။ ဘယ်သူမှသူတို့ကိုဝင်မစွက်ဖက်ဘူး။ ဒီအတိုင်းဖြစ်ရမှာ။ အခု ဖွဲ့စည်းပုံထဲမှာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးလို အများနဲ့ဆိုင်တဲ့ဟာ သေချာကန့်သတ် ထားရမယ်ဆိုတာအတိအကျပါတယ်။ Principle သဘောလောက်ဘဲဖြစ်တော့ အတိအကျလုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့ဟာ ပါမလာဘူး။

UNA အတွင်းရေးမှူး
ပူကျင့်ရှင်းထန် (14/02/2010)

၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံမပေါ်ခင် ပင်လုံစာချုပ် အရင်ပေါ်တယ်။ ၁၉၄၇ ရေးတဲ့အခါကျတော့ ပင်လုံစာချုပ်အရ တိုင်းရင်းသားအားလုံး ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိရမယ်ဆိုတဲ့အချက် ပါမလာတော့ဘူး။ အဲဒီအချိန်ကစလို့ ကျနော်တို့ရဲ့ တန်းတူရေးကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရရှိရေး ပျောက်သွားပြီးတော့ တိုင်းရင်းသားတွေ လက်အောက်ခံလူမျိုးလိုတောက်လျှောက် ဖြစ်လာတယ်။ ၁၉၄၇ အခြေခံဥပဒေမှာတောင် ဒီမိုကရေစီ အနည်းအကျဉ်းရ သေးတယ်။

၁၉၆၂ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း တိုင်းရင်းသားတွေ တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေး အားလုံးရှုံးပြီးတတိုင်းပြည်လုံး စစ်အာဏာရှင်စနစ်အောက် ကျရောက်သွားတာအခုထက်ထိပါဘဲ။ ၁၉၇၄ မဆလခေတ်တော်လှန်ရေးကောင်စီ ရေးဆွဲတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံမှာတပြည်ထောင်စနစ်ပိုပြီးပီပြင်လာတယ်။ တပါတီစနစ်အုပ်ချုပ်မှုအောက် ရောက်လာတယ်။ လွှတ်တော်တရပ်ထဲထားပြီးတော့ တင်းတင်းကြပ်ကြပ် အာဏာရှင်စနစ်နဲ့ ဆက်အုပ်ချုပ်လာတယ်။ ၁၉၈၈ အာဏာရှင်စနစ် ပြိုပြီးနောက် တပါတီစနစ်ထက်ပိုဆိုးတဲ့ စစ်တပ်အာဏာရှင်စနစ် လွှမ်းမိုးလာတာအခုထက်ထိပါဘဲ။ တိုင်းရင်းသားတွေလဲ တနှစ်ထက်တနှစ် ပိုဒုက္ခရောက်ပိုပြီး အခက်အခဲကြုံလာရတဲ့ဘဝဖြစ်လာတယ်။ အခုအခြေအနေကို သုံးသပ်ရင်ကောင်းဖို့လမ်းစက တခုမှမတွေ့သေးပါဘူး။

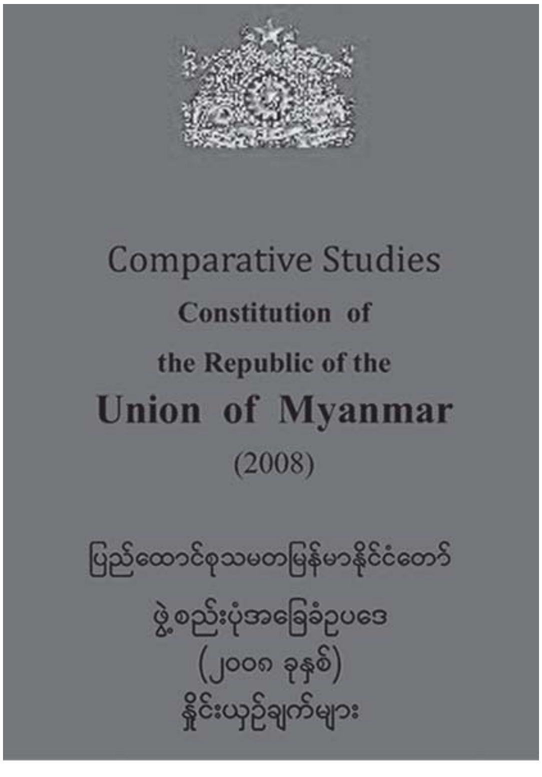

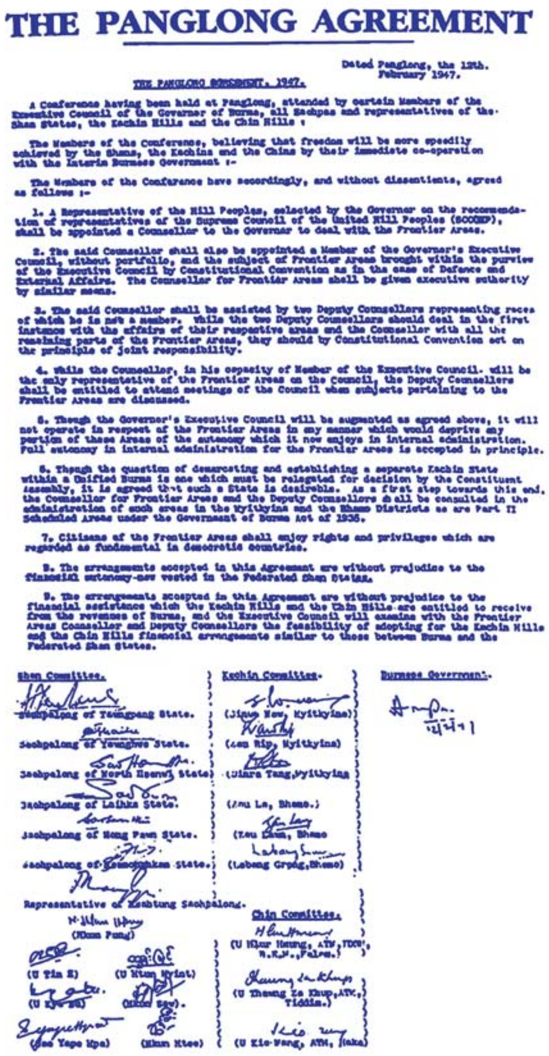

THE PANGLONG AGREEMENT

Dated Panglong, the 12th. February 1947.

THE PANGLONG AGREEMENT, 1947.

A Conference having been held at Panglong, attended by certain Members of the Executive Council of the Governor of Burma, all Saohpas and representatives of the Shan States, the Kachin Hills and the Chin Hills :

The Members of the Conference, believing that freedom will be more speedily achieved by the Shans, the Kachins and the Chins by their immediate co-operation with the Interim Burmese Government :-

The Members of the Conference have accordingly, and without dissentients, agreed as follows :-

1. A Representative of the Hill Peoples, selected by the Governor on the recommendation of representatives of the Supreme Council of the United Hill Peoples (SCOUHP), shall be appointed a Counsellor to the Governor to deal with the Frontier Areas.

2. The said Counsellor shall also be appointed a Member of the Governor's Executive Council, without portfolio, and the subject of Frontier Areas brought within the purview of the Executive Council by Constitutional Convention as in the case of Defence and External Affairs. The Counsellor for Frontier Areas shall be given executive authority by similar means.

3. The said Counsellor shall be assisted by two Deputy Counsellors representing races of which he is not a member. While the two Deputy Counsellors should deal in the first instance with the affairs of their respective areas and the Counsellor with all the remaining parts of the Frontier Areas, they should by Constitutional Convention act on the principle of joint responsibility.

4. While the Counsellor, in his capacity of Member of the Executive Council, will be the only representative of the Frontier Areas on the Council, the Deputy Counsellors shall be entitled to attend meetings of the Council when subjects pertaining to the Frontier Areas are discussed.

5. Though the Governor's Executive Council will be augmented as agreed above, it will not operate in respect of the Frontier Areas in any manner which would deprive any portion of these Areas of the autonomy which it now enjoys in internal administration. Full autonomy in internal administration for the Frontier Areas is accepted in principle.

6. Though the question of demarcating and establishing a separate Kachin State within a Unified Burma is one which must be relegated for decision by the Constituent Assembly, it is agreed that such a State is desirable. As a first step towards this end, the Counsellor for Frontier Areas and the Deputy Counsellors shall be consulted in the administration of such areas in the Myitkyina and the Bhamo Districts as are Part II Scheduled Areas under the Government of Burma Act of 1935.

7. Citizens of the Frontier Areas shall enjoy rights and privileges which are regarded as fundamental in democratic countries.

8. The arrangements accepted in this Agreement are without prejudice to the financial autonomy now vested in the Federated Shan States.

9. The arrangements accepted in this Agreement are without prejudice to the financial assistance which the Kachin Hills and the Chin Hills are entitled to receive from the revenues of Burma, and the Executive Council will examine with the Frontier Areas Counsellor and Deputy Counsellors the feasibility of adopting for the Kachin Hills and the Chin Hills financial arrangements similar to those between Burma and the Federated Shan States.

Shan Committee.

Saohpalong of Tawngpeng State.

Saohpalong of Yawnghwe State.

Saohpalong of North Hsenwi State.

Saohpalong of Laihka State.

Saohpalong of Mong Pawn State.

Saohpalong of Hsamonghkam State.

Representative of Hsahtung Saohpalong.

(Hkun Pung)

(U Tin E) (U Htun Myint)

(U Kya Bu) (Hkun Saw).

(Sao Yape Hpa) (Hkun Htee)

Kachin Committee.

(Sinwa Naw, Myitkyina)

(Zau Rip, Myitkyina)

(Dinra Tang, Myitkyina)

(Zau La, Bhamo.)

(Zau Lawn, Bhamo

(Labang Grong, Bhamo)

Chin Committee.

(U Hlur Hmung, ATM, IDSM, M.B.M., Falam.)

(U Thawng Za Khup, ATM, Tiddim.)

(U Kio Mang, ATM, Haka)

Burmese Government.

ပင်လုံသဘောတူညီချက်ရဲ့ အဓိကကတော့ တိုင်းရင်းသားတွေ ချင်းဆိုလဲချင်းတောင်တန်းဒေသ၊ ကချင်ဆိုလဲကချင်ဒေသ၊ သျှမ်းဆိုလဲ Fedrated Shan States စော်ဘွားနယ်တွေအားလုံး ပူးပေါင်းပြီးဗမာပြည်နဲ့လွတ်လပ်ရေး အတူယူမယ်ဆိုတော့ လွတ်လပ်ရေးရပြီးအတူနေတဲ့အချိန်၊ လူမျိုးကြီးတမျိုးမျိုးအုပ်ချုပ်တဲ့အောက်မှာမဟုတ်ဘဲ ဒီလူမျိုးလေးမျိုး၊ နယ်မြေလေးခုမှာအနိမ့်အမြင့်မရှိအဆင့် တန်းတူရေးအခြေခံပေါ်မှာသဘောတူခဲ့တယ်။ သို့သော်ပင်လုံစာချုပ်ကို တာဝန်ခံခဲ့တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကျဆုံးတော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လုပ်ခဲ့တဲ့ကိစ္စကို ကျန်တဲ့ဗမာခေါင်းဆောင်တွေ ဘယ်သူမှအာမမခံတော့ဘဲ အာဏာရှင်တဆက်ပြီး တဆက်အုပ်စိုးလာတယ်။ လူမျိုးတမျိုးတည်းဖြစ်ရေး၊ စစ်တပ်အောက်လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့အားလုံးရှိရေး၊ စစ်တပ်အစိုးရတခုထဲ ကျန်ရှိရေးလုပ်လာတာ အခု ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံဖြစ်လာတယ်။ ကျနော်တို့တိုင်းရင်းသားတွေအားလုံး ထာဝရနလံမထူနိုင်အောင်တပ်မတော် အစိုးရစစ်အာဏာရှင်အောက် ဆက်လက်ကျွန်ခံရမယ့်ဖွဲ့စည်းပုံမျိုးပေါ့။ ရှင်းရှင်းပြောရင်တော့ ဥပဒေဆိုတဲ့ ခါးသွားကိုပျားရည်နဲ့ဖုံးထားတယ်၊ အင်မတန်မှ အဆိပ်ပြင်းတဲ့ဖွဲ့စည်းပုံပေါ့။ ပျားရည်နဲ့ဖုံးပြီးတော့ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ–ဆိုတဲ့ ပျားရည်လေးစကားလုံးနဲ့ ဖုံးထားတာဖြစ်တယ်။ ၂၀၀၈ ရဲ့အနှစ်သာရက တကယ့်အဆိပ်အတောက်ပြင်းတဲ့အန္တရာယ် အင်မတန်ကြီးတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတွေဖြစ်တဲ့ အမေရိကန်၊ ဂျာမဏီ၊ ကနေဒါ၊ ဆွစ်ဇလန်၊ အန္တိယ အားလုံးအမျိုးအစားတွေမှာ ပြည်နယ်တွေနဲ့ဖွဲ့ရတယ်၊ ပြည်နယ်တွေမရှိရင်ပြည်ထောင်စုမရှိဘူး။ ဒါ့ကြောင့်အမျိုးအစားတခုထဲနဲ့ဖွဲ့ရတယ်။ သို့သော်လဲ နအဖဖွဲ့စည်းပုံမှာတော့ မဆလတုန်းကလို တိုင်းဒေသကြီး ၇ ခု၊ ပြည်နယ် ၇ ခု အတူတူဘဲအရင်က အတိုင်းပါဘဲ။ အချိုးမတူတဲ့တချို့ကတိုင်းဖြစ်၊ တချို့ကပြည်နယ်ဖြစ် ဒီလိုနယ်မြေတွေပေါင်းစည်းတာကို ပြည်ထောင်စုလို့ခေါ်ရင် ဥပဒေအရဘောင်လဲမဝင်ဘူး၊ အတုအယောင် ပြည်ထောင်စုကိုပြန်ပြီး ဦးတည်တယ်ဆိုတာပေါ်လွင်တယ်။ တိုင်းဒေသတွေ ပြည်နယ်တွေပေါင်းထားတဲ့ ပြည်ထောင်စုလို့ခေါ်ပေမယ့် ပြည်နယ်အလိုက် တိုင်းအလိုက် လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ဥပဒေပြုခွင့်တွေ ဘာမှမရှိဘူး။ ဗဟိုအစိုးရလို့ခေါ်တဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှာ ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာ ၁၂၀ ကျော်ယူထားပြီး ပြည်နယ်လွှတ်တော်မှာ ဘာမှအရေးမကြီးတဲ့ ဥပဒေပြုကဏ္ဍ ၄၀ လောက်ဘဲချန်ထားပေးတယ်ဆိုတော့ ဒါကဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုတင်းကြပ်တဲ့ တပြည်ထောင်စနစ်ဖြစ်နေပြီဆိုတာ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းပြောလို့ရတယ်။

တချိန်ထဲမှာ တပ်မတော်တခုထဲရှိရမယ် လို့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံနိဒါန်းမှာရေးထားတယ်။ အင်္ဂလိပ်လို Oneness တခုတည်းသော တိုင်းပြည်လို့ရေးထားတယ်။ အဲဒါပြည်ထောင်စုရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်တယ်။ အလံကလဲ မြောက်ကိုးရီးယားအလံ ဗီယက်နမ်အလံနဲ့အတူတူဘဲ။ အာဏာရှင် လက်အောက်မှာနေတဲ့ တပြည်ထောင်တိုင်းပြည်အလံ၊ ကြယ်တလုံးဘဲထားတယ်။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းပြည်မှန်ရင် ကြယ်တလုံးဆိုတာမရှိဘူး။ တရုတ်ပြည်ကြီးတောင်မှ အနည်းဆုံး ကြယ် ၄ လုံးတော့ထားသေးတယ်။ ခုကျတော့ပြည်ထောင်စုလဲပြောတယ်။ တလုံးတည်းသော ကြယ်ဆိုတော့ တခုတည်းသော တပ်မတော်အောက်မှာ အားလုံးပြားပြားဝပ်ရမယ့် ပြည်ထောင်စု အတုဘဲ။

ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားအနေနဲ့ပြောရရင် ကျနော်တို့ပအိုဝ်းတွေကလဲ စည်းလုံးညီညွတ်မှုအားနည်းတယ်။ လူဦးရေနှစ်သန်းဆိုတော့ ဘာမှမရှိဘူး၊ ဦးအောင်ခမ်းထီကလည်း အပစ်ရပ်လုပ်ပြီးရသလောက်ယူမယ်ဆိုတော့ သူ့မှာသုံးမြို့နယ်အခြေခံတဲ့ ပအိုဝ်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ နာမည်လေးတော့ ရလိုက်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း ဖွဲ့စည်းပုံမှာကိုယ်ပိုင်အုပ်ခွင့်ရဒေသ ပြန်ရုပ်သိမ်းမယ် – လို့ ဒကစမှူးတယောက်ကကြိမ်းဝါးခဲ့ဖူးတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဘာအခွင့်အရေးမှမရှိတဲ့အပြင် ဒကစမှူးက အဲလိုစစ်တပ်အာဏာ ပါဝါပြနေတော့ ဖွဲ့စည်းပုံထဲက ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရနာမည်နဲ့ ဒီနယ်မြေဟာအတုအယောင်ဘဲ။ ပအိုဝ်းခေါင်းဆောင်တယောက်အနေနဲ့ ပအိုဝ်းဒေသသတ်မှတ်ချက်နဲ့ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံကိုလဲကျနော်လုံးဝလက်မခံဘူး။

ဗိုလ်မှူးကြီးခွန်ဥက္ကာ (14/02/2010)

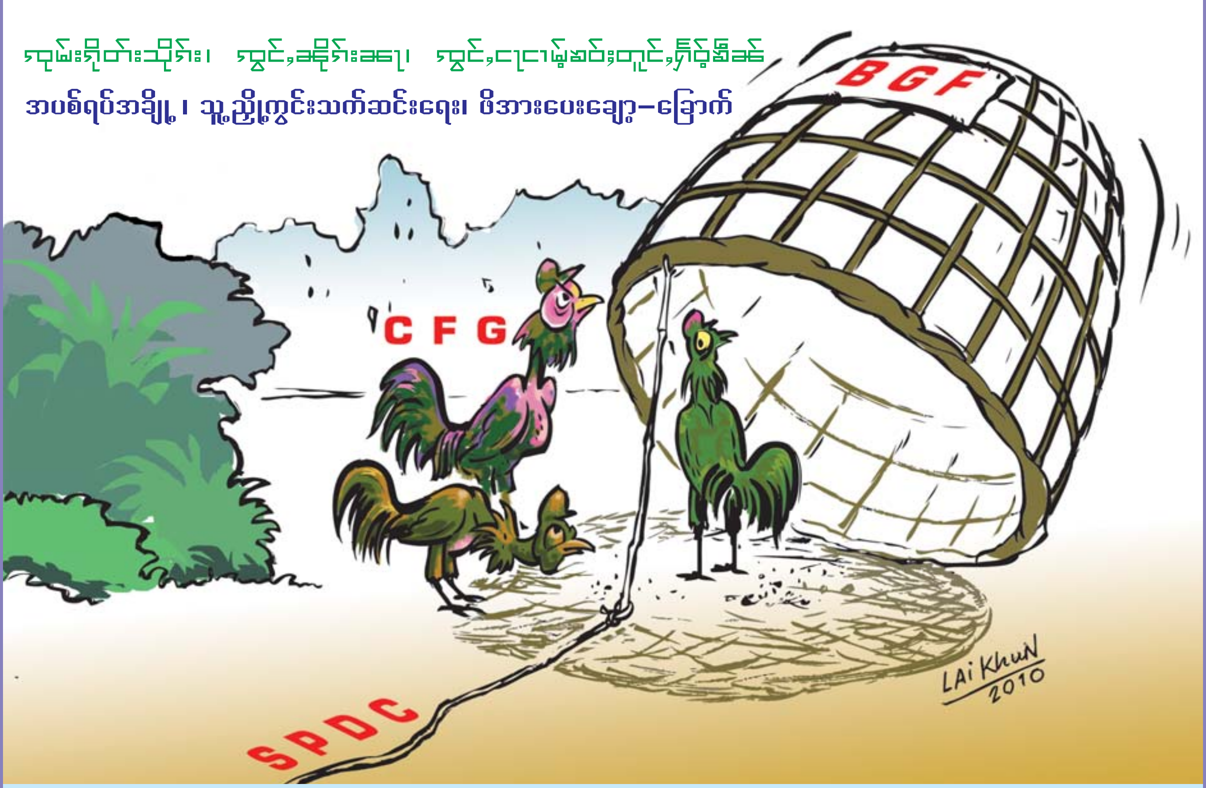

Supported by a grant from Foundation Open Society Institute (Zug)

OPEN SOCIETY INSTITUTE
& Soros Foundations Network